UNIWERSYTET
WARMIŃSKO-MAZURSKI
W OLSZTYNIE

Załącznik nr 1
do uchwały nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

ul. Oczapowskiego 2

10-719 Olsztyn

Olsztyn, 2023

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **TURYSTYKA i REKREACJA**

1. Poziom/y studiów: pierwszego i drugiego stopnia
2. Forma/y studiów: stacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek

Kierunek przyporządkowano do dziedziny nauk społecznych, dyscypliny naukowej: geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (52%); dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscypliny naukowej: nauki o kulturze fizycznej (35%); dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscypliny naukowej: nauki o Ziemi i środowisku (7%); dziedziny nauk rolniczych, dyscypliny naukowej: technologia żywności i żywienia (6%)

<u>Studia pierwszego stopnia</u>

a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	Liczba	%
geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	94	52

b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1	nauki o kulturze fizycznej	63	35
2	nauki o Ziemi i środowisku	12	7
3	technologia żywności i żywienia	11	6

Studia drugiego stopnia

a. **Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.**

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	Liczba	%
geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	**62**	**52**

b. **Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.**

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1	**nauki o kulturze fizycznej**	**48**	**40**
2	**nauki o Ziemi i środowisku**	**10**	**8**

---

[1]Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

[2] w okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.) podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty uczenia się.

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Kod składnika opisu charakterystyki efektów uczenia się w: dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie naukowej: geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna; dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplinie naukowej: nauki o kulturze fizycznej; dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscyplinie naukowej: nauki o Ziemi i środowisku; dziedzinie nauk rolniczych, dyscyplinie naukowej: technologia żywności i żywienia	Opis charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się Polskiej Ramy Kwalifikacji	Symbol efektu kierunkowego	Treść efektu kierunkowego
WIEDZA: absolwent zna i rozumie			
S/GEPA_P6S_WG M/NKFA_P6S_WG XP/NZA_P6S_WG R/TZA_P6S_WG	w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów	KA6_WG1	terminologię z zakresu turystyki i rekreacji, innych obszarów kultury fizycznej oraz powiązanych z nimi pozostałych dyscyplin naukowych
		KA6_WG2	zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w przedsiębiorstwach turystycznych i rekreacyjnych
		KA6_WG3	metodykę prowadzenia zajęć rekreacyjnych i oceny stanu zdrowia oraz jego poprawy u uczestników tych zajęć
		KA6_WG4	kluczowe zagadnienia z zakresu historii architektury i sztuki oraz geografii turystycznej i krajoznawstwa

		KA6_WG15	pochodzenie i obieg pierwiastków i definiuje ich rolę w przyrodzie
		KA6_WG16	zagadnienia związane z uprawą roślin i hodowlą zwierząt w zakresie niezbędnym do prowadzenia turystycznego gospodarstwa wiejskiego
S/GEPA_P6S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	KA6_WK1	strukturę oraz funkcje systemu kultury fizycznej i turystyki w Polsce i na świecie
M/NKFA_P6S_WK	podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	KA6_WK2	miejsce turystyki i rekreacji w systemie kultury fizycznej oraz związki z dyscyplinami pokrewnymi
		KA6_WK3	mechanizmy skłaniające ludzi do uczestnictwa w zajęciach wolnoczasowych oraz podstawową wiedzę na temat uczestników imprez turystycznych i rekreacyjnych
		KA6_WK4	podstawy rozwoju psychofizycznego człowieka w cyklu życia rozwoju
		KA6_WK5	znaczenie promocji zdrowego stylu życia oraz skutki braku i nadmiaru aktywności ruchowej
		KA6_WK6	zasady funkcjonowania, zakładania i prowadzenia działalności w branży turystycznej i rekreacyjnej oraz jej uwarunkowania prawne i ekonomiczne
		KA6_WK7	pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego; sposoby korzystania z zasobów informacji patentowej

UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi			
S/GEPA_P6S_UW M/NKFA_P6S_UW XP/NZA_P6S_UW R/TZA_P6S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę - formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: – właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych,	KA6_UW1	wykorzystać umiejętności ruchowe w zakresie różnych form rekreacji fizycznej oraz posługiwać się wybranym sprzętem sportowo-turystycznym
		KA6_UW2	wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu turystyki i rekreacji oraz powiązanych dyscyplin do analizy i interpretacji bieżącej sytuacji na rynku usług turystycznych i rekreacyjnych
		KA6_UW3	wykorzystać wiedzę z zakresu hotelarstwa i gastronomii w pracy różnych rodzajach turystycznej bazy noclegowej i gastronomicznej
		KA6_UW4	korzystać z dostępnych źródeł informacji z zakresu turystyki i rekreacji oraz dyscyplin pokrewnych w języku ojczystym i wybranym języku obcym nowożytnym, z zachowaniem praw własności intelektualnej w celu rozwiązania konkretnego problemu lub zadania
		KA6_UW5	stosować technologie informatyczne w zakresie pozyskiwania i przetwarzania informacji
		KA6_UW6	Posługiwać się systemami informatycznymi i specjalistycznymi programami stosowanymi w turystyce
		KA6_UW7	określić i ocenić wady i zalety podejmowanych działań mających na celu rozwiązywanie zaistniałych problemów zawodowych – w celu nabycia

			doświadczenia i doskonalenia kompetencji w zakresie turystyki i rekreacji
		KA6_UW8	zdiagnozować potrzeby i motywy uczestnictwa w turystyce i rekreacji różnych grup społecznych oraz dostosowywać do nich ofertę zajęć czasu wolnego
		KA6_UW9	wykorzystać wiedzę w zakresie historii architektury i sztuki oraz geografii turystycznej i krajoznawstwa do planowania i realizowania imprezy turystycznej
		KA6_UW10	Posługiwać się zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności, dostrzegać i analizować dylematy etyczne
		KA6_UW11	analizować zjawiska społeczne zachodzące w trakcie realizacji programu wypoczynkowego
		KA6_UW12	w praktyce minimalizować skutki wpływu turystyki na środowisko społeczne i kulturowe na etapie planowania i realizacji imprez turystycznych
		KA6_UW13	Identyfikować wybrane gatunki roślin uprawnych i ozdobnych oraz zwierząt hodowlanych, a także potrafi określić ich znaczenie w zakresie turystyki wiejskiej
		KP6_UW14	ocenić jakość surowców i produktów spożywczych oraz zachować bezpieczeństwo sanitarne żywności
		KA6_UW15	rozpoznać i ocenić zjawiska wpływające na stan środowiska naturalnego i zasobów naturalnych

		KA6_UW16	przeprowadzać obserwacje oraz wykonywać w terenie lub laboratorium proste analizy i pomiary fizyczne i biologiczne
		KA6_UW17	wykonywać proste zadania badawcze i ekspertyzy, prawidłowo interpretować rezultaty i wyciągać wnioski pod kierunkiem opiekuna naukowego lub samodzielnie
S/GEPA_P6S_UK	komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	KA6_UK1	porozumiewać się zarówno ze specjalistami ze swojej dziedziny jak i z laikami oraz stosować zasady komunikacji interpersonalnej
		KA6_UK2	posługiwać się terminologią naukową oraz przygotować wystąpienia ustne w języku polskim i języku obcym w zakresie turystyki, krajoznawstwa i rekreacji, z wykorzystaniem podstawowych pojęć teoretycznych, a także różnych źródeł
		KA6_UK3	precyzyjnie porozumiewać się z różnymi podmiotami w formie werbalnej, pisemnej i graficznej
		KA6_UK4	wykorzystać umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
		KA6_UK5	przygotować w języku polskim i języku obcym dobrze udokumentowane opracowanie problemów z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów

S/GEPA_P6S_UO M/NKFA_P6S_UO	planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole,	KA6_UO1	zaplanować, zrealizować i ocenić różne rodzaje imprez turystycznych i rekreacyjnych, z uwzględnieniem cech psychofizycznych i społecznych klientów
	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym)	KA6_UO2	fachowo obsługiwać klientów indywidualnych i grupowych korzystających z różnych odmian turystyki i rekreacji
S/GEPA_P6S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	KA6_UU1	wykorzystać umiejętność samokształcenia się
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do			
S/GEPA_P6S_KK M/NKFA_P6S_KK XP/NZA_P6S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści,	KA6_KK1	współpracy z innymi specjalistami przy rozwiązywaniu pojawiających się problemów zawodowych
	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu	KA6_KK2	oceny skutków działalności człowieka i ryzyka z nimi związanych oraz stosowania zasad ochrony i odnowy środowiska dla ludzi i ekosystemów
		KA6_KK3	uczenia się i podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych przez całe życie
S/GEPA_P6S_KO M/NKFA_P6S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	KA6_KO1	zrozumienia problemów oraz potrzeb osób niepełnosprawnych i w miarę swoich możliwości zawodowych do usuwania barier ograniczających osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w turystyce i rekreacji
		KA6_KO2	właściwej oceny oddziaływania turystyki na różne dziedziny życia człowieka

		KA6_KO3	umiejętnego rozpoznawania i rozumienia motywów uczestnictwa ludzi w różnych formach turystyki, do troski o zaspokojenie związanych z nimi potrzeb; pełnej odpowiedzialności za przygotowanie i realizację imprez turystycznych zgodnie z oczekiwaniem klientów
		KA6_KO4	kreatywnego łączenia informacji z zakresu wiedzy o środowisku przyrodniczym i antropogenicznym z wiedzą z zakresu turystyki i rekreacji
		KA6_KO5	kreowania oraz prowadzenia animacji rekreacyjnej samodzielnie i w zespole; zrozumienia potrzeb rekreantów w zakresie aktywnych form spędzania czasu wolnego
S/GEPA_P6S_KR M/NKFA_P6S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: – przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, – dbałości o dorobek i tradycje zawodu	KA6_KR1	rozwijania sprawności fizycznej niezbędnej dla wykonywania zadań właściwych dla działalności zawodowej w obszarze turystyki i rekreacji
		KA6_KR1	wykazywania społecznej, zawodowej i etycznej odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego

Kod składnika opisu charakterystyki efektów uczenia się w: dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie naukowej geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna; dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplinie naukowej nauki o kulturze fizycznej; dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscyplinie naukowej nauki o Ziemi i środowisku	**Opis charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się Polskiej Ramy Kwalifikacji**	**Symbol efektu kierunkowego**	**Treść efektu kierunkowego**
WIEDZA: absolwent zna i rozumie			
S/GEPA_P7S_WG M/NKFA_P7S_WG XP/NZA_P7S_WG	w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów	KA7_WG1	biologiczne uwarunkowania i skutki aktywności ruchowej oraz fachową terminologię i metodologię badania skutków aktywności ruchowej w obszarze rekreacji
		KA7_WG2	prawne, moralne i etyczne zasady funkcjonowania branży usług turystycznych
		KA7_WG3	kulturowe, religijne i społeczne uwarunkowania podejmowania aktywności turystycznej człowieka oraz wpływ turystyki na zjawiska społeczno-kulturowe
		KA7_WG4	geograficzno-ekonomiczne i geopolityczne uwarunkowania i bariery rozwoju współczesnej turystyki
	główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których jest przyporządkowany kierunek studiów	KA7_WG5	metody, narzędzia oraz systemy organizacji i obsługi sektora usług turystycznych, a także technik badania zjawisk w obszarze turystyki

		KA7_WG6	problematykę zasobów i walorów turystycznych środowiska przyrodniczego oraz powiązania i zależności pomiędzy środowiskiem przyrodniczym a turystyką i rekreacją
		KA7_WG7	aktualne problemy wynikające z wzajemnych zależności między turystyką i rekreacją a środowiskiem naturalnym oraz potrzebę rozwoju turystyki i rekreacji zgodnie z koncepcją rozwoju zrównoważonego
		KA7_WG8	zasady planowania badań dotyczących użytkowania środowiska naturalnego dla turystyki i rekreacji, z wykorzystaniem odpowiednich technik i narzędzi badawczych
		KA7_WG9	potrzebę opierania prac badawczych oraz działań gospodarczych i organizacyjnych w zakresie turystyki i rekreacji na danych empirycznych
		KA7_WG10	problematykę regionów turystycznych Polski i świata, charakteryzując ich zasoby i walory
		KA7_WG11	problematykę naturalnych i antropogenicznych zmian zachodzących w biosferze oraz zasad kształtowania elementów środowiska naturalnego na potrzeby turystyki i rekreacji
		KA7_WG12	zasady dotyczące organizowania i funkcjonowania turystyki na obszarach wiejskich
		KA7_WG13	metody badania i kształtowania krajobrazu rolniczego w celu efektywnego zaspokajania potrzeb przestrzeni czasu wolnego człowieka

S/GEPA_P7S_WK M/NKFA_P7S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	KA7_WK1	psychologiczne i społeczne uwarunkowania aktywności ruchowej, zachowań prozdrowotnych, w tym rekreacyjnych, jednostek i grup społecznych
		KA7_WK2	zasady działania i obsługi sprzętu i urządzeń wykorzystywanych w celu zaspokojenia potrzeb aktywności w zakresie rekreacji ruchowej i turystyki kwalifikowanej jednostki i grup społecznych
		KA7_WK3	zasady ochrony praw autorskich oraz zarządzania zasobami własności intelektualnej w obszarach związanych bezpośrednio z turystyką i rekreacją
		KA7_WK4	zasady kreowania i rozwoju indywidualnej przedsiębiorczości w turystyce na bazie wiedzy z obszarów właściwych dla studiowanego kierunku *turystyka i rekreacja*
		KA7_WK5	zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii w kontekście turystyki i rekreacji
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi			
S/GEPA_P7S_UW M/NKFA_P7S _UW XP/NZA_P7S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę - formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: – właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych,	KA7_UW1	sformułować i zrealizować program działań zmierzających do zaspokojenia potrzeb klienta w zakresie aktywności ruchowej poprzez zachowania turystyczne i rekreacyjne, wykorzystując umiejętność stosowania technik efektywnego komunikowania się
		KA7_UW2	kreować i weryfikować tezy badawcze dotyczące przestrzeni czasu wolnego i aktywności ruchowej jednostki oraz grup społecznych
		KA7_UW3	kreować, realizować oraz modyfikować programy turystyczne i zajęcia rekreacyjno-ruchowe dla jednostek i grup społecznych

	– przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi	KA7_UW4	oceniać przydatność oraz wykorzystywać wiedzę z zakresu norm prawnych i zjawisk społeczno-ekonomicznych w obszarze turystyki, analizując skuteczność jej zastosowania
		KA7_UW5	poprzez właściwy dobór narzędzi identyfikować i analizować społeczno-kulturowe podłoże potrzeb i oczekiwań jednostki oraz grup społecznych w obszarze turystyki
		KA7_UW6	badać i analizować zjawiska w przestrzeni społeczno- geograficznej oraz ekonomicznej, diagnozując i rozwiązując konkretne problemy w obszarze turystyki
		KA7_UW7	formułować uzasadnione poglądy i wnioski w zakresie interakcji pomiędzy turystyką a środowiskiem przyrodniczym, opierając się na krytycznej analizie zebranych danych empirycznych ze źródeł rozproszonych
		KA7_UW8	planować i realizować projekty badawcze i ekspertyzy w zakresie użytkowania środowiska przyrodniczego dla celów turystyki i rekreacji, stosując właściwe narzędzia i metody analityczne
		KA7_UW9	dokonać analizy związków turystyki z procesami kształtowana środowiska na obszarach wiejskich, posiadając umiejętność wyszukiwania i właściwego doboru źródeł danych
		KA7_UW10	identyfikować złożone problemy rolniczego użytkowania środowiska naturalnego na potrzeby rozwoju turystyki, stosując właściwe narzędzia i metody analityczne

		KA7_UW11	dobierać i modyfikować metody oraz zakres działań podejmowanych na potrzeby rozwoju turystyki i rekreacji w oparciu o zasadę zrównoważonego kształtowania i wykorzystania zasobów środowiska naturalnego
S/GEPA_P7S_UK	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców prowadzić debatę,	KA7_UK1	przygotować pisemne opracowanie problemu badawczego z zakresu turystyki i rekreacji z udokumentowaniem poszczególnych etapów pracy w języku polskim i obcym
M/NKFA_P7S_UK	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	KA7_UK2	prezentować ustnie na forum publicznym problemy, poglądy oraz efekty własnej pracy badawczej z zakresu turystyki i rekreacji w języku polskim i obcym z wykorzystaniem środków multimedialnych
M/NKFA_P7S_UO	kierować pracą zespołu, współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach	KA7_UO1	komunikować się i współpracować z otoczeniem oraz aktywnie uczestniczyć w grupach i strukturach realizujących działania w obszarze turystyki i rekreacji
M/NKFA_P7S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	KA7_UU1	inspirować siebie i otoczenie do ustawicznego uczenia się oraz potrzebę ciągłego rozwoju, tak osobistego jak i zawodowego w obszarze turystyki i rekreacji

KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do			
M/NKFA_P7S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów	KA7_KK1	planowania własnej pracę, ustalania hierarchii wartości i działań w realizacji podejmowanych zadań, poszukując optymalnych rozwiązań i możliwości korygowania nieprawidłowych działań w obszarach związanych z turystyką i aktywnością ruchowo-rekreacyjną jednostek i grup społecznych
S/GEPA_P7S_KO XP/NZA_P7S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	KA7_KO1	wykazywania się odpowiedzialnością za własne przygotowanie zawodowe w branży turystyczno-rekreacyjnej oraz odpowiedzialności wobec ludzi i grup społecznych, dla dobra, których stara się działać, wykorzystując te cechy do kreowania postaw przedsiębiorczych
		KA7_KO2	identyfikacji różnych sfer oddziaływania turystyki i aktywności ruchowo-rekreacyjnej jednostki i grup społecznych oraz odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego regionu, kraju, Europy i świata
M/NKFA_P7S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: – rozwijania dorobku zawodu, – podtrzymywania etosu zawodu, – przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	KA7_KR1	podnoszenia i rozwijania poziomu swojej wiedzy i umiejętności w obszarach związanych z turystyką i aktywnością ruchowo-rekreacyjną, w aspekcie działalności zawodowej w branży turystyczno-rekreacyjnej

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Dariusz Popielarczyk	dr hab. inż., prof. UWM/ Dziekan, Przewodniczący Zespołu
Urszula Filipkowska	dr hab. inż., prof. UWM / Prodziekan ds. kształcenia; Przewodnicząca Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia
Krzysztof Rząsa	dr inż./ Prodziekan ds. studenckich
Małgorzata Jankun-Woźnicka	prof. dr hab. inż / Kierownik Katedry Turystyki, Rekreacji i Ekologii
Andrzej Skrzypczak	dr hab. inż., prof. UWM/ Przewodniczący Kierunkowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja*
Julita Kalinowska	dr / członek zespołu Kierunkowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja*
Kinga Pucz	mgr inż. / członek zespołu, Biuro Dziekana
Amanda Michalska	mgr/członek zespołu/ pracownik Centrum Spraw Studenckich

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów 1

Wskazówki ogólne do raportu samooceny 16

Prezentacja uczelni 17

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim 18

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się 18

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się 29

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie 40

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry 48

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie 59

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku 66

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku 70

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia 71

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach 80

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów 83

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów 89

Część III. Załączniki 94

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły. w części i jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygodniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie jest największą uczelnią w regionie i prężnym ośrodkiem naukowo-badawczym. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie powstał 1 września 1999 roku z połączenia trzech istniejących w Olsztynie szkół wyższych: Akademii Rolniczo-Technicznej, Wyższej Szkoły Pedagogicznej oraz Warmińskiego Instytutu Teologicznego. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie łączy więc tradycję pięćdziesięcioletniej ART, trzydziestoletniej WSP oraz ponad 450 lat kształcenia teologicznego na Warmii. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie za swoją misję przyjmuje kształcenie absolwentów i kadry naukowej na możliwie najwyższym poziomie merytorycznym, prowadzenie badań naukowych wynikających z potrzeb gospodarki i życia społecznego regionu i kraju, twórcze podtrzymywanie i rozwijanie kultury narodowej rozumianej jako dziedzictwo europejskie i ogólnoludzkie.
Obecnie Uniwersytet tworzy 15 wydziałów, Szkoła Zdrowia Publicznego oraz Filia w Ełku. Aktualnie w Uczelni kształci się blisko 16 000 studentów i pracuje ok. 3000 pracowników. Potencjał badawczo-dydaktyczny tworzy około 1720 nauczycieli akademickich, w tym około 170 profesorów tytularnych, niemal 450 doktorów habilitowanych oraz blisko 800 doktorów.
Uczelnia posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego w 24 dyscyplinach naukowych. Uczelnia uzyskała kategorię naukową A w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna oraz kategorię B+ w dyscyplinach: inżynieria lądowa, geodezja i transport oraz inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka.
Wydział Geoinżynierii (wcześniejsze nazwy wydziału: Wydział Geodezji i Urządzeń Rolnych, Wydział Geodezji i Gospodarki Przestrzennej, Wydział Geodezji, Inżynierii Przestrzennej i Budownictwa) funkcjonuje w ramach olsztyńskiej uczelni od 1960 roku. z dniem 1 stycznia 2020 roku w ramach zmian organizacyjnych Uniwersytetu w strukturę Wydziału Geodezji, Inżynierii Przestrzennej i Budownictwa włączono Wydział Nauk o Środowisku, na którym prowadzone było kształcenie na kierunku *turystyka i rekreacja*.
Wydział Nauk o Środowisku (WNoŚ) wywodzi się od Wydziału Rybackiego, utworzonego w Wyższej Szkole Rolniczej w Olsztynie w roku 1951. Struktura organizacyjna jednostki zmieniała się i dostosowywała do kierunków studiów prowadzonych na wydziale. Obecnie strukturę Wydziału Geoinżynierii tworzą trzy instytuty: Instytut Geodezji i Budownictwa, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Geografii oraz Instytut Inżynierii i Ochrony Środowiska, w skład których wchodzi 12 katedr, Centrum Diagnostyki Radiowej Środowiska Kosmicznego i Centrum Inżynierii Lądowej. Na Wydziale zatrudnionych jest 234 pracowników, w tym 144 osoby na stanowiskach dydaktyczno-badawczych, 11 na stanowiskach badawczych i 22 na dydaktycznych. Baza dydaktyczno-naukowa (nowocześnie wyposażone laboratoria i pracownie) umożliwiają realizację interdyscyplinarnych badań naukowych. Wydział prowadzi działalność naukowo-badawczą, dydaktyczną oraz organizacyjną kształcąc studentów, prowadząc badania naukowe oraz współpracując z podmiotami gospodarczymi, administracyjnymi i instytucjonalnymi zarówno z regionu województwa warmińsko-mazurskiego, jak i kraju.
Ofertę kształcenia Wydziału Geoinżynierii tworzy 6 kierunków studiów: budownictwo (studia pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne), geodezja i kartografia (studia pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne), geoinformatyka (studia pierwszego stopnia, stacjonarne) gospodarka przestrzenna (studia pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarne), inżynieria środowiska (studia i stopnia, stacjonarne; studia drugiego stopnia stacjonarne i niestacjonarne) oraz *turystyka i rekreacja* (studia pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarne). Ponadto Wydział prowadzi studia podyplomowe w zakresie Gospodarki nieruchomościami i podstaw geodezji oraz w zakresie Wyceny nieruchomości.
W 2018 roku kierunek *turystyka i rekreacja* uzyskał pozytywną ocenę programową Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Powiązania koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni

Kształcenie na kierunku *turystyka i rekreacja* wpisuje się w cele strategiczne Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie przedstawione w Strategii rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na lata 2021-2030 (Uchwała Nr 47 Senatu Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie z dnia 29 stycznia 2021 roku, zał. K1-1,) czyli: rozwój oferty dydaktycznej z uwzględnieniem wysokiej kultury jakości kształcenia, podnoszenia konkurencyjności tej oferty na rynku szkolnictwa wyższego w kraju i za granicą oraz zapewnienie przyjaznych warunków studiowania i możliwości wszechstronnego rozwoju osobistego nauczycieli, studentów i doktorantów.
Koncepcją i celami kształcenia Wydział wpisuje się w strategię Uniwersytetu poprzez doskonalenie oferty dydaktycznej pod kątem aktualnych oraz przyszłych potrzeb regionu i kraju, wprowadzanie do oferty nowych kierunków i zakresów kształcenia oraz innych usług edukacyjnych takich jak studia podyplomowe, kursy czy szkolenia, poprzez ciągłe podnoszenie jakości kultury kształcenia oraz wspieranie rozwoju osobistego i zawodowego nauczycieli i studentów.

Misją Wydziału jest kreowanie przyszłości z wykorzystaniem potencjału stworzonego w przeszłości, którego dziedzictwem jest różnorodność reprezentowanych dyscyplin naukowych i realizowanych kierunków studiów, co nadaje mu wyraźną tożsamość. Siłą Wydziału jest różnorodność badań i kształcenia oraz liczne powiązania z otoczeniem gospodarczym. Wydział swoim działaniem zmierza do trwałego osadzenia w regionalnej, krajowej i globalnej przestrzeni naukowej oraz kształcenia na poziomie uniwersyteckim, a także podniesienia konkurencyjności oraz tworzenia wizerunku Wydziału nowoczesnego, przyjaznego studentom i pracownikom (Decyzja Nr 8/2021 Dziekana Wydziału Geoinżynierii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 12 kwietnia 2021, zał. K1-2).

Konkurencyjność Wydziału opiera się na zachowaniu najlepszych tradycji uniwersyteckich, przy nowoczesnym podejściu do wyzwań rynkowych, przejawiającym się znaczną elastycznością i szybkością reakcji na zindywidualizowane potrzeby współczesnego odbiorcy, oryginalnością programów i sposobów nauczania oraz silną kulturą organizacyjną, sprzyjającą realizacji celów strategicznych Wydziału.

W strategii Wydziału zapisano działania związane z:

- kształceniem studentów na poziomie pozwalającym, po ukończeniu studiów, na swobodne kształtowanie pozycji zawodowej,
- podnoszeniem jakości kształcenia przez doskonaleniem programów studiów, doskonaleniem dydaktyki, powiązaniem kształcenia z wymogami definiowanymi przez pracodawców i środowisko zawodowe,
- współpracą z innymi wydziałami i uczelniami w zakresie kształcenia,
- umiędzynarodowieniem kształcenia poprzez prowadzenie studiów w języku angielskim.

Kierunek *turystyka i rekreacja* – studia pierwszego stopnia, ze względu na treści kształcenia oraz zakładane efekty uczenia się studentów i aktywność zawodową absolwentów, przyporządkowano do: dziedziny nauk społecznych, dyscypliny naukowej: geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (52%); dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscypliny naukowej: nauki o kulturze fizycznej (35%); dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscypliny naukowej: nauki o Ziemi i środowisku (7%); dziedziny nauk rolniczych, dyscypliny naukowej: technologia żywności i żywienia (6%); dyscyplina wiodąca: geografia społeczno-ekonomiczna

i gospodarka przestrzenna (Uchwała nr 44/2020 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 18 grudnia 2020 r., zał. K0-3). Kierunek *turystyka i rekreacja* – studia drugiego stopnia przyporządkowano do: dziedziny nauk społecznych, dyscypliny naukowej geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (52%); dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscypliny naukowej nauki o kulturze fizycznej (40%); dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscypliny naukowej nauki o Ziemi i środowisku (8%); dyscyplina wiodąca: geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (Uchwała nr 45/2020 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 18 grudnia 2020 r., zał. K0-4).

W roku akademickim 2023/2024 w ramach kierunku *turystyka i rekreacja* prowadzone jest kształcenie na studiach pierwszego stopnia licencjackich i studiach drugiego stopnia.

Koncepcja kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* zakłada wykształcenie wysokiej klasy specjalistów w zakresie turystyki i rekreacji. Profil ogólnoakademicki oraz interdyscyplinarność programu studiów dają absolwentom możliwość podjęcia pracy na różnych stanowiskach, zarówno w branży turystycznej, jak i rekreacyjnej. Absolwenci są przygotowani do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej. Zdobyta podczas studiów wiedza teoretyczna, uzupełniona o odpowiednio dobrane praktyki zawodowe, daje absolwentom szeroki wachlarz możliwości zatrudnienia w wyuczonym zawodzie. Absolwenci kierunku posiadają wiedzę, umiejętności oraz kompetencje personalne i społeczne w zakresie: rozumienia motywów podejmowania przez ludzi aktywności turystycznej i rekreacyjnej oraz działalności zawodowej w branży usług turystycznych, wpływu tej działalności na środowisko przyrodnicze, kulturowe i społeczne, przygotowania ofert turystycznych i rekreacyjnych zgodnie z potrzebami uczestników, realizacji imprez turystycznych i rekreacyjnych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa własnego i uczestników. Umożliwia uzyskanie wiedzy potrzebnej do podjęcia pracy oraz dalszego rozwoju**.** Pozwala także na elastyczność w dokonywaniu wyboru przyszłej drogi kariery zawodowej. Takie rozumienie kształcenia wynika z potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego oraz prowadzenia badań i jest możliwe ze względu na duże doświadczenie dydaktyczne i naukowe pracowników wydziału.

Nauczyciele akademiccy, prowadzący zajęcia na kierunku *turystyka i rekreacja*, realizują badania naukowe w obszarach nawiązujących bezpośrednio do zjawisk i mechanizmów związanych z aktywnością człowieka w przestrzeni czasu wolnego oraz przyrodniczych i społeczno-ekonomicznych uwarunkowań rozwoju tej przestrzeni. w przyjętej koncepcji kształcenia uwzględniono postęp i pojawiające się trendy w turystyce i rekreacji, w tym wiedzę o najnowszych systemach zarządzania przedsiębiorstwem turystycznym, organizacji oraz prowadzeniu programów ruchowo-rekreacyjnych dla jednostek i grup społecznych, obsłudze ruchu turystycznego, wdrażaniu zasad zrównoważonego rozwoju w przestrzeni turystycznej, a także zagospodarowania i użytkowania oraz ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych środowiska.

Oferta studiów pierwszego stopnia skierowana jest do absolwentów różnych typów szkół średnich, którzy legitymują się świadectwem maturalnym i zdali egzamin maturalny z geografii, biologii, historii i zainteresowani są organizacją czasu wolnego. Natomiast oferta studiów drugiego stopnia skierowana jest do absolwentów, którzy zrealizowali zakładane efekty uczenia się dla kierunku *turystyka i rekreacja* - studia pierwszego stopnia i są zainteresowani problematyką obejmującą aspekty zdrowego stylu życia, spędzania czasu wolnego, organizacją turystyki oraz zależnościami między turystyczną rekreacyjną działalnością człowieka a środowiskiem przyrodniczym i kulturowym. Takie rozumienie kształcenia wynika z potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego oraz prowadzenia badań z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi badawczych i jest możliwe ze względu na duże doświadczenie dydaktyczne i naukowe pracowników Wydziału.

Oczekiwania wobec kandydatów wynikają ze specyfiki realizowanego kierunku, zatem od kandydatów na studia oczekuje się zainteresowania geografią turyzmu, aktywnością ruchową oraz posiadania predyspozycji społecznych, kreatywności oraz zdolności organizacyjnych. Kandydat

powinien posiadać podstawową wiedzę z zakresu geografii, historii oraz biologii – w zakresie szkoły średniej oraz znajomość języka obcego na poziomie wymaganym na egzaminie maturalnym.

Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową

Pracownicy badawczo-dydaktyczni, realizujący zajęcia na kierunku *turystyka i rekreacja,* prowadzą badania, których wyniki są wykorzystywane w procesie kształcenia. Główne kierunki tych badań dotyczą następującej problematyki:

WYBRANE ASPEKTY ROZWOJU TURYSTYKI

1. Uwarunkowania środowiskowe i społeczno-ekonomiczne turystyczno-rekreacyjnego użytkowania wód i ich zlewni. Prowadzone badania ukierunkowane są na identyfikację cech użytkowych jezior i sztucznych zbiorników wodnych na terenach górniczych oraz określenie możliwości rozwoju funkcji uzupełniających zbiorników technologicznych systemu odwodnienia kopalni, a także warunków rekreacyjno-wędkarskiego zagospodarowania i użytkowania zbiorników powyrobiskowych.
2. Identyfikacja społeczno-ekonomicznych i ekologicznych cech różnych form rekreacji wodnej ze wskazaniem na wędkarstwo. Badania odnoszą się do zdefiniowania współczesnego wędkarstwa w oparciu o potrzeby, preferencje i zachowania wędkarzy, a także do aktualizacji wiedzy w tym zakresie wraz ze wskazaniem relacji wędkarstwa ze środowiskiem przyrodniczo-geograficznym w kontekście usług ekosystemowych. Istotą badań jest określenie dynamiki tych zjawisk pod wpływem czasowej zmienności czynników determinujących charakter środowiska społecznego, gospodarczego i przyrodniczego.
3. Dziedzictwo przyrodnicze, kulturowe i kulinarne jako determinanty rozwoju turystyki. Dominują tu zagadnienia związane z turystyką i atrakcyjnością turystyczną, ze szczególnym uwzględnieniem produktów regionalnych i tradycyjnych, a także badania dotyczące postrzegania spuścizny kulturowej i atrakcyjności turystycznej Warmii i Mazur przez turystów zagranicznych oraz jej wykorzystania w turystyce i edukacji.
4. Afrykanistyka oraz nauki o mediach. Badania koncentrują się na uwarunkowaniach rozwoju turystyki w Afryce oraz stosunkach francusko-afrykańskich i systemach medialnych na świecie.

ZAJĘCIA CZASU WOLNEGO A STYL ŻYCIA i ZDROWIE CZŁOWIEKA

Wpływ aktywności ruchowej na strukturalno-funkcjonalne uwarunkowania sprawności fizycznej. Badania koncentrują się na określeniu kondycji fizycznej, poziomu zdolności motorycznych i sprawności osób w różnym wieku, określeniu poziomu koordynacyjnych oraz kondycyjnych zdolności motorycznych, analizie komponentów składu ciała, określeniu zależności pomiędzy rozwojem ogólnych i specjalnych wskaźników kondycyjnych i koordynacyjnych zdolności motorycznych na przykładzie zawodników trenujących różne dyscypliny sportowe. Ponadto badania dotyczą pogłębionej analizy aktywności turystycznej i rekreacyjnej oraz stylu życia różnych grup wiekowych, w tym osób starszych, ze specjalnymi potrzebami oraz studentów, a także oceny zależności pomiędzy regularną aktywnością fizyczną a wybranymi komponentami składu ciała u dzieci i dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności w środowisku wodnym.

WPŁYW DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

1. Środowiskowe uwarunkowania gospodarowania zasobami przyrodniczymi. Prowadzone badania dotyczą określenia roli czynników środowiskowych kształtujących różnorodność biologiczną siedlisk wodnych, z uwzględnieniem czynników związanych z użytkowaniem turystyczno-rekreacyjnym. Obejmują one także zagadnienia wpływu antropogenicznego przekształcenia litoralu oraz terenów wokół linii brzegowej jako efektu rozwoju funkcji rekreacyjnej wód.

2. Środowiskowe i społeczno-gospodarcze uwarunkowania rozwoju turystyki w ujęciu regionalnym i ponadregionalnym. Prowadzone badania dotyczą przestrzennych i ekonomiczno-społecznych aspektów zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego obszarów pojeziernych, społeczno-ekonomicznych czynników uprawiania różnych form turystyki, planistycznych aspektów kształtowania i ochrony ekosystemów wód powierzchniowych oraz kształtowania i zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Badania koncentrują się także na wielokryterialnym modelowaniu strategii rozwoju miast i gmin należących do Międzynarodowej Sieci Cittaslow w kontekście rozwoju turystyki. Wykazano, że wśród analizowanych koncepcji rozwoju miast największą popularnością cieszą się modele: Slow city of cultural heritage, Fit slow city oraz City of slow tourism.
3. Doskonalenie metod rekultywacji jezior dla odbudowy ich funkcji użytkowo-rekreacyjnych oraz poprawy stanu ekologicznego. Prowadzone badania (w skali laboratoryjnej, półtechnicznej i technicznej) dotyczą optymalizacji metod chemicznych, technicznych i biologicznych, służących poprawie jakości wód powierzchniowych oraz ich użytkowania turystyczno-rekreacyjnego.

Działalność naukowo-badawcza pracowników opiera się na współpracy z otoczeniem gospodarczym oraz na pracach wykorzystujących wiedzę dla nowych rozwiązań systemowych i innowacji produktowych w sektorze usług turystycznych. Efektem prowadzonych prac badawczych jest bogaty dorobek naukowy nauczycieli akademickich (zał. K4-4), przygotowanie wielu ekspertyz i realizacja projektów użytkowych na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego (zał. K4-2, zał. K4-3). Wydział ściśle współpracuje z podmiotami gospodarczymi. Współpraca ta dotyczy głównie opracowywania i wdrażania programów zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego zbiorników wodnych, projektowania i rozwijania funkcji turystycznej terenów przywodnych i oceny skutków tych działań dla środowiska przyrodniczego oraz zrównoważonego korzystania z zasobów naturalnych dla rozwoju działalności przedsiębiorstw branży turystycznej. w tym zakresie pracownicy Wydziału ściśle współpracują z Uniwersyteckim Centrum Innowacji i Transferu Technologii UWM w Olsztynie. Efekty prac badawczych pracowników Wydziału służą nie tylko rozwojowi naukowemu jednostki, lecz także doskonaleniu programu studiów w oparciu o najnowszą wiedzę z zakresu turystyki i rekreacji. Wybrane aspekty prowadzonych badań naukowych na bieżąco wprowadzane są do treści kształcenia. Jako przykłady można podać następujące przedmioty:

1. Rekreacyjne zagospodarowanie i użytkowanie wód, Zrównoważone gospodarowanie wodami, Turystyka a środowisko naturalne - treści wykładów zostały uaktualnione o najnowszą wiedzę uzyskaną przy realizacji projektów użytkowych i/lub zadań w projektach: Prognoza oddziaływania na środowisko programu „Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2016-2023”; "Wstępne prace monitoringowe zbiornika rekreacyjnego w Działdowie w kierunku jego zagospodarowania wędkarskiego" - 2023 r.; "Monitoring zbiornika rekreacyjnego w Działdowie" - 2023 r.
2. Funkcja turystyczna i rekreacyjna terenów poprzemysłowych - treści przedmiotu uaktualnione zostały o wiedzę i wyniki uzyskane przy realizacji projektu: "Badania pilotażowe nad modelem rybacko-rekreacyjnego zagospodarowania i użytkowania wód technologicznych na potrzeby rekultywacji w kierunku wodnym wyrobisk górniczych Pola Bełchatów i Pola Szczerców"; "Badania nad optymalizacją technologicznego procesu oczyszczania wody w osadnikach systemu odwodnienia kopalni w warunkach ich rybacko-rekreacyjnego użytkowania jako funkcji uzupełniającej" - 2020 r.; "Program kompensacji przyrodniczej dla siedliska 3140 dla przedsięwzięcia pn. /Wydobycie węgla brunatnego i kopalin towarzyszących ze złoża Ościsłowo/" - 2018 r.
3. Metodologia badań w turystyce - treści przedmiotu uaktualnione zostały o wiedzę i wyniki uzyskane przy realizacji zadań w ramach badań z Wydziałowego Funduszu Badawczego: określenie stanu zdrowia, poziomu zdolności motorycznych i sprawności fizycznej osób

w różnym wieku, określenie poziomu koordynacyjnych oraz kondycyjnych zdolności motorycznych, analiza komponentów składu ciała, ocena atrakcyjności jezior metodą bonitacji punktowej, charakterystyka ekofizjograficzna z uwzględnieniem cech krajobrazu kulturowego, tworzenie i testowanie modeli biznesowych, analiza kluczowych czynników sukcesu oraz analiza mocnych i słabych stron przedsięwzięcia.

4. Pływanie z elementami treningu sportowego, Fitness i rekreacja w wodzie, Rekreacja ruchowa, Teoretyczne podstawy rekreacji ruchowej - treści przedmiotów uaktualnione zostały o wiedzę i wyniki uzyskane przy realizacji zadań w ramach badań z Wydziałowego Funduszu Badawczego: ocena zależności pomiędzy regularną aktywnością fizyczną w środowisku wodnym a wybranymi komponentami składu ciała u dzieci i dorosłych, pogłębiona analiza aktywności turystycznej i rekreacyjnej oraz stylu życia różnych grup wiekowych, w tym osób starszych, ze specjalnymi potrzebami oraz studentów.
5. Turystyka i rekreacja osób starszych i niepełnosprawnych - treści przedmiotu zostały uaktualnione o wiedzę i wyniki badań uzyskanych w trakcie realizacji Wydziałowego Funduszu Badawczego na temat aktywności turystycznej i rekreacyjnej osób w różnym wieku. w ramach tego zadania prowadzono badania dotyczące aktywności turystycznej i fizycznej osób starszych (60+) oraz ich stylu życia. Także podczas realizacji zajęć z przedmiotu Plenerowe formy rekreacji - treści zostały wzbogacone o wnioski płynące z badań "Terapia lasem i jej wykorzystanie w turystyce i rekreacji". Natomiast na przedmiocie Turystyka dzieci i młodzieży analizowane są zagadnienia teoretyczne uzupełniane wynikami badań prowadzonych wśród uczestników zorganizowanego wypoczynku letniego dzieci i młodzieży oraz osób zatrudnionych w charakterze wychowawcy wypoczynku.
6. Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne z elementami planowania przestrzennego, Planowanie turystyczne, Ekonomika turystyki i rekreacji, Zarządzanie, Zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym, Rekreacyjne połowy ryb, Organizacja i zarządzanie turystyką i rekreacją - treści przedmiotów uaktualniono na podstawie wyników uzyskanych przy realizacji zadań w ramach badań z Wydziałowego Funduszu Badawczego: przestrzenne i ekonomiczno-społeczne aspekty zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego obszarów pojeziernych oraz uwarunkowania rozwoju turystyki na poziomie lokalnym i regionalnym, a także społeczno-ekonomiczne czynniki uprawiania różnych form turystyki. Badania skupiały się głównie na: determinantach atrakcyjności i funkcji turystycznej gmin wiejskich i miejsko-wiejskich położonych na obszarach pojeziernych, zmianach w systemie i procesach planowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem terenów zależnych od wód, prawnych i społeczno-ekonomicznych czynnikach uprawiania różnych form/rodzajów turystyki, w tym turystyki kwalifikowanej m.in. wędkarstwa i łowiectwa, tworzenie i testowanie modeli biznesowych, analiza kluczowych czynników sukcesu, analiza mocnych i słabych stron przedsięwzięcia

Powiązanie badań naukowych i działalności dydaktycznej jest realizowane, m. in. poprzez:

- włączanie wyników prac naukowo-badawczych do treści wykładów, ćwiczeń komputerowych i laboratoryjnych, a także seminariów i prac dyplomowych,
- publikowanie najnowszych wyników badań w czasopismach z listy Journal Citation Reports (JCR) z wysokim IF,
- zaangażowanie studentów do realizacji projektów -badawczych, których efektem są m.in. publikacje naukowe, doniesienia i komunikaty konferencyjne,
- powiązanie tematyki prac dyplomowych z prowadzonymi przez pracowników Wydziału projektami i badaniami naukowymi,
- wykorzystanie najnowocześniejszej aparatury badawczej w procesie dydaktycznym.

Działalność naukowa pracowników daje studentom możliwość bezpośredniego poznawania pełnego cyklu rozwiązywania postawionego problemu naukowego: od tezy, poprzez pomysł rozwiązania, koncepcję badania, projekt, po przeprowadzenie badań i analizę uzyskanych wyników. Przykładem mogą być zajęcia, podczas których dokonuje się oceny aktywności ruchowej i pozyskuje dane dotyczące sprawności fizycznej (przedmioty: Podstawy rekreacji i organizacja czasu wolnego, Odnowa biologiczna, Antropomotoryka, Rekreacja ruchowa).

Przy realizacji badań naukowych Wydział współpracuje z uczelniami i instytucjami naukowymi, w tym z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Uniwersytetem Jagiellońskim, Uniwersytetem Warszawskim, Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Instytutem Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Leszczyckiego PAN oraz podmiotami gospodarczymi, które są zainteresowane wdrażaniem nowych rozwiązań systemowych i produktowych (Polska Grupa Energetyczna Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna Spółka Akcyjna Oddział Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów, Zespół Elektrowni „Pątnów-Adamów-Konin" Kopalnia Węgla Brunatnego Konin Spółka Akcyjna). Poprzez kontakty naukowe pracowników i wspólne badania interdyscyplinarne, partnerami naukowymi Wydziału są również ośrodki zagraniczne, w tym Institute of Rural Development and Sustainable Economy oraz Institute of Landscape Architecture Hungarian University of Agriculture and Life Sciences (Węgry), Faculty of Health and Life Sciences, Coventry University, Hereford, Wielka Brytania. Przedstawiciele tych jednostek naukowych brali udział jako wykładowcy w projekcie „Uniwersytet Wielkich Możliwości – program podniesienia jakości zarządzania procesem kształcenia i jakości nauczania", nr POWR. 03.05.00-00-Z201/18 współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (zał. K 1-3). Nauczyciele akademiccy odbywali staże i misje naukowe w kolejnych zagranicznych jednostkach naukowych: University of Vechta, Vechta (Niemcy), University of Pécs, Eötvös Lóránd University, Institute of Sport Sciences, Szombathely, Węgry, University of Central Missouri, Warrensburg, USA i Prešovská Univerzita v Prešove, Fakulta Sportu, Presov Słowacja.

Kształcenie na kierunku *turystyka i rekreacja* ma charakter aplikacyjny. Student ma możliwość uzupełnienia wiedzy i rozwijania umiejętności uczestnicząc w badaniach naukowych, kształceniu międzynarodowym, w działalności kół naukowych oraz praktykach zawodowych. Doświadczenie naukowe i wiedza nauczycieli akademickich pozwalają nie tylko na aktualizację treści kształcenia, ale umożliwiają rozwijanie oferty przedmiotów fakultatywnych oraz realizację prac dyplomowych tematycznie związanych z realizowanymi badaniami. Studenci mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań przez pracę w kołach naukowych. Na wydziale funkcjonuje 19 kół naukowych. Studenci kierunku *turystyka i rekreacja* najczęściej wybierają dwa: Koło Naukowe VOYAGER i Koło Naukowe OIKOS, ponieważ są one prowadzone przez pracowników Katedry Turystyki, Rekreacji i Ekologii i umożliwiają studentom uczestniczenie w badaniach z zakresu turystyki i rekreacji. Członkowie SKN VOYAGER brali czynny udział w organizacji Międzynarodowej Konferencji Naukowej "Water Management and its Surroundings" na Uczelni, poprzez pracę w recepcji, przygotowanie wycieczek dla uczestników, przygotowanie materiałów konferencyjnych itp. Ponadto studenci skorzystali z możliwości zaprezentowania wyników swoich badań w formie prezentacji ustnej oraz podczas sesji posterowej. Włączanie do projektów naukowych i aktywność turystyczno-krajoznawcza studentów oraz realizacja prac dyplomowych w ramach badań naukowych, sprzyjają podnoszeniu efektywności osiągania zakładanych efektów uczenia się. Pierwotna działalność Studenckiego Koła Naukowego "OIKOS" (do 2020 roku) koncentrowała się głównie na problemach ekologii i hydrobiologii wód śródlądowych i przybrzeżnych. Od 2021 roku profil działalności Koła rozwija się w kierunku rekreacji (w szczególności kultury fizycznej), łącząc przy tym aspekty turystyki i ekologii. Członkowie Koła zajmowali się działalnością naukową, prowadząc np. podwodne badania bezkręgowców, w kontekście ciekawych turystycznie ekosystemów wodnych oraz uczestnicząc w konferencjach naukowych. Angażują się także w promocję Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz kierunku *turystyka i rekreacja*. Aktywnie uczestniczą w wydarzeniach sportowych,

popularyzując aktywność ruchową osób w każdym wieku. Wynikiem zaangażowania członków kół naukowych w badania naukowe jest ich aktywność konferencyjna oraz publikacje, w których studenci są współautorami. Wykaz publikacji i inicjatyw (badań, organizacji konferencji), w których uczestniczyli studenci kierunku *turystyka i rekreacja* przedstawiono w załączniku K4-9.

Wyniki badań naukowych są dwojako wykorzystywane w procesie kształcenia. Dotyczy to w pierwszej kolejności wiedzy i umiejętności z zakresu: obsługi najnowszego sprzętu (w tym w obszarze aktywności fizycznej np. monitorowanie reakcji fizjologicznych w trakcie realizacji wybranych form sportowych i rekreacyjnych), wykorzystanie aplikacji i oprogramowania komputerowego służącego do przetwarzania i opracowania zgromadzonych obserwacji, budowy baz danych oraz integrowania zebranych informacji o badanym obszarze w celu konstruowania/rysowania z nich map poglądowych, niezbędnych w planowaniu turystycznym a także w pracy każdego biura podróży. Drugi obszar aplikacji wyników badań dotyczy seminariów oraz pracy dyplomowej. Studenci zapoznają się z nowatorskimi metodami przetwarzania danych oraz sposobami ich analizowania, w celu wykorzystania w pracy zawodowej w szeroko rozumianej branży czasu wolnego.

Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy

Program studiów na kierunku *turystyka i rekreacja* uwzględnia potrzeby rynku pracy poprzez:

- zapewnienie w programie kształcenia zajęć projektowych, komputerowych, laboratoryjnych, terenowych, praktyk zawodowych, utrwalających aplikacyjny charakter kształcenia,
- opracowanie zasad i kryteriów ewaluacji oraz doskonalenia jakości kształcenia,
- doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich poprzez uczestniczenie w dydaktycznych stażach krajowych i zagranicznych,
- doskonalenie infrastruktury dydaktycznej, jakości nauczania języków obcych, informatyzację działań w zakresie toku studiów, ankietyzację procesu dydaktycznego, monitorowanie losów zawodowych absolwentów,
- stałą współpracę z interesariuszami zewnętrznymi.

Kształcenie uwzględnia potrzeby ciągle zmieniającego się rynku pracy. Formułując misję i strategię rozwoju Wydział korzystał z opinii Konwentu Wydziału, przedstawicieli podmiotów gospodarczych z branży turystycznej regionu Warmii i Mazur oraz opinii jednostek biorących udział w kreowaniu rozwoju turystyki w regionie Warmii i Mazur (współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym została opisana w kryterium 6).

W wyniku wspólnej inicjatywy władz Wydziału i przedstawicieli podmiotów gospodarczych, administracyjnych i instytucjonalnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, w 2012 roku utworzono Konwent Wydziału. Do zadań Konwentu należy między innymi: ocena integracji Wydziału z regionalnym rynkiem pracy, środowiskiem gospodarczym i otoczeniem społecznym, promowanie wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych zmierzających do powiązania kształcenia realizowanego na Wydziale z potrzebami regionalnymi, inicjowanie możliwości kształcenia wspólnego z organizacjami gospodarczymi, publicznymi i społecznymi, w szczególności z pracodawcami oraz kształcenie na zamówienie pracodawców, ocena udziału pracodawców i praktyków z organizacji gospodarczych, publicznych i społecznych, w procesie dydaktycznym, z uwzględnieniem ich roli w tworzeniu programów studiów. Interesariusze zewnętrzni w ramach współpracy przekazują informacje nt. potrzeb edukacyjnych, rynku pracy, profilu absolwentów Wydziału.

Współpraca z pracodawcami ma charakter zarówno sformalizowany, jak i nieformalny, obejmujący spotkania i dyskusje podczas wizyt w firmach, na targach, konferencjach, wystawach oraz uroczystościach wydziałowych. Wzajemna wymiana opinii i sugestii ma miejsce również podczas realizowanych na Wydziale warsztatach i szkoleniach z udziałem praktyków, a także na szkoleniach realizowanych z udziałem pracowników Wydziału dla przedstawicieli przemysłu.

Na Wydziale funkcjonuje Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia i zespoły kierunkowe, w tym Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja*. Poprzez uczestnictwo w pracach ww. zespołów interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni biorą udział w określaniu celów systemu zapewniania jakości kształcenia, procedur oraz przedsięwzięć zmierzających do doskonalenia procesu kształcenia. Wielu pracowników Wydziału bierze czynny udział w seminariach, szkoleniach i kursach organizowanych przez zewnętrzne instytucje.

Współpraca Wydziału z jednostkami otoczenia społeczno-gospodarczego ma na celu:

- dostosowanie oferty kształcenia do wymagań rynku pracy – zaangażowanie Wydziału w realizację praktyk, zapoznanie studentów ze specyfiką działalności firm oraz zdobycie praktycznych umiejętności,
- wymianę doświadczeń z pracownikami instytucji krajowych i zagranicznych,
- wzmocnienie kompetencji dydaktycznych pracowników Wydziału,
- realizację projektów badawczych,
- rozwój bazy dydaktyczno-badawczej Wydziału – korzystanie z nowoczesnej bazy sprzętowej różnego rodzaju ośrodków z branży turystyczno-rekreacyjnej,
- udział Wydziału w życiu społeczno-gospodarczym regionu i kraju – oferowanie przez pracowników Wydziału (w wielu przypadkach z udziałem studentów) usług o charakterze eksperckim i doradczym, kontakt studentów z praktyką poprzez organizację konferencji,
- wzmocnienie pozycji Wydziału na rynku usług dydaktycznych – zaangażowanie w realizację projektów z podmiotami gospodarczymi, korzystanie ze specjalistycznego sprzętu badawczego i dobrych praktyk w procesie nauczania, rozwijanie współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi, instytucjami i organizacjami oraz z podmiotami gospodarczymi.

Warte podkreślenia są działania edukacyjne Wydziału w jednostkach funkcjonujących w systemie oświaty, w tym liczne spotkania, wykłady, warsztaty, zajęcia laboratoryjne przeznaczone dla uczniów szkół podstawowych i średnich z Olsztyna i regionu. Wydział Geoinżynierii prowadził warsztaty i prelekcje dla uczniów szkół średnich na terenie Uniwersytetu (np. IV Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Olsztynie, im. Żołnierzy Armii Krajowej w Olsztynie, Zespół Szkół Licealnych im. L. Kruczkowskiego w Morągu, V Liceum Ogólnokształcące im. Wspólnej Europy w Olsztynie, III Liceum Ogólnokształcące im. Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego AK w Łomży, i LO w Pasłęku czy spotkania z licealistami z Białegostoku).
Do głównych wydarzeń realizowanych przez Wydział Geoinżynieri we współpracy z podmiotami zewnętrznymi można zaliczyć pokazy najnowszego sprzętu oraz technologii firm produkujących specjalistyczny sprzęt związany z odnową biologiczną i rehabilitacją, organizowane w ramach serii konferencji pn. “Zdrowe Życie na Warmii i Mazurach. Perspektywy wdrożenia systemu turystyki zdrowotnej”. Wydział współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym również poprzez organizację praktyk.

Sylwetka absolwenta

Studia pierwszego stopnia. Absolwent posiada wiedzę i umiejętności z zakresu organizacji i obsługi ruchu turystycznego, świadczenia usług w branży turystycznej, kreowania produktów turystycznych oraz organizacji czasu wolnego z wykorzystaniem różnorodnych form rekreacji. Posiada wiedzę ogólną o zjawiskach związanych z ruchem wypoczynkowo- turystycznym z zakresu nauk społecznych i ekonomicznych, nauk o kulturze fizycznej, nauk przyrodniczych oraz nauk rolniczych. Zna zasady zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem skutków aktywności człowieka w otaczającym go środowisku kulturowym, społecznym i przyrodniczym. Posiada wiedzę z zakresu podstaw ekonomii i zarządzania w turystyce i rekreacji oraz aktualnie obowiązujących aktów prawnych dotyczących tych

dziedzin gospodarki. Posiada umiejętności: organizowania pracy oraz podejmowania przedsięwzięć w sferze turystyki i rekreacji; przygotowywania oferty turystycznej i rekreacyjnej dla różnych grup odbiorców. Umie rozwiązywać problemy związane z turystyką i rekreacją osób starszych i niepełnosprawnych. Absolwent jest przygotowany do pracy w szeroko rozumianej obsłudze ruchu turystycznego: w biurach podróży, obiektach noclegowych o różnym charakterze, w urzędach administracji samorządowej, w jednostkach odpowiedzialnych za rozwój turystyki, organizacjach społecznych, fundacjach i stowarzyszeniach powołanych dla rozwoju i promocji turystyki. Może pracować w charakterze pilota wycieczek krajowych i zagranicznych, przewodnika lub rezydenta. Może podjąć pracę w ośrodkach sportowych i rekreacyjnych oraz centrach rekreacji i odnowy biologicznej. Posiada wiedzę z zakresu praktycznej obsługi imprez turystycznych. Ma wyrobiony nawyk ustawicznego kształcenia się i rozwoju zawodowego. Nauka języków obcych pozwala na swobodne funkcjonowanie w europejskiej (globalnej) przestrzeni społeczno-gospodarczej. Jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.

Studia drugiego stopnia poszerzają wiedzę i przygotowują absolwentów do samodzielnego i zespołowego rozwiązywania problemów związanych z różnymi aspektami turystyki i rekreacji. Absolwent posiada pogłębioną wiedzę z zakresu organizowania i prowadzenia programów ruchowo-rekreacyjnych dla jednostek i grup społecznych oraz obsługi ruchu turystycznego. Jest ukierunkowany na wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju w przestrzeni turystycznej. Posiada pogłębioną wiedzę w zakresie zagospodarowania, użytkowania oraz ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych środowiska. Zna zasady tworzenia i promocji produktów turystycznych dedykowanych jednostkom i grupom społecznym. Jest przedsiębiorczy i przygotowany do podejmowania działalności w szeroko rozumianej branży turystycznej oraz instytucjach i podmiotach związanych z przemysłem czasu wolnego, zarówno w sferze ekonomicznej, jak i społecznej. Umie dobierać narzędzia i metody do analizy interakcji zachodzących pomiędzy różnymi zjawiskami w obszarze turystyki i rekreacji a środowiskiem przyrodniczym i kulturowym. Potrafi skutecznie nawiązywać kontakty zawodowe, a także posługuje się terminologią związaną z działalnością turystyczną. Potrafi skutecznie konkurować na europejskim i światowym rynku pracy. Jest przygotowany do podjęcia zatrudnienia: w biurach podróży (organizatorzy turystyki, pośrednicy turystyczni, agenci turystyczni), w obiektach bazy noclegowej i gastronomicznej (hotele, ośrodki wypoczynkowe; gospodarstwa agroturystyczne, restauracje, itp.), w ośrodkach sportu i rekreacji, centrach rekreacji i odnowy biologicznej, w strukturach administracji rządowej i samorządowej, domach kultury, organizacjach społecznych, fundacjach i stowarzyszeniach oraz placówkach organizujących zajęcia rekreacyjne dla dzieci i młodzieży. Potrafi uruchomić własną działalność gospodarczą w obszarze szeroko rozumianej turystyki i rekreacji. Jest przygotowany do pracy na stanowiskach szeregowych i kierowniczych w sektorze usług turystycznych. Nauka języków obcych pozwala na swobodne funkcjonowanie w europejskiej (globalnej) przestrzeni społeczno-gospodarczej. w trakcie studiów kształtowana jest etyczna i społeczna odpowiedzialność zawodowa. Absolwent jest przygotowany do pracy naukowo-badawczej oraz do kontynuacji kształcenia w różnych formach, w tym na studiach doktoranckich.

Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe

Koncepcja kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* opiera się na walorach kulturowych i przyrodniczych związanych z regionem Warmii i Mazur, które leżą w kręgu zainteresowania turystów i rekreantów (np. dziedzictwo pośredniowieczne i pomilitarne z okresu wojen światowych, jeziora stwarzające warunki do uprawiania żeglarstwa i innych sportów wodnych). w tworzeniu koncepcji kształcenia na kierunku istotne znaczenie miała również diagnoza potrzeb branży turystycznej i rekreacyjnej oraz analiza aktualnych trendów w tym obszarze. w urzeczywistnianiu koncepcji pomocne były bogate doświadczenia wynikające ze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, organami administracji oraz uczelniami krajowymi i zagranicznymi. Studia na kierunku utworzono w 2011 roku. Przy opracowywaniu pierwotnej koncepcji kształcenia wzorowano się na programach realizowanych na pokrewnych kierunkach w różnego typu polskich uczelniach. Dało to możliwość stworzenia interdyscyplinarnego programu studiów dla kadry turystycznej, której wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne odpowiadają na potrzeby zarówno turystów i rekreantów, jak i szeroko rozumianej branży czasu wolnego. Kierunek wyróżnia fakt realizacji większości zajęć w sposób praktyczny m.in. poprzez dużą liczbę ćwiczeń terenowych, projektowych i komputerowych a także możliwość korzystania ze szkoleń branżowych (zał. K1-5). Duży nacisk kładziony jest również na zagadnienia związane ze zdrowym stylem życia, w tym na aktywność fizyczną studentów. Kształcenie prowadzone jest z wykorzystaniem aktualizowanej bazy aparaturowej, sprzętowej oraz specjalistycznego oprogramowania. Na zajęciach dydaktycznych oraz w pracy naukowej wykorzystywana jest aparatura naukowa i sprzęt sportowo-rekreacyjny (m.in. rowery, kajaki, ergometry itp.). Przy opracowaniu koncepcji kształcenia korzystano z doświadczeń wynikających ze współpracy z Uniwersytetem Łódzkim, Uniwersytetem Jagiellońskim, Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Uniwersytetem Warszawskim. Koncepcja kształcenia była projektowana również na bazie doświadczeń ze współpracy naukowo-dydaktycznej z ośrodkami zagranicznymi, w tym University of Eastern Finland w Savonlinna - Centre for Tourism Studies (Finlandia) i Károly Róbert College, Institute of Tourism, Regional Development and Foreign Languages, Gyöngyös (Węgry). Programy studiów są modyfikowane wraz z rozwojem nauki i postępem technicznym, nie tylko w obszarze czasu wolnego. Ponadto prowadzona jest stała współpraca naukowa i dydaktyczna z uczelniami zarówno w kraju, jak i za granicą, co pozwala aktualizację wiedzy przekazywanej osobom studiującym na kierunku.

Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się

Najistotniejsze efekty uczenia się związane z kierunkiem studiów wpisują się w dyscypliny, do których przyporządkowany jest kierunek.

<u>Studia pierwszego stopnia</u>

Organizacja studiów zakłada stopniowy rozwój umiejętności studenta z zakresu nowoczesnej turystyki i rekreacji. w planach studiów przewidziano realizację przedmiotów: kształcenia ogólnego i podstawowego o charakterze teoretycznym i metodologicznym oraz kształcenia kierunkowego - profilujących sylwetkę przyszłego absolwenta (Podstawy turystyki, Historia architektury i sztuki, Podstawy rekreacji i organizacja czasu wolnego, Geografia turystyczna, Krajoznawstwo, antropomotoryka oraz odnowa biologiczna; kształcenia zawodowego - obsługa ruchu turystycznego, Pilotaż wycieczek krajowych i zagranicznych, Rekreacyjne zagospodarowanie i użytkowanie wód, Hotelarstwo i gastronomia, Turystyka i rekreacja osób starszych i niepełnosprawnych, Agroturystyka, Gry i zabawy rekreacyjne, Marketing i analiza rynku turystycznego). Taka koncepcja kształcenia jest ściśle związana z kluczowymi efektami kierunkowymi prowadzącymi do uzyskania wiedzy i umiejętności z:

- terminologii z zakresu turystyki i rekreacji oraz innych obszarów kultury fizycznej i powiązanych z nimi pozostałych dyscyplin naukowych,
- wpływu turystyki na gospodarkę, środowisko społeczno-kulturowe oraz przyrodnicze
- produktów i surowców spożywczych oraz bezpieczeństwa sanitarnego żywności,
- zasad funkcjonowania, zakładania i prowadzenia działalności w branży turystycznej i rekreacyjnej oraz jej uwarunkowań prawnych i ekonomicznych,
- wykorzystania wiedzy teoretycznej z zakresu turystyki i rekreacji oraz powiązanych dyscyplin do analizy i interpretacji bieżącej sytuacji na rynku usług turystycznych rekreacyjnych,
- posługiwania się systemami informatycznymi i specjalistycznymi programami stosowanymi w turystyce i rekreacji,
- wykorzystania wiedzy w zakresie historii architektury i sztuki oraz geografii turystycznej i krajoznawstwa do planowania i realizowania imprezy turystycznej,
- fachowej obsługi klientów indywidualnych i grupowych korzystających z różnych odmian turystyki i rekreacji,
- uczenia się i podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych przez całe życie
- kreatywnego łączenia informacji z zakresu wiedzy o środowisku przyrodniczym i antropogenicznym z wiedzą z zakresu turystyki i rekreacji,
- kreowania oraz prowadzenia animacji rekreacyjnej samodzielnie i w zespole; zrozumienia potrzeb rekreantów w zakresie aktywnych form spędzania czasu wolnego,
- rozwijania sprawności fizycznej niezbędnej dla wykonywania zadań właściwych dla działalności zawodowej w obszarze turystyki i rekreacji.

Studia drugiego stopnia

W planach studiów przewidziano realizację przedmiotów: kształcenia ogólnego i podstawowego o charakterze teoretycznym i metodologicznym oraz kształcenia kierunkowego - profilujących sylwetkę przyszłego absolwenta (Promocja zdrowia, Regiony turystyczne Polski, Historia kultury i religie świata, Regiony turystyczne świata, Metodologia badań w turystyce, Sport i rekreacja ruchowa niepełnosprawnych, Plenerowe formy rekreacji, Organizacja turystyki w Polsce i na świecie).

Efekty uczenia się zostały tak dobrane, aby zapewnić pełną realizację założonej koncepcji kształcenia. Kluczowe efekty prowadzą do uzyskania rozszerzonej wiedzy i umiejętności z:

- biologicznego uwarunkowania i skutków aktywności ruchowej oraz fachowej terminologii i metodologii badań skutków aktywności ruchowej w obszarze rekreacji,
- geograficzno-ekonomicznych i geopolitycznych uwarunkowań i barier rozwoju współczesnej turystyki,
- metod, narzędzi oraz systemów organizacji i obsługi sektora usług turystycznych, a także technik badania zjawisk w obszarze turystyki,
- aktualnych problemów wynikających z wzajemnych zależności między turystyką i rekreacją a środowiskiem naturalnym oraz potrzeb rozwoju turystyki i rekreacji zgodnie z koncepcją rozwoju zrównoważonego,
- psychologicznych i społecznych uwarunkowań aktywności ruchowej, zachowań prozdrowotnych, w tym rekreacyjnych, jednostek i grup społecznych,
- kreowania, realizowania oraz modyfikowania programów turystycznych i zajęć rekreacyjno-ruchowych dla jednostek i grup społecznych,
- badania i analizowania zjawisk w przestrzeni społeczno-geograficznej oraz ekonomicznej, poprzez stawianie diagnozy i poszukiwanie rozwiązań konkretnych problemy w obszarze turystyki,

- formułowania uzasadnionych poglądów i wniosków w zakresie interakcji pomiędzy turystyką a środowiskiem przyrodniczym, opierając się na krytycznej analizie zebranych danych, empirycznych ze źródeł rozproszonych,
- dokonywania analizy związków turystyki z procesami kształtowania środowiska na obszarach wiejskich, posiadając umiejętność wyszukiwania i właściwego doboru źródeł danych,
- prezentowania ustnie na forum publicznym problemów, poglądów oraz efektów własnej pracy badawczej z zakresu turystyki i rekreacji w języku polskim i obcym z wykorzystaniem środków multimedialnych,
- inspirowania siebie i otoczenia do ustawicznego uczenia się oraz wypracowania potrzeby ciągłego rozwoju, tak osobistego jak i zawodowego w obszarze turystyki i rekreacji,
- wykazywania się odpowiedzialnością za własne przygotowanie zawodowe w branży turystyczno- rekreacyjnej oraz odpowiedzialności wobec ludzi i grup społecznych, dla dobra, których stara się działać, wykorzystując te cechy do kreowania postaw przedsiębiorczych.

Za realizację zakładanych efektów odpowiada koordynator przedmiotu, który ustala cel i treści przedmiotu oraz dokonuje okresowej oceny wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych nabywanych w czasie jego realizacji. Powyższe informacje, podobnie jak metody pozwalające na weryfikację zakładanych efektów „przedmiotowych" zamieszczone są w sylabusach przedmiotu.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Dobór kluczowych treści kształcenia

Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia mają na celu realizację przyjętych kierunkowych efektów uczenia się (zał. K0-3 ÷ K0-4). Kluczowe treści kształcenia przekazywane są w ramach przedmiotów kierunkowych i związanych z zakresem kształcenia. Aktualizację treści kształcenia umożliwia grupa przedmiotów fakultatywnych (również w języku angielskim).

Kształcenie na studiach pierwszego stopnia trwa 6 semestrów, w trakcie których student zobowiązany jest uzyskać 180 pkt. ECTS. Program studiów obejmuje treści przedmiotowe ujęte w następujących grupach: kształcenia ogólnego, podstawowego, kierunkowego, praktyki i inne (np. szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, etykieta, ergonomia, ochrona własności intelektualnej).

W programie studiów zaplanowano 2157 godzin, z czego wykłady stanowią 787 godzin, ćwiczenia 1370 godzin i 240 godzin praktyki. Przedmioty fakultatywne realizowane są w 12 blokach tematycznych (kulturowo-ruralistyczny, promocyjno-marketingowy, sanitarno-środowiskowy, kulturowo-turystyczny i i II, zdrowotno-ruchowy i i II, ekologiczno-turystyczny i i II, ekologiczno-edukacyjny, agroturystyczny i rekreacyjno-przyrodniczy). Przedmiotom fakultatywnym przypisano łącznie 60 punktów ECTS (33,3%). Liczba punktów ECTS przyporządkowanych do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi 105,8 ECTS (58,8%)

Studia drugiego stopnia trwają 4 semestry, w trakcie których student zobowiązany jest uzyskać 120 punktów ECTS. Program studiów, analogicznie jak w przypadku studiów pierwszego stopnia, obejmuje treści przedmiotowe ujęte w grupach przedmiotowych: kształcenia ogólnego, podstawowego, kierunkowego, praktyki i inne (np. szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, etykieta, ergonomia, ochrona własności intelektualnej).

Na studiach drugiego stopnia stacjonarnych liczba punktów ECTS przyporządkowanych do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi 74,6 ECTS 62,2%).

w programie studiów zaplanowano 1407 godzin, z czego wykłady stanowią 437 godzin a ćwiczenia 970 godzin. Na drugim stopniu kształcenia zaplanowano 160 h praktyk. Grupie przedmiotów fakultatywnych przypisano 46 punktów ECTS (38,3%). Realizowane są one w siedmiu blokach tematycznych (agroturystycznym, ekologicznym i i II, społeczno-kulturowym i i II oraz zdrowotno-ruchowym i i II)

Kształcenie w zakresie znajomości języka obcego na studiach pierwszego stopnia obejmuje łącznie 120 godzin zajęć, co odpowiada 8 pkt. ECTS i jest realizowane począwszy od semestru 1 przez 4 semestry. Na zajęciach studenci nabywają umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego na poziomie B2. Na studiach drugiego stopnia realizowane są zajęcia z języka obcego, które obejmują łącznie 30 godzin, co odpowiada 2 pkt. ECTS. Zajęcia te są realizowane w 1 semestrze studiów i prowadzą do nabycia umiejętności językowych zgodnych z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego na poziomie B2+. Studenci pierwszego stopnia mają możliwość wyboru jednego z języków obcych (język angielski, język niemiecki, język rosyjski, język francuski, język hiszpański), a studenci drugiego stopnia realizują zajęcia ze specjalistycznego języka związanego z kierunkiem studiów.
Program studiów pierwszego i drugiego stopnia zachowuje sekwencję treści kształcenia realizowanych w ramach przedmiotów, w szczególności podstawowych i kierunkowych, w celu umożliwienia osiągnięcia założonych efektów, racjonalnego obciążenia studentów zajęciami o różnej skali trudności, wyrównania liczby egzaminów zaplanowanych po poszczególnych semestrach, a także przekazania studentom wiedzy oraz kształtowania umiejętności niezbędnych podczas realizacji praktyk.

Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających

Metody kształcenia zostały dobrane tak, aby realizować zakładane efekty uczenia się na kierunku *turystyka i rekreacja*. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy realizowane są głównie na wykładach, przy czym preferowaną formą jest prezentacja multimedialna. Studenci nabywają umiejętności praktyczne podczas zajęć komputerowych, terenowych, projektowych, laboratoryjnych, seminarium dyplomowego i przygotowywania pracy dyplomowej oraz w trakcie realizacji praktyk zawodowych.
Dobór metod kształcenia uwzględnia zarówno teoretyczne podstawy turystyki i rekreacji, jak i praktyczne umiejętności potrzebne w branży. Różnorodne metody kształcenia pomagają dostosować się studentom do dynamicznego środowiska pracy w branży turystycznej.
Stosowane są:

- wykłady informacyjne oraz interaktywne, które angażują studentów poprzez pytania, dyskusje i studia przypadków,
- zajęcia terenowe, które zapewniają studentom możliwość bezpośredniego doświadczania turystyki i zjawisk turystycznych poprzez wizyty w różnego rodzaju obiektach turystycznych lub uczestniczeniu w zajęciach rekreacyjnych,
- projekty badawcze, które zachęcają do przeprowadzania badań dotyczących trendów w turystyce, preferencji klientów lub analizy rynku; realizacja projektów badawczych/symulacji, które pozwolą studentom zastosować zdobytą wiedzę w praktyce,
- symulacje biznesowe, w których studenci podejmują decyzje związane z zarządzaniem firmą turystyczną; umożliwienie praktycznego stosowania teorii w kontrolowanych warunkach symulacji,
- wykłady gościnne (szczególnie na zajęciach terenowych): zapraszanie specjalistów z branży turystycznej na wykłady gościnne, aby dzielili się praktycznym doświadczeniem,
- zajęcia laboratoryjne, na których studenci korzystają ze sprzętu laboratoryjnego i aparatury naukowej,

— zajęcia komputerowe, na których studenci uczą się jak wykorzystać różnorodne źródła danych dostępne w sieci oraz jak stosować specjalistyczne oprogramowanie do celów praktycznych i naukowych.

Program studiów na kierunku *turystyka i rekreacja* wyróżnia znaczna liczba zajęć praktycznych, prowadzonych jako ćwiczenia terenowe (271 godzin - studia pierwszego stopnia i 265 godzin - studia drugiego stopnia). Informacje na temat zajęć terenowych odbywających się na poszczególnych przedmiotach oraz ich regulamin zawarto w załączniku K5-2.

W tabeli zestawiono przedmioty, na których są realizowane zajęcia terenowe.

semestr	pierwszy stopień	drugi stopień
1.	Podstawy turystyki.	Zespołowe gry rekreacyjne - koszykówka, Promocja zdrowia.
2.	Historia architektury i sztuki, Rekreacyjne zagospodarowanie i użytkowanie wód, Antropomotoryka, Pływanie z elementami treningu sportowego.	Plenerowe formy rekreacji, Turystyka a środowisko naturalne, Gry rekreacyjne - tenis ziemny, Turystyka ornitologiczna, Zespołowe gry rekreacyjne - piłka nożna, Zespołowe gry rekreacyjne - piłka siatkowa.
3.	Gry i zabawy rekreacyjne, Odnowa biologiczna.	Przyrodnicze produkty turystyczne, Rekreacyjne zagospodarowanie lasu, Gatunki obce w przyrodzie, Podstawy waloryzacji środowiska, Tańce ludowe i towarzyskie, Fitness i rekreacja w wodzie.
4.	Pilotaż wycieczek krajowych i zagranicznych, Organizacja i zarządzanie turystyką i rekreacją, Hotelarstwo i gastronomia, Ochrona przyrody i bioróżnorodności, Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne, Rekreacyjne i sportowe połowy ryb.	Zachowanie bioróżnorodności, Ekologia krajobrazu, Gatunki obce w przyrodzie, Metody oceny bioróżnorodności, Turystyka zdrowotna, Turystyka podwodna, Biologiczne aspekty przyrodolecznictwa i medycyny alternatywnej.
5.	Agroturystyka, Turystyka ekstremalna, Wiejska turystyka kulturowa, Kreowanie wsi tematycznych.	
6.	Turystyka i rekreacja osób starszych i niepełnosprawnych, Dziedzictwo kulinarne, Turystyka jeziorowa, Sylwaturystyka, Turystyka rowerowa, Turystyka piesza, Turystyczne szlaki wodne, Zwierzęta w turystyce i rekreacji, Turystyka i rekreacja konna.	

W trakcie ćwiczeń terenowych studenci mają okazję poznać miejsca, w których świadczone są usługi turystyczne i rekreacyjne. Daje im to możliwość zapoznania się w praktyce z funkcjonowaniem różnych typów przedsiębiorstw turystycznych i sportowo-rekreacyjnych. Jest to również okazja do

spotkań studentów z wyspecjalizowaną kadrą, która chętnie dzieli się swoim doświadczeniem zawodowym, a także doradza i motywuje do rozwoju. Tego typu spotkania to również możliwość nawiązania kontaktów, które skutkują zaproszeniem na praktyki zawodowe i do współpracy. Ćwiczenia terenowe są również okazją do zapoznania się ze sprzętem turystycznym, sportowo-rekreacyjnym, rehabilitacyjnym i/lub służącym do odnowy biologicznej. Studenci uczą się z niego korzystać, co znacznie poszerza ich praktyczne umiejętności w zakresie turystyki (zwłaszcza kwalifikowanej) oraz rekreacji ruchowej i odnowy biologicznej. Dla studentów kierunku *turystyka i rekreacja* organizowany jest między innymi wyjazd trzydniowy na spływ kajakowy szlakiem Krutyni w ramach ćwiczeń z przedmiotu Plenerowe formy rekreacji. Celem zajęć jest praktyczne zapoznanie studentów z formą rekreacji jaką jest kajakarstwo i nabycie umiejętności politechnicznych (pływania/manewrowania kajakiem). Ponadto studenci zapoznają się ze sposobami organizacji i realizacji tego typu wyjazdów. Wartością dodaną jest również możliwość zapoznania się z formami zagospodarowania terenów wokół jezior pod kątem turystyki i rekreacji wodnej. Studenci, w ramach dwudniowego wyjazdu do Centralnego Ośrodka Sportu Akademickiego AZS Wilkasy, mają możliwość praktycznego zapoznania się z najczęściej stosowanymi środkami odnowy biologicznej: masażem sportowym, zabiegami w środowisku wodnym, sauną, krioterapią oraz wybranymi zabiegami z zakresu fizykoterapii. Uczą się stosowania podstawowych zabiegów odnowy biologicznej indywidualnie i w grupie oraz obsługiwania specjalistycznego sprzętu. w części Wellness studenci korzystają z sauny suchej, sauny parowej, jacuzzi i wanny SPA z przeciwprądem. Uczestniczą również w edukacyjnej grze terenowej – Quest- „Wilkasy wczoraj i dziś".

Metody i techniki kształcenia na odległość

Przed rokiem akademickim 2019/2020 Wydział prowadził wyłącznie zajęcia stacjonarne. w marcu 2020 r. w związku z wybuchem pandemii wirusa SARS-Cov-2 rozpoczęto prowadzenie nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 32/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 11 marca 2020 roku w sprawie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się koronawirusa SARS-CoV-2 (Zarządzenie Nr 32/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 11 marca 2020 roku, zał. K2-1,) oraz rekomendacjami Prorektora ds. kształcenia, nauczyciele zostali zobowiązani do realizacji zajęć w formie zdalnej przy wykorzystaniu technologii informatycznych. Jednocześnie zmieniono organizację roku akademickiego, wydłużając semestr letni i dopuszczając realizację zajęć w czasie sesji egzaminacyjnej. Dopuszczono również możliwość przeprowadzania zaliczeń i egzaminów, w tym organizację i przeprowadzanie egzaminów dyplomowych, w sposób zdalny z wykorzystaniem narzędzi informatycznych.
Zarządzenie Nr 93/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 30 października 2020 roku, w sprawie organizacji roku akademickiego 2020/2021 umożliwiało realizację zajęć również w kontakcie w siedzibie Uczelni a władze Wydziału zdecydowały o wprowadzeniu hybrydowej formy pracy studentów (Zarządzenie Nr 93/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 30 października 2020 roku, zał. K2-2).

Na Wydziale zorganizowano cykle szkoleń, mających na celu przygotowanie nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć w formie e-learningu. Wszystkie zajęcia prowadzone były z wykorzystaniem platformy MS-Teams dostępnej w pakiecie Microsoft Office 365. Dla studentów i nauczycieli przygotowane zostały instrukcje pokazujące w jaki sposób korzystać z MS-Teams. Filmy instruktażowe zostały zamieszczone na stronie internetowej Wydziału. Ponadto prodziekan ds. studenckich został zobligowany do pomocy i do udzielania studentom i pracownikom wszelkich informacji związanych z kształceniem zdalnym. w celu weryfikacji prowadzonych zajęć nauczyciele akademiccy zobowiązani zostali do przesłania do dziekanatu kodów dostępu do prowadzonych przez

siebie zajęć. Takie postępowanie miało miejsce za każdym razem, gdy w wyniku zarządzenia rektora kształcenie było realizowane w formie zdalnej lub hybrydowej.

Na Uczelni opracowana została procedura przeprowadzania egzaminów dyplomowych z wykorzystaniem aplikacji MS-Teams. w procesie dyplomowania wykorzystywany jest system APD (Archiwum Prac Dyplomowych), w którym deponowany jest manuskrypt pracy. Po nadaniu numeru identyfikacyjnego pracy, system umożliwia generowanie dokumentów takich jak: praca dyplomowa, raport z oceny antyplagiatowej, recenzję promotora i recenzenta oraz protokół egzaminacyjny.

Uzyskane przez pracowników doświadczenia, pozwoliły wypracować własną metodykę prowadzenia zajęć zdalnych. Wiele metod wypracowanych w okresie nauczania zdalnego jest stosowanych obecnie - udostępnianie materiałów dydaktycznych, instrukcji czy dodatkowe konsultacje, poza konsultacjami w formie stacjonarnej.

Zgodnie z Komunikatem Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z 21 września 2021 roku w sprawie wytycznych dotyczących organizacji procesu dydaktycznego w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022 (Komunikat Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 21 września 2021 roku, zał. K2-3), zajęcia dydaktyczne na kierunku *turystyka i rekreacja* realizowane były w siedzibie uczelni w trybie stacjonarnym z elementami kształcenia zdalnego. w semestrze zimowym w roku akademickim 2022/2023 zajęcia w formie zdalnej odbywały się w okresie 2-13 stycznia 2023 roku i dotyczyły głównie zajęć audytoryjnych, takich jak wykłady czy seminaria. Zajęcia praktyczne – laboratoria, ćwiczenia komputerowe, projektowe czy terenowe odbyły się w bezpośrednim kontakcie nauczycieli i studentów.

Obecnie na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie nie prowadzi się zajęć w formie zdalnej, chyba że taka forma jest z góry określona w planie studiów.

Uczelnia posiada platformę zdalnej edukacji Moodle (https://moodle.uwm.edu.pl/). Dla studentów kierunku *turystyka i rekreacja* dedykowanych jest 17 propozycji przedmiotowych, wykorzystywanych jako materiały pomocnicze na zajęciach prowadzonych w formie stacjonarnej. Zamieszczone informacje są różnie, w zależności od przedmiotu: od komunikatów dotyczących przedmiotu poprzez materiały na zajęcia i zadania związane z konkretnymi zajęciami po samodzielne kursy. Student musi posiadać hasło dostępu pozwalające na zalogowanie na platformie na interesujący go przedmiot.

Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów

Zgodnie z Regulaminem studiów (zał. K0-1) studenci z niepełnosprawnościami mogą uzyskać zgodę na stosowanie rozwiązań alternatywnych w czasie studiowania, w tym indywidualnej organizacji studiów, indywidualnego sposobu zdawania egzaminów i uzyskiwania zaliczeń (np. wydłużony czas, zmieniona forma, miejsce), czy też korzystać z urządzeń audiowizualnych umożliwiających rejestrację zajęć oraz pomoc asystenta, który wykonuje notatki na zajęciach i pomaga w przemieszczaniu się po budynkach uczelni. Stosowane rozwiązania alternatywne nie mogą prowadzić do zmniejszenia wymagań merytorycznych wobec studentów z niepełnosprawnościami. Studentom z niepełnosprawnościami w ramach obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego na studiach pierwszego stopnia proponowana jest, dostosowana do stopnia niepełnosprawności, forma zajęć umożliwiająca uzyskanie założonych efektów.

Do organizacji i prowadzenia działań zmierzających do zapewnienia równych szans w realizacji programu studiów przez osoby z niepełnosprawnościami, powołany został wydziałowy opiekun ds. studentów z niepełnosprawnościami. Decyzję o zastosowaniu określonych rozwiązań alternatywnych wobec studenta z niepełnosprawnością podejmuje prodziekan ds. studenckich na pisemny wniosek studenta, po zasięgnięciu opinii kierownika Biura ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz wydziałowego opiekuna ds. studentów z niepełnosprawnościami.

Metody kształcenia uwzględniające indywidualne potrzeby studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami oraz indywidualizację toku studiów zostały szczegółowo opisane w kryterium 8. (dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami).

Harmonogram realizacji studiów

Organizację roku akademickiego, z podziałem na semestry, ze wskazaniem terminów rozpoczęcia i zakończenia zajęć dydaktycznych, sesji egzaminacyjnych określa Rektor w drodze decyzji. Program studiów na kierunku *turystyka i rekreacja* jest dostępny na stronie internetowej Uczelni i Wydziału. Zgodnie z programem studiów wszystkie formy zajęć dla danego przedmiotu realizowane są na studiach stacjonarnych w ciągu 15 tygodni. Zajęcia dydaktyczne odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-20.15 zgodnie z obowiązującym planem zajęć. Liczba godzin dydaktycznych realizowana w poszczególnych dniach tygodnia jest zróżnicowana i uzależniona od łącznej liczby godzin w semestrze ujętych w planie studiów (Część III. Załącznik Nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających. Cz. I. Punkt 3 - harmonogram zajęć).

Wszelkie zmiany w terminach realizowanych zajęć muszą być zgłaszane prodziekanowi ds. kształcenia przez prowadzącego przedmiot, zgodnie z obowiązującą procedurą wydziałową WSZJK-O-GN-6 (Procedura WSZJK-O-GN-6 - przekładanie zajęć dydaktycznych, zał. K2-4).

***Dobór* form zajęć**

Dobór form kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* wynika z konieczności zapewnienia kompleksowego rozwoju studentów oraz przygotowania ich do zróżnicowanych wyzwań związanych z pracą w branży turystycznej.

Istotnym elementem programu studiów jest kształcenie w zakresie znajomości języka obcego. Studenci realizują łącznie 120 godzin zajęć językowych na studiach pierwszego stopnia i 30 godzin na studiach drugiego stopnia.

Liczebność grup studenckich na poszczególnych zajęciach ustalana jest zgodnie z Zarządzeniem Nr 53/2023 Rektora UWM w Olsztynie z dnia 19 maja 2023 roku (zał. K2-5) i zależy od formy i rodzaju zajęć dydaktycznych: grupy wykładowe kierunkowe - cały rok studiów; grupy zajęć ćwiczeniowych, seminaryjnych, laboratoryjnych - co najmniej 24 osoby; grupy zajęć seminaryjnych i dyplomowych - od 12 do 24 osób; grupy lektoratu języka obcego - nie mniej niż 16 osób. Na kierunkach eksperymentalnych, do których zakwalifikowano kierunek *turystyka i rekreacja*, zajęcia dydaktyczne o charakterze praktycznym mogą być prowadzone w grupach 12-16 osobowych. Dotyczy to przede wszystkim zajęć realizowanych w laboratoriach, salach komputerowych oraz ćwiczeń terenowych.

Metody weryfikacji zakładanych efektów uczenia się publikowane są w sylabusach przedmiotów (zał. K0-2). Za ich realizację odpowiedzialny jest koordynator przedmiotu, który określa cel i treści przedmiotu oraz dokonuje okresowej oceny wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nabywanych w czasie realizacji zajęć.

Liczba godzin wg form zajęć na kierunku *turystyka i rekreacja*

Zakres kształcenia	studia stacjonarne	
	studia pierwszego stopnia	studia drugiego stopnia
ogólna liczba godzin	2157	1407
Wykłady	787	437
ćwiczenia audytoryjne	565	469
ćwiczenia praktyczne (laboratoryjne, projektowe, komputerowe)	534	236
ćwiczenia terenowe	271	265

Na kierunku *turystyka i rekreacja* stosowane są następujące formy zajęć:

- Projekty indywidualne i grupowe: zadania praktyczne, takie jak planowanie i organizacja wydarzeń turystycznych oraz tworzenie programów rekreacyjnych. Zadania grupowe wymagają współpracy i kreatywności.
- Studia przypadków: analiza realnych przypadków z branży turystycznej, aby studenci mogli zastosować swoją wiedzę w praktyce; dyskusje na temat wyzwań i problemów napotykanych przez przedsiębiorców związanych z turystyką.
- Praktyki zawodowe odbywane w firmach turystycznych, agencjach rekreacyjnych i hotelach zapewniają studentom możliwość zdobycia doświadczenia w pracy z klientami i zapoznania się z różnymi aspektami branży.
- Udział w konferencjach branżowych i seminariach, na których studenci mogą wymieniać doświadczenia, prezentować wyniki badań, zdobywać wiedzę i zapoznać się z najnowszymi trendami w branży turystyczno-rekreacyjnej.
- Udostępnianie materiałów online, co ułatwia studentom samokształcenie.
- Wyjazdy studyjne do różnych miejsc turystycznych, aby studenci mieli szansę poznać różnorodność oferty turystycznej; integracja teorii z praktyką poprzez bezpośredni kontakt z konkretnymi destynacjami turystycznymi.

Dobór różnorodnych form kształcenia pozwala dostosować proces edukacyjny do indywidualnych potrzeb studentów.

Studia pierwszego stopnia

Ćwiczenia praktyczne: laboratoryjne, komputerowe i projektowe odbywają się w salach wyposażonych w sprzęt laboratoryjny i komputerowy. Zajęcia praktyczne uczą umiejętności weryfikacji wiedzy teoretycznej zdobytej na wykładach i ćwiczeniach audytoryjnych, współpracy w grupie i kreatywności. Studenci uczą się także obsługi fachowej aparatury.

Podczas zajęć laboratoryjnych studenci uczą się między innymi udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, analizy parametrów fizjologicznych, izolacji drobnoustrojów i oceny sanitarno-bakteriologicznej wody kąpielisk i pływalni, oceny organoleptycznej jakości surowców i produktów spożywczych. Ćwiczenia laboratoryjne są częścią takich zajęć dydaktycznych, jak: Fizjologia człowieka z elementami pierwszej pomocy przedmedycznej, Odnowa biologiczna, Mikrobiologia sanitarna w turystyce, Technologie żywności.

Ćwiczenia projektowe obejmują szereg zadań, których celem jest opracowanie różnego rodzaju projektów i programów turystyczno-rekreacyjnych. Ten rodzaj zajęć bardzo często występuje w ramach jednego przedmiotu wraz z zajęciami laboratoryjnymi i/lub ćwiczeniami terenowymi. Ćwiczenia projektowe są stosowane w realizacji przedmiotów: Podstawy rekreacji i organizacja czasu

wolnego, Rekreacyjne zagospodarowanie i użytkowanie wód, Zarządzanie, Krajoznawstwo, Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne z elementami planowania przestrzennego, Marketing i analiza rynku usług turystycznych, Agroturystyka, Edukacja zdrowotna, Kreowanie i promocja wydarzeń kulturalnych, Zachowania turystyczno-rekreacyjne w przyrodzie, Regionalne produkty i marki turystyczne, Turystyczne szlaki wodne, Enoturystyka, Usługi ekosystemowe.

W trakcie zajęć komputerowych studenci wykorzystują różnego rodzaju oprogramowanie specjalistyczne do zastosowań praktycznych, takich jak planowanie trasy turystycznej, organizacja imprezy turystycznej, obsługa systemów rezerwacyjnych, opracowanie map poglądowych oraz uczą się korzystać z baz danych statystycznych, przestrzennych, mapowych, naukowych dostępnych w sieci Internet. w formie ćwiczeń komputerowych realizowane są przedmioty: Technologia informacyjna, Geografia turystyczna, Systemy informacji przestrzennej z elementami kartografii, Obsługa ruchu turystycznego, Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne z elementami planowania przestrzennego, Turystyka w dokumentach Unii Europejskiej, Elementy hydrologii w Polsce, Usługi ekosystemowe.

Celem zajęć terenowych na pierwszym stopniu kierunku *turystyka i rekreacja* jest między innymi zapoznanie studentów z różnymi typami gier i sportów, w celu nabycia praktycznych umiejętności, z których będą mogli skorzystać w pracy zawodowej. Zajęcia terenowe realizowane są w muzeach, hotelach, gospodarstwach agroturystycznych, parkach rozrywki aktywnej, parkach etnograficznych, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczy w Szymanowie, w Niewidzialnym Domu w Toruniu, schronisku dla zwierząt, ośrodku jeździeckim, w Centralnym Ośrodku Sportu Akademickiego AZS w Wilkasach, nad jeziorami, w rezerwatach przyrody itp. Dokładny opis ćwiczeń terenowych znajduje się w załączniku K5-2. w czasie zajęć terenowych realizowana też jest współpraca między wydziałami np. z Wydziałem Humanistycznym.

W formie ćwiczeń terenowych realizowane są przedmioty: Podstawy turystyki, Historia architektury i sztuki, Antropomotoryka, Gry i zabawy rekreacyjne, Hotelarstwo i gastronomia, Organizacja i zarządzanie turystyką i rekreacją, Ochrona przyrody i bioróżnorodności, Rekreacyjne i sportowe połowy ryb, Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne z elementami planowania przestrzennego, Pilotaż wycieczek krajowych i zagranicznych, Agroturystyka, Turystyka ekstremalna, Kreowanie wsi tematycznych, Wiejska turystyka kulturowa, Turystyczne szlaki wodne, Kulturowe szlaki turystyczne, Turystyka i rekreacja osób starszych i niepełnosprawnych, Turystyka jeziorowa, Sylwaturystyka, Turystyka rowerowa, Turystyka piesza, Zachowania turystyczno-rekreacyjne w przyrodzie, Enoturystyka, Zwierzęta w turystyce i rekreacji, Turystyka i rekreacja konna.

W programie studiów uwzględnione zostały przedmioty powiązane z prowadzonymi na Wydziale badaniami naukowymi. Liczba przypisanych do nich punktów ECTS na studiach pierwszego stopnia stacjonarnych wynosi 154,5 ECTS. Na studiach drugiego stopnia liczba punktów ECTS przypisanych do przedmiotów powiązanych z badaniami wynosi 109,5 ECTS.

Studia drugiego stopnia

Zajęcia terenowe służą praktycznemu wykorzystaniu uzyskanych umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem w terenie, nabyciu praktycznych umiejętności organizowania oraz realizowania różnych form rekreacji ruchowej. Ćwiczenia terenowe są realizowane na zajęciach z następujących przedmiotów: Zespołowe gry rekreacyjne- koszykówka, Gry rekreacyjne - tenis ziemny, Plenerowe formy rekreacji, Turystyka a środowisko naturalne, Warsztaty interpersonalne, Turystyka ornitologiczna, Zespołowe gry rekreacyjne- piłka nożna, Zespołowe gry rekreacyjne- piłka siatkowa, Organizacja turystyki w Polsce i na świecie, Rekreacyjne zagospodarowanie lasu, Fitness i rekreacja w wodzie, Pływanie z elementami ratownictwa, Turystyka podwodna, Ekologia krajobrazu, Gatunki obce w przyrodzie, Metody oceny bioróżnorodności, Biologiczne aspekty

przyrodolecznictwa i medycyny alternatywnej, Turystyka zdrowotna, Tańce ludowe i towarzyskie. Dokładny opis ćwiczeń terenowych znajduje się w załączniku K5-2.
Ćwiczenia projektowe często są prowadzone wspólnie z ćwiczeniami terenowymi, uczą stosowania różnych metod i narzędzi w celu dokumentowania, analizy lub promocji. Przykładem może być zaplanowanie imprezy turystycznej lub rekreacyjnej, trasy turystycznej, zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego wybranego terenu albo programu zajęć rekreacyjnych dla wybranej grupy lub programu zdrowotnego. Ćwiczenia projektowe są realizowane na zajęciach z następujących przedmiotów: Regiony turystyczne Polski, Turystyka dzieci i młodzieży, Regiony turystyczne świata, Funkcja turystyczna i rekreacyjna terenów poprzemysłowych, Protokół dyplomatyczny, Rekreacyjne zagospodarowanie lasu, Kuchnia survivalowa, Geoturystyka i geoparki, Podstawy waloryzacji środowiska, Ekologia krajobrazu, Gatunki obce w przyrodzie, Metody oceny bioróżnorodności.

Podczas zajęć komputerowych studenci wykorzystują różnego rodzaju oprogramowanie specjalistyczne do zastosowań praktycznych, takich jak opracowanie statystyczne danych, przygotowanie, analiza i ocena dokumentacji planistycznej. Korzystają z baz danych statystycznych, przestrzennych, mapowych, naukowych dostępnych w sieci Internet. Ćwiczenia komputerowe są realizowane na zajęciach z następujących przedmiotów: Technologia informacyjna i metody statystyczne, Planowanie turystyczne.

Program i organizacja praktyk

Integralną część procesu kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* stanowią praktyki zawodowe zaliczane na ocenę. w planie studiów pierwszego stopnia przewidziana jest 3-tygodniowa praktyka w turystycznych obiektach noclegowych w wymiarze 120 godzin (5 ECTS) po 2. semestrze studiów i 3-tygodniowa praktyka biurowa w wymiarze 120 godzin (5 ECTS) po 4. semestrze studiów. Na studiach drugiego stopnia program studiów przewiduje 4-tygodniową praktykę administracyjną w wymiarze 160 godzin (6 ECTS) po 2. semestrze studiów.

Praktyki studenckie realizowane są na podstawie Regulaminu Studiów (zał. K0-1) i Zarządzenie Nr 54/2021 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 11 maja 2021 roku ze zm. (zał. K2-6). Miejsce odbywania praktyki studenci znajdują we własnym zakresie lub korzystają z oferty wydziałowej (wykaz miejsc odbywania praktyk znajduje się u opiekuna praktyk). Praktyki realizowane są w firmach, których działalność jest związana z kierunkiem studiów, na podstawie umowy podpisywanej pomiędzy przedsiębiorstwem, a Uczelnią i Wydziałem. Miejsca praktyk wskazane przez studenta są każdorazowo weryfikowane przez opiekuna praktyk. Zaliczenie praktyki odbywa się na podstawie dzienniczka praktyk i sprawozdania. Za prawidłowy przebieg praktyk zawodowych odpowiada opiekun praktyk.

W celu zapewniania prawidłowej realizacji praktyk na Wydziale wprowadzono regulamin praktyk (Decyzja Nr 12/2023 Dziekana Wydziału Geoinżynierii z dnia 27 marca 2023 r, zał. K2-7), w którym określono zasady i formy kontroli praktyk. Kontrolę praktyk przeprowadza opiekun praktyk zawodowych. w szczególnych przypadkach kontrolę może przeprowadzić Dziekan lub Prodziekan. Celem kontroli praktyk zawodowych jest monitorowanie i podnoszenie jakości procesu realizacji praktyk zawodowych na poziomach: merytorycznym i organizacyjnym, sprawdzanie rzetelności w wypełnianiu obowiązków organizatorów oraz uczestników praktyk, weryfikacja przebiegu i warunków realizacji praktyk zawodowych. Formami kontroli praktyk są: kontrola dokumentacji praktyk, analiza sprawozdania z realizacji praktyki oraz dziennika praktyk, hospitacje. Ocenie podlega: zachowanie łącznego czasu, określonego w planie studiów z wyszczególnieniem tygodni i liczby godzin, terminowość podjęcia praktyki zawodowej w wyznaczonym miejscu, zgodność realizowanych przez studenta zadań z programami praktyk, merytoryczny zakres zadań/czynności wykonywanych w ramach praktyki, rzetelność wypełniania zadań praktyki, aktywność studenta, prowadzenie dokumentacji praktyki, wg obowiązujących wzorów i zasad oraz techniczno-organizacyjna strona zorganizowania praktyki

Studia pierwszego stopnia:
Praktyka w turystycznych obiektach noclegowych, której celem jest zapoznanie studentów z formami i zasadami prowadzenia turystycznych obiektów noclegowych oraz nabycie praktycznych umiejętności w zakresie organizacji i realizacji podstawowych zadań związanych z obsługą turystów w tych obiektach.
Praktyka biurowa, której celem jest zapoznanie studentów z formami i zasadami prowadzenia biur podróży, centrów i punktów informacji turystycznej oraz pracy organizacji turystycznych. Po zakończonej praktyce student powinien znać zasady funkcjonowania i organizacji powyższych instytucji oraz posiadać praktyczne umiejętności w zakresie realizacji podstawowych zadań związanych z obsługą turystów w tych instytucjach.

Studia drugiego stopnia
Praktyka administracyjna, której celem jest nabycie wiedzy praktycznej i umiejętności w zakresie funkcjonowania i organizacji lokalnych instytucji, których działalność obejmuje zadania związane z turystyką i rekreacją

Efekty określone dla praktyk zawodowych są spójne z efektami kierunkowymi. Podczas praktyk zawodowych student realizuje następujące efekty:
Praktyka w turystycznych obiektach noclegowych
a) w zakresie wiedzy:
- zna zasady funkcjonowania i prowadzenia określonego rodzaju turystycznego obiektu noclegowego oraz uwarunkowania ekonomiczne tej działalności

b) w zakresie umiejętności:
- potrafi fachowo obsługiwać klientów indywidualnych i grupowych korzystających z danego turystycznego obiektu noclegowego; posługuje się systemami informatycznymi i programami stosowanymi w obiektach noclegowych,
- posiada umiejętność precyzyjnego porozumiewania się w formie werbalnej i pisemnej z klientami obiektu noclegowego oraz podmiotami z nim współpracującymi,
- posiada umiejętność fachowej obsługi klientów indywidualnych i grupowych, realizujących różne formy turystyki,

c) w zakresie kompetencji społecznych:
- potrafi pracować w strukturach zespołowych, pełniąc w nich różne funkcje wyznaczone przez opiekuna zakładowego praktyki, rozumie i rozpoznaje motywy uczestnictwa w turystyce, jest świadomy odpowiedzialności za wykonywaną pracę.

Praktyka biurowa
a) w zakresie wiedzy:
- zna zasady funkcjonowania i prowadzenia określonego rodzaju instytucji (biuro podróży, organizacja turystyczna, informacja turystyczna) oraz uwarunkowania prawne i ekonomiczne tej działalności.

b) w zakresie umiejętności:
- analizuje potrzeby klientów danej instytucji i na tej podstawie dobiera odpowiednią ofertę dostosowaną do ich indywidualnych oczekiwań,
- potrafi fachowo obsługiwać klientów indywidualnych i grupowych korzystających z usług danego podmiotu,
- potrafi posługiwać się systemami informatycznymi i specjalistycznymi programami niezbędnymi w obsłudze danego obiektu.

c) w zakresie kompetencji społecznych:

- potrafi pracować w strukturach zespołowych, pełniąc różne funkcje w zakresie wyznaczania, realizacji i nadzoru czynności wynikających z rodzaju świadczonych usług oraz ze specyfiki poszczególnych działów instytucji turystycznej.

Praktyka administracyjna

a) w zakresie wiedzy:
- zna metody, narzędzia oraz systemy organizacji i obsługi wybranej instytucji turystycznej
- prawne i etyczne zasady funkcjonowania instytucji turystycznych

b) w zakresie umiejętności:
- umiejętnie wykorzystuje zdobytą wiedzę dotyczącą turystyki i rekreacji do rozwiązywania problemów pojawiających się w działalności danej jednostki/ instytucji,
- przygotowuje konkretne rozwiązania, planuje posunięcia turystyczne i rekreacyjne uwzględniając zakres działań i specyfikę pracy danej instytucji,
- inspirować siebie i otoczenie do ustawicznego uczenia się zawodowego w obszarze turystyki i rekreacji,

c) w zakresie kompetencji społecznych:
- podnosi i rozwija poziom swoich kompetencji i odpowiedzialności w aspekcie działalności zawodowej w branży turystyczno-rekreacyjnej.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Centrum Kultury i Języka Polskiego dla Cudzoziemców (jest to jednostka ogólnouczelniana Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, powołana uchwałą Nr 232 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 28 stycznia 2005 roku, zał. K2-8) mieści się Centrum Humanistycznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego na terenie Kortowa. W każdym roku akademickim organizowane są 3 kursy semestralne języka polskiego (60 godzin lekcyjnych = 30 spotkań po 1,5 godz.) na trzech poziomach:

- całkowicie początkującym (od nauki alfabetu) A1,
- podstawowym A2,
- średnio zaawansowanym B1,

W roku 2022/2023 z kursów semestralnych języka polskiego dla osób z Ukrainy i Białorusi, z kierunku *turystyka i rekreacja*, skorzystało 4 studentów (3 osoby z Ukrainy i 1 osoba z Białorusi). Organizowane są również kursy języka polskiego dla studentów programu Erasmus+.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów

Rekrutacja na studia na kierunku *turystyka i rekreacja* prowadzona jest w formie elektronicznej przy wykorzystaniu systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK). Zasady rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia regulowane są Uchwałą nr 226 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 28 czerwca 2022 roku w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji kandydatów na i rok studiów wyższych na rok akademicki 2023/2024 (zał. K3-1)oraz Uchwałą nr 285 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 27 stycznia 2023 roku w sprawie zmiany Uchwały nr 226 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 28 czerwca 2022 roku w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji kandydatów na i rok studiów wyższych na rok akademicki 2023/2024 (zał. K3-2). Rekrutacja na studia na kierunku *turystyka i rekreacja* prowadzona jest przez Komisję Rekrutacyjną, powołaną decyzją Rektora. Szczegółowe informacje na temat oferty edukacyjnej oraz procedury rekrutacji na kierunek *turystyka i rekreacja* znajdują się na stronie internetowej Wydziału (http://wg.uwm.edu.pl/kandydaci-rekrutacja/zasady-rekrutacji).

Na studia pierwszego stopnia mogą być przyjęci kandydaci posiadający świadectwo dojrzałości lub inny dokument uprawniający do podjęcia studiów pierwszego stopnia.

Nabór na studia kandydatów legitymujących się świadectwem dojrzałości uzyskanym w systemie tzw. „nowej matury", tj. dokumentem wystawionym przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną, następuje na podstawie konkursu (rankingu) sumy % punktów uzyskanych na świadectwie dojrzałości z trzech przedmiotów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym. Dla kierunku *turystyka i rekreacja* uwzględniane przedmioty to: Biologia, Geografia, Historia, Język obcy nowożytny, Język polski oraz Matematyka. Dla przedmiotów kwalifikacyjnych określonych dla kierunku studiów, z których egzamin maturalny został złożony na poziomie podstawowym z wynikiem co najmniej 30%, do obliczenia wyniku punktowego z danego przedmiotu, stosuje się zasadę: liczba % uzyskana na poziomie podstawowym jest równa liczbie punktów w kwalifikacji. Dla przedmiotów kwalifikacyjnych określonych dla kierunku studiów, z których egzamin maturalny złożony został na poziomie rozszerzonym z wynikiem co najmniej 30% do obliczenia wyniku punktowego z danego przedmiotu stosuje się zasadę: liczbę % uzyskaną na poziomie rozszerzonym mnoży się przez współczynnik 2. Kandydatowi na studia do obliczenia sumy % punktów uwzględnia się 0 (zero) % punktów z danego przedmiotu, jeżeli egzamin z tego przedmiotu złożony został na poziomie poniżej 30% lub kandydat nie spełnia kryteriów w zakresie wskazanych w załącznikach przedmiotów, tj. przedmiot nie występuje na świadectwie dojrzałości. Dla przedmiotów kwalifikacyjnych określonych dla kierunku studiów, z których egzamin maturalny z danego przedmiotu został złożony na poziomie dwujęzycznym stosuje się zasadę obliczania punktów odpowiednio jak dla poziomu rozszerzonego. Kandydat uzupełnia w systemie IRK przedmioty kwalifikacyjne (egzaminy) oraz poziom egzaminu (podstawowy, rozszerzony, dwujęzyczny). Kwalifikacja na studia jest przeprowadzana na podstawie wprowadzonych danych. Wyboru przedmiotów kwalifikacyjnych (egzaminów) spośród przedmiotów wskazanych w kryteriach kwalifikacji dla każdego kierunku, na który kandydat dokonuje rejestracji, dokonuje system IRK, z zachowaniem najkorzystniejszego wyniku dla Kandydata.

Nabór na studia kandydatów legitymujących się świadectwem dojrzałości uzyskanym w systemie tzw. „starej matury", tj. dokumentem wystawionym przez szkołę, następuje na podstawie konkursu (rankingu) średniej ocen uzyskanych na świadectwie dojrzałości z trzech przedmiotów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym. Dla kierunku *turystyka i rekreacja* uwzględniane przedmioty to: Historia lub Wiedza o społeczeństwie, Geografia lub Matematyka oraz Język polski lub Język obcy

nowożytny. w przypadku występowania na świadectwie dojrzałości kilku ocen z jednego przedmiotu, do obliczania średniej ogólnej przyjmuje się średnią arytmetyczną wszystkich ocen z tego przedmiotu (końcowej klasyfikacji w szkole średniej oraz uzyskanej na egzaminie dojrzałości). Do obliczania średniej ocen na świadectwie dojrzałości i świadectwie ukończenia szkoły średniej (zarówno w tzw. nowej, jak i starej skali ocen) przyjmuje się następujące wartości liczbowe: celujący (6,0), bardzo dobry (5,0), dobry (4,0), dostateczny (3,0), dopuszczający (2,0). w przypadku niewystępowania na świadectwie dojrzałości lub świadectwie ukończenia szkoły średniej oceny z przedmiotu objętego postępowaniem kwalifikacyjnym, do obliczania średniej ocen uwzględnia się 0 (zero) punktów z tego przedmiotu. w konkursie (rankingu) średniej ocen uwzględniany jest wynik ustalony zgodnie z zasadą: średnia ocen pomnożona przez współczynnik 100,00. Osoby posiadające świadectwo dojrzałości uzyskane w systemie „starej matury" zobowiązane są przedłożyć do celów kwalifikacji kserokopię świadectwa dojrzałości/świadectwa dojrzałości i świadectwa ukończenia szkoły średniej.

Laureaci i finaliści wybranych olimpiad oraz konkursów stopnia centralnego mogą być przyjmowani na i rok studiów na kierunku *turystyka i rekreacja* z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego. Wykaz olimpiad oraz konkursów stopnia centralnego, których laureaci i finaliści będą przyjmowani na studia w Uniwersytecie z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego określa Senat Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Dla kierunku *turystyka i rekreacja* są to: Ogólnopolska Olimpiada Historyczna, Olimpiada Geograficzna, Olimpiada Matematyczna, Olimpiada Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym oraz Olimpiada Wiedzy o Turystyce. Podstawą uzyskania uprawnień jest przedłożenie do celów kwalifikacji dokumentu wydanego przez Główny Komitet Olimpiady lub Konkursu, opatrzonego numerem porządkowym, stwierdzającego uzyskaną przez kandydata na studia lokatę (zajęte miejsce) w eliminacjach centralnych oraz status kandydata (laureat lub finalista).

Nabór na studia kandydatów legitymujących się świadectwem dojrzałości uzyskanym za granicą, następuje na podstawie konkursu (rankingu) sumy punktów uzyskanych na świadectwie dojrzałości. Dla kierunku *turystyka i rekreacja* uwzględniane przedmioty (należy dokonać wyboru trzech przedmiotów z przedstawionych) to: Biologia, Geografia, Historia, Język obcy nowożytny, Język polski, Matematyka oraz Wiedza o społeczeństwie. Punktacji przedmiotowej ze świadectwa dojrzałości w skali nieporównywalnej do zamieszczonych w zasadach matury zagranicznej, nie przelicza się. Oznacza to, że kandydat nie może być bezpośrednio kwalifikowany w konkursie świadectw dojrzałości, lecz w ramach rekrutacji jednoczęściowej obejmującej konkurs świadectw dojrzałości - zobowiązany jest przystąpić do egzaminu wstępnego ustnego z dwóch przedmiotów: Geografia i Historia lub Wiedza o społeczeństwie.

Warunkiem ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia na kierunku *turystyka i rekreacja* jest posiadanie dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku *turystyka i rekreacja*. Możliwość ubiegania się o przyjęcie po innych kierunkach studiów uzależniona jest od decyzji kierunkowego zespołu ds. zapewnienia jakości kształcenia, podjętej na podstawie analizy uzyskanych kwalifikacji oraz zgodności zrealizowanych efektów uczenia się z efektami uczenia się oczekiwanymi od kandydatów na studia na kierunku *turystyka i rekreacja*. Kryterium kwalifikacji kandydatów na studia drugiego stopnia jest ranking ostatecznego wyniku studiów bez wyrównania do pełnej oceny, w ramach określonej liczby miejsc. Absolwentowi szkoły wyższej, w której obowiązuje skala ocen z najwyższą oceną 5,50 lub 6,00 - w postępowaniu kwalifikacyjnym uwzględnia się wynik studiów przeliczony wg zasady: przy skali ocen z najwyższą oceną 5,50 - wynik studiów dzieli się przez współczynnik 1,1, przy skali ocen z najwyższą oceną 6,00 - wynik studiów dzieli się przez współczynnik 1,2.

Kandydat na studia drugiego stopnia na kierunek *turystyka i rekreacja* posiada kwalifikacje pierwszego stopnia oraz kompetencje niezbędne do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia na tym kierunku. W szczególności zna zasady organizacji branży usług turystycznych oraz

przemysłu czasu wolnego, w tym ekonomiczny, kulturowy, przyrodniczy oraz psychospołeczny kontekst podejmowania aktywności turystycznej i rekreacyjnej.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym zagranicznej

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się, okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej określa Regulamin studiów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie stanowiący załącznik do Uchwały Nr 528 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dn. 25 czerwca 2019 roku, ze zm. (zał. K0-1). Zgodnie z Regulaminem studiów (rozdz. III. § 8), przeniesienie i uznanie punktów ECTS umożliwia kontynuację kształcenia na kierunku, na który student przenosi się z innej uczelni bądź z innego kierunku. Przeniesienie punktów ECTS, uzyskanych na innej uczelni polskiej lub zagranicznej, polega na określeniu osiągnięć studenta i jest możliwe, po stwierdzeniu przez Dziekana, zbieżności założonych efektów uczenia się z uzyskanymi przez studenta w innej uczelni. Elementami podlegającymi weryfikacji są także forma i wymiar zajęć oraz sposób ich zaliczania. w przypadku stwierdzenia różnic programowych, Dziekan określa warunki, termin i sposób uzupełnienia przez studenta zaległości wynikających z różnic programu studiów.

Wybuch wojny na Ukrainie spowodował napływ uchodźców, w tym również osób studiujących na ukraińskich uczelniach. Zgodnie z wytycznymi MEiN, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski opracował wewnętrzne regulacje dotyczące przyjmowania na studia studentów z Ukrainy. Zarządzeniem Nr 22/2022 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 13 kwietnia 2022 r. określono zasady weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się dla osób ubiegających się o przyjęcie na studia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie w ramach przeniesienia z uczelni ukraińskich (zał. K3-3). Na Wydziale Geoinżynierii, za weryfikację efektów uczenia się studentów z Ukrainy odpowiada Wydziałowa Komisja, której prace nadzoruje wydziałowy koordynator, prodziekan ds. studenckich. Na podstawie dostarczonej dokumentacji oraz złożonych oświadczeń podejmowana jest decyzja o przyjęciu na studia z określeniem stopnia i roku studiów, bądź decyzja odmowna. Dotychczas na kierunku *turystyka i rekreacja* nie rozpatrywano wniosków dotyczących potwierdzenia weryfikacji efektów uczenia się przez studentów z Ukrainy.

W przypadku Studentów, uczestniczących w Programie Erasmus+, uznawanie efektów uczenia się odbywa się na podstawie uzyskanych efektów uczenia się w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, na podstawie karty przebiegu studiów, a w przypadku studiów zagranicznych dokumentu Transcript of Records oraz podania koordynatora programu Erasmus+ z propozycją ocen do akceptacji przez Dziekana ds. Studenckich. Studenci wyjeżdżający na wymianę akademicką w ramach programu Erasmus+ zobowiązani są do wyboru przedmiotów, które odpowiadają ich cyklowi kształcenia w uczelni macierzystej. Warunkiem koniecznym jest, aby za granicą zdobyć w semestrze co najmniej 30 ECTS. Studenci przed akceptacją dokumentu wyjazdowego (Learning Agreement) dostarczają koordynatorowi wykaz przedmiotów polskich, które realizować powinni zgodnie z planem studiów w danym semestrze wraz z propozycją ich zagranicznych odpowiedników. Wykaz ten zawierać musi treści programowe przedmiotów. Na tej podstawie koordynator przygotowuje przed wyjazdem zestawienie przedmiotów: na macierzystej uczelni i ich odpowiedników na uczelni zagranicznej. Stanowi to podstawę zgody na wyjazd, udzielanej przez dziekana. Po powrocie studenci dostarczają koordynatorowi wykaz osiągniętych efektów uczenia się w formie dokumentu Transcript of Records, w którym potwierdzone jest zaliczenie zrealizowanych przedmiotów wraz z ocenami i punktacją obowiązującą w danej uczelni. Koordynator w razie potrzeby przelicza wyniki na oceny stosowane na UWM i kieruje do Dziekana pismo z prośbą o zaliczenie polskich przedmiotów z propozycją ocen. Jeżeli w trakcie wyjazdu nastąpi konieczność zmiany przedmiotu (np. kolizja w planie, zmiana w trakcie roku akademickiego) wówczas student

wybiera inne przedmioty z treściami i efektami możliwie odpowiadającymi przedmiotom, na który nie będzie uczęszczał. Zmiana jest nanoszona formalnie w sekcji „During the Mobility" w dokumencie Learning Agreement, jednak nie później niż w czasie 1 miesiąca od rozpoczęcia wymiany. Na taką zmianę należy uzyskać zgodę koordynatorów i dziekana z macierzystej uczelni. Okresy kwalifikowalności odpowiadają okresom pobytu studenta za granicą. Jeżeli student studiuje jeden semestr, wówczas przedmioty z jednego semestru za granicą muszą odpowiadać jednemu semestrowi polskich przedmiotów. Jeżeli student wyjeżdża na dwa semestry, wówczas dwa polskie semestry muszą mieć pokrycie w przedmiotach z dwóch semestrów za granicą. Dokument Transcript of Records wydawany jest zbiorczo za całą mobilność studenta uczestniczącego w wymianie.

Podstawowymi dokumentami w procedurze uznawania efektów uczenia się dla studiów odbywanych w ramach programu mobilności studentów MOST jest program zajęć (indywidualny program studiów), wykaz zaliczeń oraz zgoda prodziekana ds. studenckich. Student składa podanie o zgodę na wyjazd do prodziekana ds. studenckich załączając proponowany wykaz przedmiotów. Wykaz ten opiniuje Koordynator Wydziałowy w porozumieniu i uzgodnieniu z koordynatorem przedmiotu/przedmiotów. Studia w ramach MOST odbywają się w oparciu o indywidualny program studiów, który podlega zatwierdzeniu przez Dziekana Wydziału i koordynatora Wydziałowego programu mobilności MOST w porozumieniu z koordynatorami przedmiotów. Jeżeli po przybyciu do uczelni partnerskiej student nie może, z przyczyn obiektywnych, zrealizować wybranych przedmiotów (zajęć) zapisanych w Porozumieniu o programie zajęć, i (lub) chciałby zrealizować dodatkowe przedmioty (zajęcia), zobowiązany jest bezzwłocznie powiadomić o tym Dziekana (za pośrednictwem Koordynatora Wydziałowego) i w porozumieniu z nimi wprowadzić korekty do Porozumienia o programie zajęć. Czas na dokonanie tych zmian, to jeden miesiąc od daty przyjazdu do uczelni partnerskiej. Student zobowiązany jest dostarczyć Wykaz zaliczeń, wystawiony przez uczelnię partnerską, do Koordynatora Wydziałowego w terminie 7 dni od powrotu. Wykaz zaliczeń weryfikuje Koordynator Wydziałowy i składa podanie do Prodziekana ds. studenckich o uznanie osiągnięć zrealizowanych na uczelni partnerskiej, załączając Wykaz zaliczeń oraz zaakceptowany przed wyjazdem wykaz przyporządkowanych przedmiotów (załącznik do zgody Dziekana na wyjazd). Prodziekan ds. studenckich odpowiada za rozpatrywanie podań studentów w sprawie podejmowania decyzji o uznaniu osiągnięć.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Zasady, warunki i tryby potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym reguluje Uchwała Nr 576 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 20 września 2019 roku w sprawie określenia zasad potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie (zał. K3-4), stanowiący załącznik do Uchwały Nr 576). Dotychczas na kierunku *turystyka i rekreacja* nie rozpatrywano podania dotyczącego potwierdzenia efektów uczenia się zdobytych poza szkolnictwem wyższym.

Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Zasady ukończenia studiów są określone w Regulaminie studiów UWM w Olsztynie. Do ukończenia studiów pierwszego stopnia wymagane jest uzyskanie 180 punktów ECTS za zaliczenie wszystkich, określonych w programie studiów przedmiotów oraz praktyk zawodowych, wykonanie pracy dyplomowej licencjackiej i zdanie egzaminu dyplomowego. Do ukończenia studiów drugiego stopnia wymagane jest uzyskanie 120 punktów ECTS za zaliczenie wszystkich, określonych w programie studiów przedmiotów oraz praktyki zawodowej, przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej magisterskiej i zdanie egzaminu dyplomowego.

Praca dyplomowa licencjacka powinna dotyczyć szeroko pojętych aspektów w obszarze turystyki, rekreacji i aktywności fizycznej człowieka i mieć charakter:

- oryginalnego empirycznego badania z wykorzystaniem poznanych w okresie studiów metod i technik badawczych (np. dokonanie analizy wyników badań empirycznych i ich wyczerpującej interpretacji; wykrywanie nowych zależności lub nowych aspektów zjawisk i procesów; tworzenie nowych struktur, klasyfikacji i typologii),
- metodyczny – oryginalna propozycja studenta, dotycząca udoskonalenia wybranych aspektów metodycznych, służących analizie zjawisk w obszarze turystyki, rekreacji i aktywności fizycznej człowieka,
- studium przypadku - dokonanie analizy wybranego obiektu/obszaru działalności lub omówienie praktycznego wymiaru wiedzy z zakresu turystyki, rekreacji i aktywności fizycznej człowieka,
- projektu - zaproponowanie nowych rozwiązań lub usprawnień praktycznych, dotyczących rozwiązania konkretnego problemu w obszarze turystyki, rekreacji i aktywności fizycznej człowieka,
- analityczny - dokonanie analizy wybranego obiektu/obszaru, zjawiska lub działalności w zakresie turystyki, rekreacji i aktywności fizycznej człowieka,
- diagnostyczny - dokonanie badania diagnostycznego lub opisu, które muszą być przedstawione w sposób wyrażający obiektywne spojrzenie, uzyskane w oparciu o wielopłaszczyznową analizę i wielokryterialną ocenę zjawisk w obszarze turystyki, rekreacji i aktywności fizycznej człowieka,
- przeglądowy - ocena aktualnego stanu wiedzy ze wskazaniem jej braków lub analiza zmian w ustawodawstwie z zakresu zjawisk w obszarze turystyki, rekreacji i aktywności fizycznej człowieka, wraz z autorskim komentarzem dotyczącym opisu przewidywanego lub potwierdzonego wpływu tych zmian na przedmiot badań.

Przykładowe tematy prac dyplomowych licencjackich realizowanych na kierunku *turystyka i rekreacja*:

- Charakterystyka atrakcyjności turystycznej ośrodków folkloru kurpiowskiego Puszczy Zielonej: Kadzidło, Łyse, Myszyniec.
- Wpływ turystyki na siedliska wodne oraz leśne w obszarze objętym formą ochrony przyrody - studium przypadku - Jezioro Guzianka Wielka.
- Analiza ruchu turystycznego w wybranych państwach basenu Morza Śródziemnego w latach 2011-2021 – baza noclegowa i jej wykorzystanie.
- Aktywność turystyczna osób z niepełnosprawnością aparatu ruchu mieszkających na terenie województwa mazowieckiego.
- Bodźce pogodowe obszaru powiatu elbląskiego i ich znaczenie w turystyce regionu.
- Tanatoturystyka jako element aktywności turystycznej studentów i możliwości jej rozwoju na terenie Olsztyna.
- Potencjał turystyczny miasta Giżycko w ocenie mieszkańców i turystów.
- Infrastruktura rowerowa miasta jako element potencjału turystycznego i krajoznawczego.
- Funkcja turystyczna strefy brzegowej jezior Drwęckiego i Czos w granicach miast Ostróda i Mrągowo.
- Problematyka wykorzystania plaż w okresie zimowym na przykładzie Plaży Miejskiej w Szczytnie.

Praca dyplomowa magisterska ma charakter opracowania przedstawiającego rozwiązanie zagadnienia naukowego lub technicznego z postawionym założeniem, weryfikowanym w procesie badawczo-eksperymentalnym, projektowym lub studialnym. Praca o charakterze studialnym

(analitycznym, kompilacyjnym) ma charakter pracy naukowej i powinna być oparta na samodzielnie zebranym i opracowanym materiale.

Przykładowe tematy prac dyplomowych magisterskich, zrealizowanych na kierunku *turystyka i rekreacja*:

- Sprawność motoryczna i analiza składu ciała siatkarzy Klubu AZS UWM Olsztyn przed i po obozie sportowym
- Wpływ używania obuwia z wysokim obcasem na parametry biomechaniczne stopy
- Biometeorologiczne uwarunkowania turystyki na obszarze Mierzei Wiślanej
- Atrakcyjność turystyczna gmin nadnarwiańskich na Mazowszu
- Zagospodarowanie turystyczne strefy brzegowej wybranych jezior Olsztyna w latach 1989-2022
- Wpływ różnych form popularyzacji dziedzictwa kulinarnego na rozwój turystyki kulinarnej
- Wykorzystanie Internetu i mediów społecznościowych jako narzędzi marketingowych na przykładzie restauracji McDonald's
- Ocena atrakcyjności turystycznej parków krajobrazowych województwa mazowieckiego
- Wpływ pandemii COVID-19 na ruch turystyczny i zachowania turystyczne mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego
- Zorganizowany wypoczynek letni dzieci i młodzieży w opinii wychowawców kolonijnych i instruktorów harcerskich

Prace dyplomowe realizowane na kierunku *turystyka i rekreacja* prowadzone są przez pracowników posiadających tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego oraz innych pracowników, upoważnionych przez Radę Dziekańską. Proponowane przez pracowników tematy prac, zgłaszane są w jednostkach (katedry), gdzie są poddawane wstępnej weryfikacji. Następnie przekazywane są do Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Po weryfikacji dokonanej przez Kierunkowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, podlegają zatwierdzeniu i opublikowaniu na stronie internetowej Wydziału (http://wg.uwm.edu.pl/studenci/praca-dyplomowa/tematy-prac-dyplomowych). Studenci dokonują wyboru tematu pracy dyplomowej, zgłaszając się do wybranych potencjalnych promotorów a następnie wypełniają Formularz zgłoszenia pracy dyplomowej i składają go w wybranej jednostce Wydziału. w przypadku studiów pierwszego stopnia realizowane jest to na 4. semestrze studiów, w przypadku studiów drugiego stopnia – na semestrze 2.

W ciągu ostatnich trzech lat (2021-2023), na kierunku *turystyka i rekreacja* obroniono 173 prace dyplomowe. Na pierwszym stopniu kształcenia zrealizowano 115 prac dyplomowych licencjackich (w roku 2021 – 62, 2022 -32 i 2023 – 21). Na studiach drugiego stopnia obroniono 58 prac dyplomowych magisterskich (w roku 2021 – 20, 2022 – 25 i 2023 – 13).

Egzamin dyplomowy jest ważnym narzędziem weryfikującym osiągnięcia studenta i realizację zakładanych efektów uczenia się. Egzamin powinien wykazać, że student potrafi: samodzielnie identyfikować i omawiać problemy postawione w zadanych pytaniach; wyczerpująco i przekonująco przedstawić odpowiedzi na pytania z zakresu objętego programem przedmiotów kierunkowych i specjalizacyjnych w ramach studiowanego kierunku i realizowanej pracy dyplomowej; podczas udzielania odpowiedzi odwołuje się do właściwego piśmiennictwa, prezentuje własne sądy i opinie; a swój wywód prowadzi logicznie, posługując się poprawnym i precyzyjnym językiem. Egzamin dyplomowy licencjacki przebiega dwuetapowo: najpierw dyplomant prezentuje swoją pracę dyplomową, a następnie odpowiada na trzy wylosowane pytania. Egzamin dyplomowy magisterski również przebiega dwuetapowo: pierwszy etap to prezentacja pracy dyplomowej, drugi to odpowiedzi na pytania, jedno od recenzenta i dwa wylosowane. Student musi odpowiedzieć na każde z pytań, przynajmniej na ocenę dostateczną. Z przeprowadzonego egzaminu dyplomowego sporządzany jest protokół, zgodnie z Zarządzeniem nr 55/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-

Mazurskiego w Olsztynie z dnia 4 czerwca 2020 roku w sprawie określenia protokołu egzaminu dyplomowego ze zm. (zał. K3-5).

W procesie dyplomowania wykorzystywany jest system APD (Archiwum Prac Dyplomowych), w którym deponowany jest manuskrypt pracy. Po nadaniu numeru identyfikacyjnego pracy, system umożliwia generowanie szeregu dokumentów: pracy dyplomowej, raportu z oceny antyplagiatowej, recenzji promotora i recenzenta oraz protokołu egzaminacyjnego. Ocena pracy wykonana przez promotora i recenzenta wykonywana jest w Arkuszu oceny pracy dyplomowej, zgodnie z Zarządzeniem nr 35/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 25 kwietnia 2017 roku w sprawie określenia wzorów druków „Arkusz oceny pracy dyplomowej" (zał. K3-6)

Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów

Postępy studentów oceniane są i monitorowane poprzez prace etapowe (sprawdziany, kolokwia, sprawozdania, projekty, zaliczenia i egzaminy) oraz prace dyplomowe. Poszczególne rodzaje prac etapowych zależą od specyfiki danego przedmiotu i są zapisane, wraz z kryteriami ich oceny w sylabusach przedmiotów. Monitorowanie postępów studentów, poprzez analizę uzyskanych ocen oraz „odsiewu" studentów jest prowadzone systematycznie i stanowi element przygotowywanego co roku raportu samooceny. Ważnym elementem monitorowania postępów studentów są również opinie nauczycieli, którzy są zobligowani do przekazywania informacji o pojawiających się problemach związanych z efektywnością kształcenia. w trakcie trwania roku akademickiego, przeprowadzane jest badanie ankietowe wśród studentów, którzy oceniają jakość realizacji zajęć przez nauczycieli akademickich. Badanie przeprowadzane jest po każdym semestrze, a studenci mają możliwość oceny wszystkich zajęć i prowadzących. Analiza wyników ankiet przeprowadzana jest wnikliwie przez władze dziekańskie. w przypadku ocen negatywnych, podejmowane są działania wyjaśniające. Przekazywane przez Wydział informacje w zakresie monitorowania i oceny postępów studentów są wykorzystywane przez Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Efektem pracy Zespołu są coroczne zalecenia i rekomendacje działań dla jednostek Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz analiza realizacji tych działań w zakresie doskonalenia funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Prowadzony monitoring uwzględnia stan studentów oraz liczbę absolwentów obu stopni studiów. Analiza danych „odsiewu" na kierunku *turystyka i rekreacja* pierwszego stopnia wykazała, że znaczący spadek liczebności studentów wynikał najczęściej: ze słabego przygotowania do studiów wyniesionego ze szkoły ponadpodstawowej, co w konfrontacji z wymogami studiów wyższych skutkowało rezygnacją ze studiów (szczególnie widoczne na i roku studiów), braku wymaganych zaliczeń i zdanych egzaminów, trudności w adaptacji do formy i metod pracy na studiach uniwersyteckich. w roku 2021, na kierunku *turystyka i rekreacja*, studia pierwszego stopnia ukończyło 62 studentów ze 111, którzy je rozpoczęli, odpowiednio w 2022 r. 32 z 73 i w 2023 roku 21 z 46. Daje to odpowiednio „odsiew" na poziomie: 2021 r. – ok. 44%, 2022 r. – ok. 56% i 2023 r. – ok. 54%. w przypadku studiów drugiego stopnia, w roku 2021 studia ukończyło 20 studentów z 27 którzy je rozpoczęli, odpowiednio w 2022 r. 25 z 31 i w 2023 r. 13 z 19. Daje to odpowiednio „odsiew" na poziomie: 2021 r. – ok. 26%, 2022 r. – ok. 19% i 2023 r. – ok. 32%. Znacznie mniejszy „odsiew" na studiach drugiego stopnia może być efektem bardziej świadomego ich wyboru, przez najlepszych absolwentów studiów i stopnia.

Zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się

Zasady weryfikowania osiąganych przez studentów przyjętych efektów uczenia w zakresie: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są określone przepisami opisanymi w Regulaminie studiów UWM w Olsztynie oraz wydziałowej procedurze: Procedura weryfikowania efektów uczenia się

osiąganych przez studentów i absolwentów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na poziomie całego programu studiów, jak i jego części składowych (moduły kształcenia). Formy weryfikacji efektów uczenia się są opisane w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Szczegółowe informacje o formach, metodach, warunkach i terminach zaliczenia lub przeprowadzenia egzaminu są zamieszczone w Regulaminach przedmiotów i podawane są do wiadomości studentom na pierwszych zajęciach. Zaliczenia cząstkowe, zaliczenia końcowe i egzaminy mogą mieć formę pisemną lub ustną, określoną w regulaminie przedmiotu. w przypadku zaliczeń pisemnych, na wniosek studenta, zaliczający lub egzaminator jest zobowiązany przedstawić ocenioną pracę i ją omówić, tj. wyjaśnić studentowi zasady i podstawę oceny pracy w odniesieniu do stawianych wymagań, wskazać ewentualne braki oraz wyjaśnić, co należało w pracy uwzględnić w celu uzyskania oceny pozytywnej lub wyższej. w przypadku egzaminów ustnych lub praktycznych, egzaminator sporządza notatkę z przebiegu tej formy egzaminu. Wykorzystywaną formą oceny postępów studentów w zakresie wiedzy są testy jednokrotnego i wielokrotnego wyboru oraz testy z pytaniami otwartymi, w tym również problemowymi. Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie umiejętności prowadzona jest na podstawie sporządzonych sprawozdań i raportów z samodzielnie wykonanych zadań i procedur podczas ćwiczeń. Stosowane są również zaliczenia praktyczne, w których student wykonuje zlecone zadanie lub demonstruje wykonanie praktycznych czynności. Regulaminy przedmiotów określają liczbę możliwych nieobecności oraz warunki zaliczeń i ewentualnych poprawek. Dla zajęć laboratoryjnych opracowane są szczegółowe instrukcje pracy, których celem jest wyeliminowanie zagrożeń związanych z używaniem sprzętu, odczynników chemicznych oraz materiału biologicznego. Przyjętą zasadą jest szczegółowe zapoznanie i omówienie ze studentami opisanych procedur i zaleceń pracy. Końcowe oceny zaliczające przedmiot (zaliczenie lub egzamin) stanowią istotną informację, potwierdzającą osiągnięcie przez studenta przedmiotowych efektów uczenia się oraz poziomu realizacji przyjętych celów. Zaliczenie przedmiotu powinno nastąpić, jeśli student: uczęszczał na wszystkie formy zajęć dydaktycznych i osiągnął, w stopniu co najmniej dostatecznym, zakładane efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz wykonał, w stopniu co najmniej dostatecznym, wszystkie przewidziane programem przedmiotu prace zaliczeniowe, z przestrzeganiem i zachowaniem zasad legalności. Zgodnie z wydziałową procedurą dotyczącą oceniania, prace zaliczeniowe etapowe i końcowe oraz egzaminacyjne przechowywane są przez okres trwania studiów. Na wniosek studenta materiały te są udostępniane do wglądu. Proces weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się jest dokumentowany w formie elektronicznej w systemie USOSweb oraz w wersji papierowej po wygenerowaniu z systemu protokołów zaliczeniowych lub egzaminacyjnych, które są gromadzone w dziekanacie i następnie archiwizowane.

System kontroli realizacji praktyk zawodowych obejmuje nadzór ze strony zakładu pracy nad właściwym wykonaniem przez studenta zadań wynikających z programu praktyki oraz nadzór dydaktyczny opiekuna praktyk ze strony Wydziału nad przebiegiem i oceną praktyki. Student odbywający praktykę ma obowiązek w szczególności: a) dostarczyć Opiekunowi praktyk zawodowych podpisaną umowę, b) prowadzić Dziennik praktyk, c) dostarczyć Opiekunowi praktyk zawodowych uzupełniony Dziennik praktyk, d) posiadać indywidualne ubezpieczenie NNW na okres praktyki, e) zgłosić się w wyznaczonym terminie w miejscu odbywania praktyki. Student zobowiązuje się do zrealizowania praktyki zgodnie z ustalonym programem, a ponadto do przestrzegania: a) zasad odbywania praktyki określonych przez niniejszy regulamin, b) ustalonego przez organizatora praktyki porządku i dyscypliny pracy, c) zasad BHP i ochrony przeciwpożarowej, d) zasad zachowania tajemnicy służbowej i państwowej oraz ochrony poufności danych w zakresie określonym przez organizatora praktyki. Wydziałowy opiekun dokonuje weryfikacji założonych efektów uczenia się i wystawia ocenę. Zasady realizacji i zaliczania praktyk zawodowych są szczegółowo przedstawione na stronie internetowej Wydziału (http://wg.uwm.edu.pl/studenci/praktyki).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie jest podstawowym miejscem pracy dla wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku *turystyka i rekreacja*. Według stanu na dzień 10 listopada 2023 roku, na Wydziale Geoinżynierii zatrudnionych było 249 osób. Pracownicy byli zatrudnieni w następujących stanowiskach:

- profesora – 14 osób;
- profesora uczelni (profesor UWM) – 60 osób;
- adiunkta (w tym 11 osób z tytułem doktora habilitowanego) – 87 osoby;
- asystenta (w tym 17 osób z tytułem doktora) – 31 osób;
- pracownicy badawczo-techniczni, inżynieryjno-techniczni i informatyczni – 29 osób;
- administracyjni – 28 osób.

Nauczyciele akademiccy prowadzący kształcenie na kierunku *turystyka i rekreacja* na pierwszym i drugim stopniu mają rozległe kompetencje dydaktyczne, doświadczenie zawodowe i naukowo-badawcze. Lektoraty z języków obcych prowadzą pracownicy Studium Języków Obcych (SJO) a zajęcia z wychowania fizycznego realizują pracownicy Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku *turystyka i rekreacja* reprezentują kilka dyscyplin naukowych: geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o kulturze fizycznej, inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka, nauki o zdrowiu, ekonomia i finanse, zootechnika i rybactwo oraz historię.

W roku akademickim 2023/2024 zajęcia dydaktyczne realizuje 46 nauczycieli akademickich, w tym: 23 nauczycieli zatrudnionych na Wydziale Geoinżynierii. Ponadto zajęcia prowadzi dwóch profesorów wizytujących. Wśród kadry, zajęcia na kierunku *turystyka i rekreacja* prowadzi: 9 profesorów, 20 doktorów habilitowanych, 16 doktorów i jeden magister.

Charakterystykę kwalifikacji, kompetencji i doświadczenia zawodowego kadry prowadzącej zajęcia na kierunku *turystyka i rekreacja* – powiązane z prowadzoną działalnością naukową, do której przypisany jest kierunek przedstawiono w załącznikach w katalogu: Charakterystyka nauczycieli akademickich (Część III. Załącznik Nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających. Cz. I Punkt 4 charakterystyka nauczycieli akademickich). Obsadę zajęć realizowanego kształcenia w roku akademickim 2023/2024, przedstawiono w załącznikach Część III. Załącznik Nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających. Cz. I Punkt 2 obsada kadrowa).

Nauczyciele akademiccy kształcący na kierunku konsekwentnie dążą do ciągłego rozwoju, do podejmowania nowych zadań. w latach 2018-2023 nastąpiło wzmocnienie kadry poprzez uzyskanie przez kolejne osoby stopni i tytułów naukowych (zał. K4-1).

Na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie Władze stale prowadzą działania wspierające rozwój kadry badawczo-dydaktycznej i kładą nacisk na powiązanie badań naukowych z procesem dydaktycznym. Nauczyciele akademiccy na bieżąco śledzą postępy w zakresie wiedzy z dziedziny nauk społecznych oraz nauk medycznych i o kulturze fizycznej a także publikują wyniki swoich badań w uznanych czasopismach naukowych. o poziomie prowadzonych badań na Wydziale świadczy fakt, że w ostatniej ocenie parametrycznej, za lata 2017-2021, dyscyplina geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, która jest dyscypliną wiodącą dla kierunku *turystyka i rekreacja* pierwszego i drugiego stopnia (w 52% dla obu stopni kształcenia) uzyskała kategorię A. Badania naukowe prowadzone w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna wsparte były funduszami zewnętrznymi w kwocie prawie 1 mln złotych (zał. K4-2). Istotnym wsparciem badań naukowych prowadzonych przez pracowników realizujących zajęcia na

kierunku *turystyka i rekreacja* jest Wydziałowy Fundusz Badawczy, który po zmianach organizacyjnych, związanych z połączeniem dwóch wydziałów w latach 2020-2023 wynosił prawie 5 milionów złotych. Nauczyciele akademiccy prowadzący zajęcia na kierunku *turystyka i rekreacja* są również uznanymi ekspertami w swoich obszarach badawczych (zał. K4-3).

Warto zwrócić uwagę na stale wzrastającą wartość współczynnika wpływu (IF) i wartość punktową publikacji pracowników. Dane bibliometryczne publikacji naukowych pracowników Wydziału Geoinżynierii z Katedry Turystyki, Rekreacji i Ekologii oraz Katedry Geografii Społeczno-Ekonomicznej za lata 2020-2023 przedstawia tabela poniżej.

łączna liczba prac	**liczba prac z IF**	**liczba prac z punktacją MNiSW**	**łączna wartość IF**	**łączna wartość punktacji MNiSW**
226	115	206	400	18 865

Na podkreślenie zasługuje wysoka ranga czasopism, w których ukazują się publikacje pracowników z poszczególnych nurtów badawczych. w nurcie *wybrane aspekty rozwoju turystyki* np. Journal of Environmental Management (IF=6,7), Land (IF=3,9), Sustainability (IF=3,9), Forests (IF=2,2), Urban Forestry and Urban Greening (IF=2,1), Knowledge and Management of Aquatic Ecosystems (IF=1,9); w nurcie *zajęcia czasu wolnego a styl życia i zdrowie człowieka* np.: Aging and Disease (IF=9,9), Biology-Basel (IF=4,2), Frontiers in Physiology (IF=4,0), Life-Basel (IF=3,2), BioMed Research International (IF=3,2), American Journal of Human Biology (IF=2,9), Applied Sciences-Basel (IF=2,7), American Journal of Mens Health (IF=2,4), Journal of Human Kinetics (IF=2,3), Archives of Budo (IF=2,1), Biology of Sport (IF=2,0), The Journal of Sports Medicine and Physical Fitness (IF=1,7); w nurcie *wpływ działalności człowieka na środowisko przyrodnicze*, np.: Ecological Indicators (IF=6,9), Land Use Policy (IF=5,3), Scientific Reports (IF=4,6), Land (IF=3,9), Water (IF=3,5), Chemistry and Ecology (IF=3,1), Biodiversity and Conservation (IF=2,9), Journal for Nature Conservation (IF=2,8), Hydrobiologia (IF=2,8), Ecohydrology & Hydrobiology (IF=2,6), International Review of Hydrobiology (IF=2,3). Wykaz najważniejszych publikacji naukowych pracowników kształcących na kierunku *turystyka i rekreacja* związanych z dyscyplinami geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o kulturze fizycznej, inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka, nauki o zdrowiu, ekonomia i finanse, zootechnika i rybactwo oraz historia, został zamieszczony w załączniku (zał. K4-4).

Nauczyciele akademiccy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku pełnią funkcje edytorów i członków rad redakcyjnych międzynarodowych lub krajowych czasopism naukowych, między innymi: Acta Scientarum Polonorum. Administratio Locorum (140 pkt), Frontiers in Public Health (100 pkt), Sustainability (100 pkt), Journal of Kinesiology and Exercise Sciences (100 pkt), Physical Activity Review (70 pkt), Polish Journal of Natural Sciences (70 pkt), Archives of Tourism, Hospitality and Sport Science (40 pkt), Trends in Sport Sciences (20 pkt). Wiele osób zostało zaproszonych do redagowania tematycznych wydań specjalnych wydawnictwa MDPI (zał. K4-5).

Nauczyciele akademiccy systematycznie uczestniczyli w szkoleniach, warsztatach i seminariach, podnoszących umiejętności i kompetencje dydaktyczne w zakresie wsparcia studentów, zarządzania procesem dydaktycznym, zdobywali kompetencje wspomagające proces kształcenia oraz językowe (na poziomie B2, C1). Poprzez szkolenia i warsztaty poszerzali wiedzę merytoryczną i kompetencje badawcze, zdobyli umiejętności zarządzania zespołami, badaniami naukowymi i pracami badawczo-rozwojowymi. Przykładowe szkolenia (ponad 100), w których uczestniczyli nauczyciele akademiccy realizujący zajęcia na kierunku *turystyka i rekreacja* zestawiono w załączniku K4-6.

W ramach podnoszenia kwalifikacji i kompetencji naukowych oraz dydaktycznych, nauczyciele akademiccy realizujący zajęcia na kierunku *turystyka i rekreacja* uczestniczyli w stażach krajowych

i zagranicznych (zał. K4-7). Ponadto brali/biorą udział w projektach w roli kierowników projektów, recenzentów, szkoleniowców lub ekspertów. Nauczyciele akademiccy, prowadzący zajęcia z turystyki kwalifikowanej lub sportu i rekreacji posiadają doświadczenie i kompetencje w postaci certyfikatów i uprawnień trenerów i instruktorów (zał. K4-8).

Prowadzący zajęcia na kierunku *turystyka i rekreacja* posiadają liczne osiągnięcia organizacyjne i sportowe. Pani dr hab. inż. Anna Goździejewska jest założycielką i czynną zawodniczką Stowarzyszenia Pływackiego Masters Olsztyn. w latach 2000-2022 była wielokrotną medalistką Mistrzostw Polski w pływaniu w kategorii Masters oraz w pływaniu długodystansowym na wodach otwartych (open water), rekordzistką Polski Masters na 1500 m stylem dowolnym, kilkukrotną Mistrzynią Polski w Aquathlonie w Gdyni, uczestniczką i medalistką biegów długodystansowych (5-42 km), np. Bieg Św. Dominika w Gdańsku, Ukiel Półmaraton w Olsztynie, Półmaraton Świętych Mikołajów w Toruniu, Półmaraton Warszawski, Nocny Półmaraton we Wrocławiu itp. Dr hab. inż Anna Goździejewska brała czynny udział w organizacji: Zimowych Otwartych Mistrzostw Polski w kategorii Masters w pływaniu oraz kolejnych edycjach, Letnich Mistrzostw Polski w kategorii Masters w Olsztynie, organizowaniu Pucharu Warmii i Mazur w pływaniu na wodach otwartych w okresie lipiec-sierpień, w latach 2014 – 2022. Mgr Emil Karpiński był uczestnikiem ultramaratonów rowerowych>500km (kilka edycji). w latach 2019-2023 wziął udział łącznie w 23 wyścigach >100 km, podczas których reprezentował AZS UWM Olsztyn. Od 2017 r jest organizatorem, przy wsparciu AZS i SWFiS, Akademickich Mistrzostw Województwa 2023-2024 - w dyscyplinie ergometr wioślarski

Popularyzacja kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* odbywa się w wieloraki sposób. Do głównych działań w tym zakresie można zaliczyć m. in. stałą współpracę z Radiem UWM-FM - prowadzenie audycji radiowej przez pracownika Katedry Turystyki Rekreacji i Ekologii. Audycja skupia się na turystyce, rekreacji i sporcie. Gośćmi w audycjach są zarówno pracownicy Katedry Turystyki, Rekreacji i Ekologii jak i inni nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku *turystyka i rekreacja*: np. dr hab. Robert Podstawski, dr hab. Iwona Batyk, dr Joanna Bukowska a także studenci, którzy są związani z turystyką, rekreacją i sportem. Przykładowe tematy audycji: regiony turystyczne Polski /województwa, wycieczki w okolicach Olsztyna – audycja z przewodniczką po Warmii i Mazurach, regiony turystyczne świata (w tym relacje z pobytów w nich), triathlon, podróże kobiet, zwyczaje świąteczne na świecie, morsowanie i saunowanie, relacje z: międzynarodowych targów turystycznych, wyścigu Brąswałd MTB 2023, ultramaratonu Pierścień Tysiąca Jezior 2022, wędkarstwo, konsekwencje długiego siedzenia, konsekwencje niespania i itp.; przeprowadzanie zajęć w ramach Uniwersytetu Dzieci, Olsztyńskich Dni Nauki i Sztuki we wszystkich edycjach np. „Jak podróżować taniej i lepiej?", „Nudna i obłudna, czyli 3 oblicza statystyki", "Vademecum turysty", Czy leci z nami pilot?", "Poradnik wędrowca", "O co chodzi w chodzie?", "Nordic Walking – sztuka prawidłowego chodzenia", "Natura to nie bzdura – dlaczego tak ważna jest ochrona różnorodności biologicznej", „Egzotyczne rośliny przyprawowe", "Apteka roślinna - rośliny lecznicze najbliższej okolicy – terenówka", "Gatunki obce w faunie i florze Polski", "Egzotyczne rośliny przyprawowe" "Jak robić lepsze zdjęcia smartfonem w podróży i nie tylko…", itp. w ramach Uniwersytetu III wieku zostały wygłoszone między innymi wykłady na temat: "Egzotyczna Kanada", "Gorąca Malta", "Tureckie rarytasy", "Moja Szwajcaria", "Atrakcje turystyczne czyli czego to ludzie nie wymyślą", "Szwedzi to też nasi sąsiedzi", "Cudowna Rumunia". Nauczyciele akademiccy aktywnie uczestniczą w wydarzeniu jakim jest w Biblioteka Podróżnika. w Bibliotece Uniwersyteckiej można usłyszeć opowieści o ciekawych miejscach turystycznych, zobaczyć zdjęcia i filmy. Spotkania mogą stać się źródłem inspiracji do kolejnych wypraw, a także źródłem wiedzy, na co warto zwrócić uwagę wybierając się do danego kraju czy miasta. w wydarzeniu brali udział: mgr Emil Karpiński z wystąpieniami pt. „Bałtycki bikepacking", „Ongi eTOURri, czyli rowerem po Kraju Basków" oraz dr hab. inż Iwona Batyk "Sardynia- pandemicznie i magicznie", "Habibi Bolandia- jordańskie opowieści dziwnych treści", "Portugalia- kraina azulejos, porto i fado", "Słowenia - mały kraj wielkich

możliwości", "Wyspy Owcze- 3X0: owce, otchłań i oczarowanie" itd. Pracownicy kierunku *turystyka i rekreacja* współpracują z Narodowym Funduszem Zdrowia w Olsztynie w ramach akcji "Środa z profilaktyką". Jest to cykliczna akcja Narodowego Funduszu Zdrowia, dedykowana profilaktyce chorób i promocji zdrowia. To dzień regularnej edukacji zdrowotnej. Każda środa to inny, ważny aspekt zdrowia; publikacja artykułów popularno-naukowych oraz w czasopismach udzielaniu wywiadów do Wiadomości Uniwersyteckich; realizację filmów edukacyjnych pt. „Wiedza jest najlepszą przynętą"; organizację wyjazdów do techników branżowych i szkół średnich z ofertą promocyjną oraz wykładami.

Hospitacje zajęć dydaktycznych i okresowa ocena nauczycieli, która odbywa się co 4 lata obejmują działalność dydaktyczną, organizacyjną i badawczą. Kompleksowa ocena nauczycieli akademickich służy nie tylko monitorowaniu i doskonaleniu procesu kształcenia, ale także rozwijaniu kompetencji kadry i planowaniu indywidualnych ścieżek rozwoju. Ostatnia ocena okresowa odbyła się w 2021 roku, kolejna będzie przeprowadzona najpóźniej w 2025 roku. Celem polityki kadrowej, prowadzonej na Wydziale jest kształtowanie kadry dydaktycznej, zapewnienie prawidłowej realizacji zajęć i mobilizacja do wszechstronnego rozwoju. Do podnoszenia kompetencji aktywują nauczycieli akademickich wyniki badań ankietowych, dokonywane przez studentów oceny dokonywane przez studentów po zakończeniu każdego semestru, a także nominacje przyznawane przez Samorząd Studentów - Belfer Roku (3 nauczycieli akademickich) oraz odznaczenia państwowe – medale KEN (1 osoba). Nagrody i wyróżnienia Rektora są również motywacją do pracy:

- nagroda indywidualna i ^{0} - 5 nauczycieli akademickich
- nagroda indywidualna II ^{0} - 2 nauczycieli akademickich
- nagroda indywidualna III ^{0} - 3 nauczycieli akademickich

Obsada zajęć

Zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową, do których przypisany jest kierunek studiów, przedstawiono w Części III. Załączniki. Załącznik Nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów. Tabela nr 4. Harmonogram zajęć na kierunku *turystyka i rekreacja*, obowiązujący w roku akademickim 2023/2024, w semestrze zimowym i letnim, został przedstawiony w Części III. Załącznik Nr 2 Wykaz materiałów uzupełniających. Cz. I Punkt 3 - harmonogram zajęć.

Zgodnie z obowiązującymi na Uniwersytecie regulacjami wykłady prowadzą nauczyciele akademiccy z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego, jak również doktorzy o uznanym dorobku naukowym i dydaktycznym, ale wyłącznie po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Dziekańskiej. Seminaria dyplomowe na kierunku *turystyka i rekreacja* są prowadzone wyłącznie przez nauczycieli akademickich, którzy posiadają tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Przydział obowiązków dydaktycznych jest dokonywany przez kierownika katedry, w ścisłej współpracy z prodziekanami: ds. studenckich i ds. kształcenia, z uwzględnieniem dorobku naukowego i dydaktycznego nauczyciela akademickiego – kompetencji, doświadczenia zawodowego w zakresie realizowanego przedmiotu, obowiązującego pensum dydaktycznego oraz liczebności grup.

Zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia jako priorytet w obsadzie zajęć brany jest pod uwagę profil naukowy nauczyciela akademickiego. Za wysoką jakość badań prowadzonych przez nauczycieli akademickich odpowiadają przewodniczący rad naukowych dyscyplin i kierownicy katedr. Program studiów jest wzbogacany o najnowszą wiedzę i umiejętności nauczycieli akademickich zdobyte podczas realizacji badań naukowych, kontaktów z innymi ośrodkami naukowymi na przykład przez udział w konferencjach i warsztatach naukowych krajowych i zagranicznych. Treści zajęć na ocenianym kierunku są modyfikowane w odpowiedzi na sugestie studentów i w efekcie konsultacji ze środowiskiem społeczno-gospodarczym.

Łączenie przez nauczycieli akademickich działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączania studentów w prowadzenie działalności naukowej

Główne kierunki prowadzonych badań naukowych, których wyniki są wykorzystywane w procesie kształcenia obejmują przedstawioną niżej problematykę.
Badania prowadzone przez pracowników kształcących na kierunku *turystyka i rekreacja*, obejmowały 3 grupy badawcze a w nich łącznie 13 tematów.

WYBRANE ASPEKTY ROZWOJU TURYSTYKI

Dziedzictwo kulturowe jako walor turystyczny

Prowadzono badania nad historią i kulturą regionu Warmii i Mazur, tożsamością mieszkańców, aktywizacją lokalną i dziedzictwem kulturowym. Badano stosunek nowo przybyłych osadników do zastanej spuścizny kulturowej oraz współczesne postrzeganie tego dorobku i jego wykorzystanie w turystyce i edukacji. Badano dziedzictwo kulturowe materialne i niematerialne (gwara warmińska i jej wpis na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO). Opracowano podręcznik do historii i kultury regionu, który jest wykorzystywany w województwie warmińsko-mazurskim. Przygotowano propozycje nowych szlaków kulturowych oraz dwa przewodniki po wybranych gminach. Zajmowano się także turystyką kulturową na przykładzie miasta Lwowa oraz turystyką religijną na przykładzie pielgrzymek szlakami Świętego Jakuba.

Badania wykorzystywane są na zajęciach z przedmiotów: Podstawy turystyki, Walory kulturowe Warmii i Mazur, Krajoznawstwo, Dziedzictwo kulturowe, Kulturowe szlaki turystyczne, Turystyka miejska i industrialna, Obsługa ruchu turystycznego.

Potencjał i atrakcyjność turystyczna wybranych obszarów

Celem badań było określenie potencjału turystycznego wybranych gmin województwa warmińsko-mazurskiego, a także rozpoznanie czynników wpływających na możliwości rozwoju różnych form turystyki na badanym obszarze. Wykazano, iż możliwości rozwoju turystyki, szczególnie na obszarach wiejskich, zależne są przede wszystkim od walorów przyrodniczych i kulturowych. Równie istotny wpływ na wielkość i rozmieszczenie ruchu turystycznego ma dostępność komunikacyjna obszaru oraz obecność podstawowych elementów infrastruktury turystycznej. Innymi zagadnieniami badawczymi były badania działalności marketingowej prowadzonej przez różnorodne organizacje istotne z punktu widzenia funkcjonowania i rozwoju turystyki.

Badania wykorzystywane są na zajęciach z przedmiotów: Zarządzanie, Ekonomika turystyki i rekreacji, Agroturystyka, Zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym, Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne z elementami planowania przestrzennego, Podstawy waloryzacji środowiska.

Funkcja turystyczna obszarów przyrodniczo cennych

Analizowano uwarunkowania rozwoju turystyki przyrodniczej w Polsce i czynniki determinujące popyt na tę formę turystyki. Wśród nich decydujące znaczenie odgrywały warunki atmosferyczne i baza noclegowa, a także dostępność komunikacyjna i infrastruktura turystyczna służąca obserwacji przyrody. Obliczono wskaźniki funkcji turystycznej i obciążenia infrastrukturą turystyczną dla wybranych jezior Pojezierza Mazurskiego oraz szwedzkich jezior związanych z Kanałem Gotyjskim (Vänern, Viken i Bottensjön oraz Vättern i Alsen). Stwierdzono, że funkcja turystyczna strefy brzegowej badanych jezior Pojezierza Mazurskiego była podstawową lub jedną z głównych. Obciążenie strefy brzegowej jezior Pojezierza Mazurskiego infrastrukturą turystyczną i rekreacyjną wahało się od umiarkowanego do wysokiego (tak w części wodnej jak i lądowej). Analiza kompleksu wodnego związanego z kanałem Gotyjskim wykazała, że obciążenie turystyczne i rekreacyjne brzegów jezior związane było przede wszystkim z żeglarstwem i łodziami. Wiele miejscowości nadbrzeżnych posiadało liczne i rozległe przystanie, które nie były związane z żadnymi obiektami

turystycznymi i rekreacyjnymi. Fakt ten sugeruje, że większość łodzi i jachtów na badanym obszarze była wykorzystywana przez samych mieszkańców miast położonych nad jeziorami. Badania w tym nurcie skoncentrowano także wokół zagadnień związanych z atrakcyjnością turystyczną jezior i turystyką kwalifikowaną (kajakarstwo, wędkarstwo) na jeziorach i rzekach. Prowadzono także ocenę atrakcyjności estetyczno-widokowej krajobrazów podwodnych jezior. Opracowano metodę bonitacyjną do oceny walorów estetyczno-widokowych jezior w celu planowania rozwoju turystyki kwalifikowanej (płetwonurkowania), ochrony cennych ekosystemów wodnych, planowania zagospodarowania podwodnego.

Badania wykorzystywane są na zajęciach z przedmiotów: Geografia turystyczna, Krajoznawstwo, Ekologia i ochrona środowiska, Zachowanie bioróżnorodności, Przyrodnicze produkty turystyczne, Turystyczne szlaki wodne, Sylwaturystyka, Turystyka jeziorowa, Turystyka w regionie Skandynawii.

Modelowanie strategii rozwoju miast i gmin należących do Międzynarodowej Sieci Cittaslow

Diagnozowano działania proekologiczne zmierzające do rozwoju społeczno-gospodarczego (zwłaszcza w kontekście rozwoju turystyki), realizowane w miastach/gminach należących do Międzynarodowej Sieci Cittaslow. Identyfikowano sektory i branże gospodarki, w których wykorzystuje się energię pochodzącą z odnawialnych źródeł. Wskazano możliwości wykorzystania energii odnawialnej i zastąpienia nią dotychczasowych źródeł energetycznych w inwestycjach turystycznych, np. hotelach, pensjonatach, gospodarstwach agroturystycznych. Analizowano narzędzia rozwoju gospodarczego związane z koncepcją green slow cities. Oceniono rozwój miast/gmin w kontekście wdrażania strategii „Europejskiego zielonego ładu". Realizacja działań przewidzianych w strategii daje podstawę rozwoju slow cities w kierunku green slow city, a więc takiego modelu miasta, w którym m.in. wykorzystuje się rozwiązania technologiczne i odnawialne źródła energii w trosce o ochronę środowiska naturalnego. o znaczeniu tego zasobu w rozwoju slow cities można mówić m.in. w odniesieniu do kształtowania oferty turystycznej. Określono kierunki rozwoju miast/gmin należących do Międzynarodowej Sieci Cittaslow zmierzające do osiągnięcia określonych modeli miast. Wykazano, że wśród analizowanych koncepcji rozwoju miast największą popularnością cieszą się modele: Slow city of cultural heritage, Fit slow city oraz City of slow tourism.

Badania wykorzystywane są w ramach zajęć z zajęciach z przedmiotów: Regionalne produkty i marki turystyczne, Hotelarstwo i gastronomia, Dziedzictwo kulinarne, Dziedzictwo kulturowe.

Afryka jako miejsce docelowe dla turystów - wybrane kierunki wyjazdów

Badania dotyczyły przede wszystkim zagadnień związanych z dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym oraz kulturowymi uwarunkowaniami rozwoju turystyki w wybranych państwach Afryki. w tym nurcie badawczym znalazły się również badania wpływu Arabskiej Wiosny oraz pandemii Covid-19 na ruch turystyczny w wybranych państwach Afryki. Stwierdzono znaczący spadek w ruchu turystycznym, związany z turystami przybywającymi z obszaru Europy (co było szczególnie zauważalne w przypadku Egiptu). Ruch turystyczny bazujący na turystach przybywających z innych obszarów, zwłaszcza samej Afryki, nie wykazywał podobnego załamania (Tunezja).

Badania wykorzystywane są na zajęciach z przedmiotów: Geografia turystyczna, Turystyka w regionie Bliskiego Wschodu, Regiony turystyczne świata, Dziedzictwo kulturowe, Kulturowe szlaki turystyczne

Analiza społeczno-ekonomicznych aspektów wędkarstwa i gospodarki łowieckiej

Głównym celem badań była analiza zagadnień społeczno-ekonomicznych wędkarstwa jako kluczowej formy użytkowania zasobów wód śródlądowych, a także innego istotnego elementu gospodarowania dzikimi zasobami zwierząt, czyli łowiectwa. w ramach prowadzonych badań udało się zebrać i przedstawić w kompleksowy sposób informacje dotyczące społecznego i ekonomicznego wymiaru tych dwóch form rekreacji polegających na eksploatacji zasobów dziko żyjących zwierząt. Określono poziom zaangażowania społeczeństwa w te rodzaje aktywności oraz szczegółowy profil socjodemograficzny uczestników tj. wędkarzy i myśliwych. Zarówno wędkarze jak i myśliwi to

w zdecydowanej większości mężczyźni w średnim wieku, z kilkunastoletnim doświadczeniem, najczęściej eksploatujący zasoby znajdujące się w pobliżu miejsca zamieszkania. Główną motywacją nie jest chęć zdobycia pożywienia, a rekreacja i kontakt z naturą. Ponadto wykonano badania dotyczące relacji wędkarstwa ze środowiskiem przyrodniczo-geograficznym w kontekście usług ekosystemowych. Istotą badań było określenie dynamiki tych relacji pod wpływem czasowej zmienności czynników determinujących charakter środowiska społecznego, gospodarczego i przyrodniczego. Pandemia Covid-19, jako jedno z wyzwań cywilizacyjnych, przyczyniła się do uwydatnienia pozytywnego wpływu współczesnego wędkarstwa na odczucie redukcji stresu, co można wiązać ze zidentyfikowaną, także w ramach badań, potrzebą ucieczki od codzienności. Dotyczy to zwłaszcza wędkarzy realizujących potrzebę wysycania pozarodzinnych więzi społecznych.

Badania wykorzystywane są na zajęciach z przedmiotów: Zarządzanie, Ekonomika turystyki i rekreacji, Zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym, Rekreacyjne zagospodarowanie i użytkowanie wód, Rekreacyjne i sportowe połowy ryb, Metodologia badań w turystyce, Organizacja i zarządzanie turystyka i rekreacja, Planowanie turystyczne, Zrównoważone gospodarowanie wodami; Obsługa ruchu turystycznego.

ZAJĘCIA CZASU WOLNEGO A STYL ŻYCIA i ZDROWIE CZŁOWIEKA

Postawy prozdrowotne, cechy antropometryczne i sprawność motoryczna osób w różnym wieku w powiązaniu z czynnikami socjoekonomicznymi

Badania dotyczące studentów szkół wyższych wykazały, że pewne formy aktywności fizycznej, prowadzone w relatywnie niskim wymiarze (90 minut tygodniowo), w ramach zajęć wychowania fizycznego, mogą podtrzymywać a nawet podnosić poziom zdolności motorycznych studentów. Wyniki badań oceniających styl życia młodzieży akademickiej wykazały, że zdecydowana większość studentów studiujących na Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie uczestniczy tylko w obowiązkowych zajęciach wychowania fizycznego, a poza tym nie praktykuje żadnej aktywności fizycznej. w badaniach przeprowadzonych na studentach Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, wykazano korelację pomiędzy cechami antropometrycznymi a poziomem zdolności motorycznych studentów. Przykładem mogą być badania przeprowadzone na ergometrze wioślarskim, które wykazały negatywny wpływ masy ciała na poziom wytrzymałości siłowej, co ma także istotny związek z sedentaryjnym stylem życia studentów. Badania dotyczące seniorów skoncentrowano na analizie składu ciała (korzystano z analizatora InBody 270), poziomie aktywności fizycznej oraz stylu życia (badania sondażowe). Zbadano także skład ciała kobiet uprawiających jogę. Do najciekawszych należą prace oceniające związki między kierunkiem wykształcenia nauczycieli prowadzących zajęcia ruchowe z dziećmi przedszkolnymi i wczesnoszkolnymi, a poziomem ich sprawności motorycznej. Badania wykazały, że dzieci realizujące zajęcia ruchowe, prowadzone przez wykwalifikowanych nauczycieli wychowania fizycznego, posiadają istotnie wyższy poziom zdolności motorycznych od tych odbywających zajęcia ruchowe z nauczycielami wczesnej edukacji. Badania dotyczące stylu życia przyszłych nauczycieli wczesnej edukacji, jak również poziomu ich umiejętności ruchowych wskazują, że osoby te nie powinny prowadzić zajęć ruchowych z dziećmi przedszkolnymi oraz wczesnoszkolnymi.

Badania wykorzystywane są na zajęciach z przedmiotów: Podstawy rekreacji i organizacja czasu wolnego, Antropomotoryka, Gry i zabawy rekreacyjne, Edukacja zdrowotna, Promocja zdrowia, Sport i rekreacja ruchowa niepełnosprawnych, Teoretyczne podstawy aktywności ruchowej, Plenerowe formy rekreacji.

Profil antropometryczny, motoryczny i fizjologiczny sportowców uprawiających różne dyscypliny sportowe oraz aspekty zdrowotne w sporcie

Badania dotyczyły dyscyplin sportowych, takich jak: piłka nożna, piłka siatkowa, rugby, taekwondo, tenis, triatlon, wioślarstwo. Badania dotyczące wioślarzy prowadzono wspólnie z naukowcami

z Węgier. Wspólnie z naukowcami węgierskimi i amerykańskimi przeprowadzono badania, których celem była ocena różnic w wydolności krążeniowo-oddechowej na progu beztlenowym i w mocy maksymalnej podczas wysiłku o wzrastającej mocy do odnowy wśród sportowców w różnym wieku. Analizowano także motoryczne uczenie się złożonych zadań z rozszerzonym sprzężeniem zwrotnym. Przekazywanie werbalnej informacji zwrotnej w połączeniu z wizualną informacją zwrotną na temat sposobu korygowania błędów popełnianych podczas wykonywania skoków pionowych okazało się skuteczniejsze niż przekazywanie wyłącznie werbalnej informacji zwrotnej lub wyłącznie wizualnej informacji zwrotnej.

Badania wykorzystywane są na zajęciach z przedmiotów: Pływanie z elementami treningu sportowego, Teoretyczne podstawy aktywności ruchowej, Zespołowe gry rekreacyjne - koszykówka, Zespołowe gry rekreacyjne - piłka nożna, Zespołowe gry rekreacyjne - piłka siatkowa, Gry rekreacyjne- tenis ziemny.

Inne badania dotyczące stylu życia i jego wpływu na dobrostan człowieka

Analiza wpływu stresu termicznego na parametry fizjologiczne osób dorosłych oraz ich korelacje z cechami antropometrycznymi, jak również ze stylem życia dostarczyła interesujących wyników. Badania prowadzone wśród studentów wykazały, że u osób otyłych oraz sporadycznie korzystających z sauny, procesy fizjologiczne podczas stresu termicznego zachodzą bardziej dynamicznie niż u osób mieszczących się w zakresie norm BMI. Kolejne badania wykazały, że przyspieszone pobytem w saunie procesy fizjologiczne mogą być spowolnione poprzez zanurzenie i dłuższe przebywanie (ok. 2 minuty) w zimnej wodzie. Badano także wpływ noszenia wysokich obcasów na parametry biomechaniczne stopy. Zbadano rozkład sił stóp na podłożu i równowagę ciała studentek HHS przed i po sesji treningowej. Wyniki sugerują, że rozwój nieprawidłowego łuku podłużnego (płaskostopia) i zmniejszenie równowagi ciała można przypisać długotrwałemu noszeniu obuwia sportowego. Prowadzono również badania dotyczące wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, w tym osób z niepełnosprawnością, tak od strony osób wypoczywających jak i wychowawców. Analizowano również kwestie związane z organizacją czasu wolnego studentów (m. in. w kontekście lockdownu).

Badania wykorzystywane są na zajęciach z przedmiotów: Odnowa biologiczna, Sport i rekreacja ruchowa niepełnosprawnych, Turystyka dzieci i młodzieży.

WPŁYW DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Wpływ turystyki i zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego na środowisko przyrodnicze

Celem badań była ocena wpływu turystyki na strefę brzegową jezior na typowym polodowcowym pojezierzu w północnej Polsce. Analiza objaśniająca rozkładu poszczególnych danych przestrzennych została przeprowadzona przy użyciu algorytmu SHapley Additive exPlanations (SHAP). Wpływ turystyki na strefę brzegową jezior można określić metodą pośrednią, analizując obecną tam infrastrukturę turystyczną i rekreacyjną. Wartości zaproponowanych w opracowaniu wskaźników dostarczyły pośredniej informacji o liczbie turystów korzystających z obiektów turystyczno-rekreacyjnych i są miarą wpływu turystyki na strefę brzegową jezior. Opracowana metodyka może być zastosowana do większości jezior polodowcowych w Europie i innych regionach świata w celu monitorowania zagrożeń wynikających z eksploatacji strefy brzegowej. Takie badania mogą być odpowiednim narzędziem do zarządzania i planowania przez odpowiednie władze. Prowadzono także badania dotyczące stanu zanieczyszczenia linii brzegowej rzek i jezior. Wykazano, że jednym z najbardziej widocznych i niestety jednym z najbardziej bagatelizowanych problemów związanych z aktywnością rekreacyjną, w tym wędkarską, jest degradacja oraz postępujące zaśmiecenie strefy brzegowej jezior i rzek. Obserwowane zjawisko stanowi poważny problem zarówno z punktu widzenia funkcjonowania ekosystemów jaki i rozwoju turystyki na obszarach wiejskich. Poza tym badano wpływ turystyki konnej na środowisko przyrodnicze na terenach leśnych.

Badania wykorzystywane są na zajęciach z przedmiotów: Rekreacyjne zagospodarowanie i użytkowanie wód, Systemy informacji przestrzennej z elementami kartografii, Turystyka jeziorowa, Sylwaturystyka, Turystyczne szlaki wodne, Rekreacyjne zagospodarowanie lasu, Turystyka a środowisko naturalne, Metodologia badań w turystyce, Turystyka zrównoważona, Zrównoważone gospodarowanie wodami.

Zmiany w użytkowaniu i pokryciu terenu (LU/LC) na obszarach pojeziernych, ze szczególnym uwzględnieniem strefy brzegowej jezior i jej użytkowania turystyczno-rekreacyjnego

Analizowano zmiany LU/LC jakie zaszły w ciągu 30 lat (1989-2019) w Polsce i na Węgrzech, z uwzględnieniem wpływu transformacji ustrojowej. Badania skoncentrowano na 100-metrowym pasie lądu wokół brzegów jezior Pojezierza Mazurskiego oraz wokół jeziora Balaton i Velence (Węgry). Odnotowano bardzo duży spadek powierzchni użytków rolnych, związany ze znacznym wzrostem budownictwa mieszkaniowego oraz procesem zalesiania. Podczas gdy przekształcanie gruntów rolnych w leśne było zjawiskiem pozytywnym dla środowiska, głównym zagrożeniem dla strefy brzegowej jezior była ekspansja osadnictwa. Wyniki wykazały również ujemną korelację między powierzchnią obszarów miejskich a powierzchnią zajmowaną przez obiekty noclegowe. Fakt ten wskazuje na krzyżowy konflikt funkcjonalny między funkcją osadniczą a turystyczną strefy brzegowej jezior. Wyniki wskazują również, że zmiany w bazie noclegowej miały głównie charakter jakościowy i przestrzenny. Polegały one głównie na tworzeniu nowych obiektów noclegowych o wysokim standardzie, przy jednoczesnym przekształcaniu ośrodków wypoczynkowych o niskim standardzie w osiedla domów mieszkalnych i prywatnych domków letniskowych.

Badania wykorzystywane są na zajęciach z przedmiotów: Rekreacyjne zagospodarowanie i użytkowanie wód, Systemy informacji przestrzennej z elementami kartografii, Turystyka jeziorowa, Turystyczne szlaki wodne, Turystyka a środowisko naturalne, Metodologia badań w turystyce, Turystyka zrównoważona**.**

Zagadnienia związane z ochroną środowiska przyrodniczego

Prowadzone badania obejmowały wielokryterialną analizę wpływu zagrożeń i presji na środowisko przyrodnicze, na najcenniejsze jego elementy. Często wykorzystywano je w pracach aplikacyjnych. Analizowano także aspekty oddziaływania turystyki na środowisko. Zajmowano się głównie wieloaspektowymi badaniami ekosystemów wodnych oraz od wód zależnych. Badano korelacje między użytkowaniem gruntów w zlewni a oceną stanu ekologicznego jezior przez makrofity (wskaźnik ESMI). Wykazano, że integracja planowania zagospodarowania zlewni jezior z ich gospodarką wodną jest niezbędna. Stwierdzono zależność między przewodnością i chlorofilem a (w mniejszym stopniu stężeniami składników odżywczych) a wartościami wskaźnika ESMI. Ponadto wykazano, że użytkowanie terenu zlewni (LU/LC) jest ważnym czynnikiem wpływającym na różnorodność makrofitów. Obecność mokradeł i zbiorników wodnych w zlewni miała pozytywny wpływ na wartości ESMI, natomiast obecność obszarów rolniczych i zurbanizowanych miała negatywny wpływ na wartość ESMI. Zbadano również zależność różnorodności makrofitów w jeziorach przymorskich od użytkowania gruntów w zlewni i gradientu zasolenia. Wykazano, że rodzaj użytkowania gruntów w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora i w całej jego zlewni ma większy wpływ na wskaźniki fitocenotyczne niż właściwości fizyko-chemiczne wody. Różnorodność makrofitów była stosunkowo niska w zlewniach miejskich i rolniczych, a stosunkowo wysoka na terenach leśnych i podmokłych. Badano również sezonowe zmiany fitoplanktonu na kąpieliskach w wodach przybrzeżnych Bałtyku oraz jeziorach mazurskich. Ponadto zajmowano się badaniem zanieczyszczenia wód mikroplastikami. Wskazano główne rodzaje syntetycznych polimerów oraz poziom zanieczyszczenia nimi toni wodnej. Określono potencjalnie negatywny wpływ mikroplastików na funkcjonowanie pelagicznej sieci troficznej, drogi transferu mikroplastików w łańcuchu pokarmowym i potencjalne zagrożenia dla gospodarki i człowieka. Przeanalizowano wpływ turystyki

na zanieczyszczenie wód mikroplastikami oraz negatywny wpływ zanieczyszczenia wód i plaż plastikami na turystykę.

Powyższe badania wykorzystywane są na zajęciach z przedmiotów: Ekologia i ochrona środowiska; Ochrona przyrody i bioróżnorodności; Zachowanie bioróżnorodności; Technologie informacyjne; Zrównoważone gospodarowanie wodami; Metodologia badań w turystyce. Przyrodnicze produkty turystyczne, Podstawy waloryzacji środowiska, Turystyczne szlaki wodne

Zagadnienia związane z procesami urbanizacji i rozwojem zrównoważonym miast

Badania dotyczyły wielokryterialnego modelowania procesów urbanizacyjnych.

(1) Modelowanie zmian krajobrazowych i środowiskowych obszarów zurbanizowanych, wiejskich i stref przejściowych. Główne wyniki badań obejmowały: opracowanie metodyki oceny estetyczno-widokowej krajobrazów do celów zagospodarowania (urbanizacja, turystyka, ochrona środowiska); propozycje i zalecenia poprawy stanu krajobrazów i ich ochrony przed degradacją; wykorzystanie danych pokrycia terenu CORINE Land Cover (CLC) do monitorowania zmian krajobrazu. Opracowano system klasyfikacji zmian ewolucyjnych w przestrzeni do monitorowania użytkowania gruntów i opisywania stabilności krajobrazu. Opracowano system oceny przydatności CLC do tego typu analiz przestrzennych. Wykazano, że dane CLC są przydatne do monitorowania zmian przestrzennych.

(2) Analiza i ocena historycznie ukształtowanych przestrzeni publicznych na przykładzie małych miast Warmii, sieci Cittaslow (Polska i Włochy). Wykonano analizy historycznego kształtowania zabytkowych układów przestrzennych. Wynikiem była ocena ładu przestrzennego i stanu zagospodarowania oraz wyznaczenie obszarów do rewitalizacji – podtrzymywania lub przywracania ich atrakcyjności i określenia kierunków pożądanych zmian.

(3) Analiza procesów urbanizacji i jej skutków przestrzennych. Dokonano analizy przydatności bazy CLC do monitorowania procesów urbanizacyjnych, w tym procesu rozlewania się miast. Opracowano także metodę pomiaru stopnia suburbanizacji z wykorzystaniem CLC oraz narzędzi GIS. Opracowana metoda opiera się na wskaźniku przerostu urbanizacji (OU). Opracowano metodykę identyfikacji i lokalizacji granic zabudowy miejskiej z wykorzystaniem teorii zbiorów rozmytych. Dokonano analizy tempa zmian użytkowania gruntów na podstawie danych fotogrametrycznych z lat 2005–2010–2017. Metodyka wspomaga identyfikację/lokalizację obszarów zurbanizowanych oraz strefy przejściowej.

Badania wykorzystywane są na zajęciach z przedmiotów: Geografia społeczno-ekonomiczna, Regiony turystyczne Polski, Regiony turystyczne świata

Istotne znaczenie w zapewnianiu wysokiej jakości kształcenia ma udział studentów w badaniach naukowych, realizowanych przez poszczególne zespoły badawcze. Badania te realizowane są głównie przez koła naukowe działające na Wydziale Geoinżynierii. Każdy student, bez względu na studiowany kierunek, może być członkiem i rozwijać swoje zainteresowania w wybranych przez siebie kołach, z 19 kół naukowych działających na wydziale. Koła te to m.in. VOYAGER, OIKOS, SCITUS, NADIR, EKSPERT, IBIS, Coccus, EKSPERT, GeoGIS, GEOcode, GeoSin. Wykaz kół naukowych oraz ich opiekunów umieszczono w załączniku (zał. K4-10). w latach 2018-2023, studenci uczestniczyli w wielu inicjatywach naukowych, realizując zadania badawcze. Cząstkowe wyniki badań były kanwą prac dyplomowych. Znaczącym efektem współpracy studentów kierunku *turystyka i rekreacja* z naukowcami Uniwersytetu są wspólne publikacje w renomowanych czasopismach naukowych oraz doniesienia konferencyjne. w załączniku K4-9 przedstawiono wykaz publikacji i inicjatyw (badań, udziału w konferencjach i seminariach) zrealizowanych wraz ze studentami kierunku *turystyka i rekreacja* na Wydziale Geoinżynierii.

Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej

Polityka kadrowa sprzyja stabilizacji zatrudnienia oraz trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących kształcenie, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące członków kadry do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia.

Na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie polityka kadrowa realizowana jest zgodnie z wytycznymi zawartymi w Uchwale Nr 223 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 24 listopada 2017 roku w sprawie polityki kadrowej (zał. K4-11), Uchwale Nr 249 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 21 czerwca 2013 roku w sprawie zasad, kryteriów i trybu oceny pracy nauczyciela akademickiego, ze zm. (zał. K4-12), Uchwale 494 z 21 maja 2019 roku w sprawie statutu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego ze zm. (załącznik nr 4 dodatkowe wymagania kwalifikacyjne niezbędne do zajmowania stanowisk w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych i badawczych oraz wymagania kwalifikacyjne niezbędne do zajmowania stanowisk w grupie pracowników dydaktycznych na wydziałach - (zał. K4-13) oraz Zarządzeniu Nr 100/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 1 grudnia 2020 roku w sprawie Regulaminu oceny nauczycieli akademickich Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie ze zm. (zał. K4-14). Ocenę kadry badawczo-dydaktycznej Wydziału przeprowadza Komisja ds. Oceny Nauczycieli Akademickich, pracująca pod przewodnictwem Dziekana. Oceny wszystkich nauczycieli akademickich są przeprowadzane na podstawie danych zgromadzonych w elektronicznym systemie Okresowej Oceny Nauczyciela Akademickiego. Ocenie podlega działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna. w ocenie działalności dydaktycznej, istotną rolę pełnią wyniki prowadzonej systematycznie wśród studentów ankietyzacji (ankieta dostępna jest online, także na smartfonach oraz w formie papierowej, ankiety są anonimowe) i hospitacji zajęć.

System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego

Istotną rolę w motywowaniu pracowników do rozwoju naukowego i doskonalenia kompetencji dydaktycznych pełni wsparcie finansowe pracowników za wybitne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. Służy temu m. in. przyznawany co dwa lata tzw. dodatek projakościowy zwany „dodatkową częścią wynagrodzeń zasadniczych" (na podstawie §1 Uchwały nr 543 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 27 czerwca 2014 roku (zał. K4-15), oraz porozumienia zawartego dnia 8 czerwca 2021 roku. pomiędzy Rektorem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, a przedstawicielami związków zawodowych działających w UWM w Olsztynie w sprawie dodatkowej części wynagrodzeń zasadniczych pracowników Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (zał. K4-16) oraz kryteriów Wydziałowych (zatwierdzonych przez powołany przez Dziekana zespół ds. dodatkowej części wynagrodzenia zasadniczego pracowników będących nauczycielami akademickimi – tzw. „projakościówka" Decyzją Nr 15/2023 Dziekana Wydziału Geoinżynierii z 25 kwietnia 2023 roku (zał. K4-17) oraz zasad zatwierdzonych przez Rektora UWM (zał. K4-18) i nagrody Rektora UWM, przyznawane na wniosek Dziekana zgodnie z Uchwałą Nr 717 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 17 czerwca 2011 roku (zał. K4-19) a także nagrody Rektora za wybitne osiągnięcia naukowe, w tym za wysoko punktowane publikacje (Zarządzenie 66/2022 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 11 października 2022 ze zm. zał. K4-20). Jedną z form motywacji pracowników są również jednorazowe dodatki do wynagrodzeń z tytułu osiągnięcia przez Wydział dodatniego wyniku finansowego.

Prowadzona przez Wydział polityka kadrowa wspiera rozwój kadry badawczo-dydaktycznej. w okresie 2018-2023, 4 osoby kształcące na kierunku *turystyka i rekreacja* uzyskały tytuł profesora, 5 - stopień doktora habilitowanego oraz 1 osoba - stopień doktora (zał. K4-1). w latach 2018-2023 zostały poddane analizie kompetencje pracowników oraz nastąpiła zmiana stanowisk pracy

w zależności od posiadanych kompetencji (Zarządzenie Nr 100/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 1 grudnia 2020, ze zm. zał. K4-14). Zgodnie z obowiązującymi na Uniwersytecie regulacjami, zatrudnianie nowych pracowników oraz awans nauczycieli, odbywa się na zasadzie otwartych konkursów, w których podstawowymi kryteriami są osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. Szczególnie istotną kwestią w ocenie kandydata jest zgodność dorobku naukowego i planowanego dalszego rozwoju ze strategią rozwoju naukowego Wydziału oraz koncepcją i profilem kształcenia. Rozwój kadry naukowej ma istotne znaczenie w procesie zapewniania wysokiej jakości dydaktyki. w ramach projektu „Program Rozwojowy Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie" (finansowanego w latach 2018-2022 przez Europejski Fundusz Społeczny Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój; Zadanie 13" Realizacja programów stażowych dla pracowników badawczo-dydaktycznych UWM w Olsztynie"), pracownicy mieli możliwość wyjazdów na zagraniczne i krajowe staże: naukowe, naukowo-dydaktyczne oraz praktyczne. Dotychczas z tej formy wyjazdów w ramach programu wyjechało: 7 osób na zagraniczny staż naukowy, 4 osoby na zagraniczny staż naukowo-dydaktyczny, 2 osoby na krajowy staż naukowo-dydaktyczny 2 osoby na staż praktyczny, 1 osoba na wyjazd badawczy, 1 osoba wyjazd naukowo-badawczy i 2 osoby na misję badawczą. Podnoszenie kompetencji naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych pracowników Wydziału a jednocześnie nauczycieli akademickich kształcących na kierunku *turystyka i rekreacja* jest zasadniczym czynnikiem, który sprzyja wysokiej kulturze jakości kształcenia. Pracownicy w latach 2017-2022 odbyli szereg szkoleń z tego zakresu podnosząc swoje kompetencje i jest to jedno z priorytetowych zadań w strategii rozwoju Wydziału i Uniwersytetu.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Baza dydaktyczna i naukowa

Obiekty naukowo-dydaktyczne, w których prowadzone są zajęcia ze studentami kierunku *turystyka i rekreacja*, zlokalizowane są w miasteczku akademickim Kortowo (dzielnica Olsztyna). Zajęcia są prowadzone w wielu obiektach Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Wykaz infrastruktury dydaktycznej (sale i pracownie wydziałowe, ogólnouczelniane, sale udostępniane przez inne wydziały oraz obiekty sportowe) dostępny jest w załączniku Część III. Załączniki. Załącznik Nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających. Cz. I Punkt 5. Sale wykładowe wyposażone są w systemy nagłośnieniowe oraz komputery i projektory służące do realizacji zajęć dydaktycznych. Na wyposażeniu znajdują się również mapy dydaktyczne. W miarę potrzeb są one używane do prowadzenia zajęć z zakresu nauk geograficznych takich jak: Krajoznawstwo, Regiony turystyczne Polski, Regiony turystyczne świata, Geografia turystyczna.

W zależności od specyfiki prowadzonych zajęć i ich celu wykorzystywane są obiekty należące do Wydziału, obiekty udostępniane przez inne wydziały, sale ogólnouczelniane, obiekty sportowe oraz obiekty zewnętrzne. Podczas zajęć ruchowych wykorzystywane są następujące obiekty Uniwersytetu:

- boiska, korty tenisowe, hale sportowe i rekreacyjne - podczas realizacji zajęć z Gier zespołowych (piłka nożna, siatkówka koszykówka), Tenisa, Plenerowych form rekreacji, Gry i zabawy rekreacyjne, oraz innych w zależności od potrzeb. Uniwersytet dysponuje w tym zakresie: halą sportową w Kortowie (ul. Prawocheńskiego 7), nowoczesnym stadionem lekkoatletycznym (ul. Oczapowskiego 12), kompleksem boisk sportowych i kompleksem sportowym (siłownia, sala gimnastyczna) „Nad Kortówką" (ul. Kanafojskiego 5) i kortami tenisowymi (13 kortów w dwóch lokalizacjach na terenie Kortowa). Poza Kortowem, przy ul. Żołnierskiej 14, znajduje się hala sportowa z siłownią;
- pływalnia akademicka (ul. Tuwima 9) z kompleksem basenów i saun oraz z salami fitness, siłownią i salą konferencyjną;
- ośrodek jeździecki należący do Katedry Hodowli Koni (ul. Słoneczna 51a).

Podczas zajęć terenowych, sportowych oraz ruchowych (np. Plenerowe formy rekreacji, Turystyka rowerowa, Turystyka piesza, Gry i zabawy rekreacyjne), studenci korzystają z różnorodnego sprzętu i obiektów rekreacyjnych. Rowery wykorzystywane podczas zajęć wypożyczane są przy kompleksie boisk sportowych „Nad Kortówką". Kije do nordic walking, zegarki (pulsometry z nawigacją firmy POLAR) znajdują się na wyposażeniu Katedry Turystyki, Rekreacji i Ekologii. Studenci kierunku *turystyka i rekreacja* korzystali w ostatnich latach także z obiektów poza Uniwersytetem:

- Centrum Rekreacyjno-Sportowe "Ukiel" w Olsztynie - boisko do squasha, lodowisko, wypożyczalnia sprzętu rekreacyjnego (m.in.: rolek, nartorolek, łyżew, gry w boule);
- AZS COSA Ośrodek w Wilkasach oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Szymanowie - aparatura diagnostyczna i naukowa;
- Oddział Warmińsko-Mazurski PTTK w Olsztynie oraz Stanica Wodna PTTK Sorkwity - wypożyczanie kajaków;
- Family Bowling Center w Olsztynie - nauka gry w kręgle;
- Mazury Golf and Country Club - zajęcia z gry w golfa.

Przykłady miejsc, w których prowadzone były zajęcia terenowe, wraz z ich opisem, znajdują się w załączniku K5-2. w przypadku zajęć prowadzonych poza Olsztynem, do ich realizacji konieczne są umowy Uniwersytetu z przewoźnikami autobusowymi.

Studenci kierunku, podczas zajęć dydaktycznych oraz w trakcie realizacji prac dyplomowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia, mogą korzystać z laboratoriów badawczo-dydaktycznych, takich jak: laboratorium motoryczności człowieka, laboratorium wysiłku fizycznego Concept 2, pracownia mikrobiologiczna badań fenotypowych, pracownia pomiarów morfologicznych i biologicznych, laboratorium analiz chemicznych, szklarnia oraz ogród doświadczalny. Dokładny zakres analiz prowadzonych w laboratoriach oraz wykaz wyposażenia sal dydaktycznych i pracowni komputerowych Wydziału, wykaz sprzętu wykorzystywanego w dydaktyce oraz wykaz aparatury wykorzystywanej do celów naukowych zamieszczono w Części III. Załączniki. Załącznik Nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających. Cz. I Punkt 5. Praktyki zawodowe odbywają się w firmach specjalistycznych o różnym profilu (np. obiekty noclegowe, biura turystyczne, punkty informacji turystycznej) a także jednostkach i instytucjach samorządowych. Studenci wybierają miejsce praktyki zawodowej, kierując się zakresem zagadnień i efektami uczenia się, które powinni podczas niej zrealizować (Część III. Załączniki. Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających Cz. II Punkt 5). Konsultacje z członkami Konwentu Wydziału umożliwiły precyzyjne określenie zakresów realizacji praktyk zawodowych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej

Studenci Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie posiadają dostęp do indywidualnego konta w systemie USOS (Uniwersytecki System Obsługi Studiów), dzięki któremu mogą na bieżąco kontrolować postępy w nauce oraz komunikować się z nauczycielami akademickimi. Dodatkowo, system USOS pozwala uzyskać dostęp do następujących usług w sieci wewnętrznej UWM: Office 365, UL (serwis umożliwiający studentom rejestrowanie się na przedmioty do wyboru, m.in.: lektoraty językowe i wychowanie fizyczne), Platformy Obsługi Nauki PLATON (zapewniającej dostęp do specyficznych aplikacji, zarówno w systemie MS Windows, jak i Linux z uwzględnieniem potrzeb określonych grup zawodowych). Poprzez system USOS, za pomocą strony internetowej Regionalnego Centrum Informatycznego UWM, oraz przy użyciu ogólnodostępnych licencji oprogramowania, studenci mają również dostęp do następującej oferty programowej: Statistica, IBM SPSS, LabView, Gastro praktyka, KW Hotel, Chart, Audytor, Sigma Plot v12, Matlab, Mathcad, Mathematica, Origin, ANSYS, Autocad, BricsCAD, MegaCad, Adobe Reader X 10, Corel Draw, OpenOffice, Reference Manager. Na warunkach wolnej licencji dostępnych jest wiele innych programów pomagających

w realizacji prac zaliczeniowych. Są to przeglądarki internetowe, systemy archiwizacji danych itp. w razie problemów z działaniem licencji, oprogramowania, Internetu lub sprzętu odpowiednie jednostki Regionalnego Centrum Informatycznego UWM usuwają usterki (również w formie pomocy zdalnej). Laboratoria komputerowe oraz wszystkie komputery, w salach wykładowych i ćwiczeniowych, włączone są w sieć z dostępem do Internetu. w budynkach, w których odbywają się zajęcia, pracownicy, studenci oraz doktoranci mogą korzystać z dostępu do sieci bezprzewodowej za pomocą systemu EDUROAM (międzynarodowy projekt sieci edukacyjnej umożliwiający dostęp do Internetu pracownikom i studentom ośrodków akademickich w całej Europie). Komputery są chronione systemem antywirusowym Eset Endpoint Security.

Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanego do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Wydział dąży do zapewnienia odpowiednich warunków do nauki studentom z niepełnosprawnościami. w budynkach przy ul. Prawocheńskiego 15 i Oczapowskiego 5 znajdują się windy, podjazdy i odpowiednio przystosowane wejścia. w ramach uczelni funkcjonuje Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON), a na Wydziale został powołany wydziałowy opiekun ds. studentów z niepełnosprawnościami. Studenci mogą także liczyć na pomoc stenotypisty, tłumacza języka migowego, doradcy zawodowego, asystenta oraz psychologa - w ramach ogólnouczelnianego wsparcia osób z niepełnosprawnością. Możliwe jest również wypożyczenie sprzętu pomocniczego, w tym dydaktycznego, wspierającego studentów w procesie uczenia się, dzięki czemu studenci z niepełnosprawnościami mogą brać pełny udział w procesie kształcenia i prowadzeniu działalności badawczej. Studenci mają do dyspozycji schodołazy przenośne, umożliwiające transport wózka inwalidzkiego między kondygnacjami budynków, bez konieczności korzystania z wind. Dom Studenta nr 1 został dostosowany do potrzeb osób o ograniczonej mobilności. Specjalistyczne wyposażenie dostępne jest w jednostkach ogólnouczelnianych, takich jak Biblioteka Uniwersytecka, Studium Języków Obcych oraz Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. w Bibliotece Uniwersyteckiej zainstalowano elektroniczne powiększalniki przenośne, oprogramowania komputerowe udźwiękawiające, powiększające oraz rozpoznające tekst na zdjęciach. Osoby z niepełnosprawnościami mają dostęp do platformy Akademickiej Biblioteki Cyfrowej (ABC). Na terenie Uczelni zainstalowano dziewięć terminali umożliwiających dostęp do tłumacza języka migowego online. Dodatkowo, Uczelnia posiada szczegółową, cyfrową mapę będącą przewodnikiem po infrastrukturze istotnej dla osób z niepełnosprawnościami. Ta mapa jest również dostępna w formie aplikacji na urządzenia mobilne. w celu ułatwienia obsługi administracyjnej studentów głuchych i słabosłyszących, dziekanat Wydziału wyposażono w pętlę indukcyjną, która ułatwia odbiór przekazu audio osobom posługującym się aparatami słuchowymi.

Dostępność infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

W trakcie prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz realizacji prac dyplomowych studenci mają dostęp do sprzętu, oprogramowania i infrastruktury badawczo-dydaktycznej Katedry Turystyki, Rekreacji i Ekologii. Podczas pracy własnej oraz przy tworzeniu prac dyplomowych, studenci mogą korzystać z aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego oraz materiałów dydaktycznych, z zachowaniem obecności opiekuna sali/sprzętu, promotora pracy dyplomowej lub koordynatora zajęć. w przypadku aparatury mobilnej, dostępnej w laboratorium, studenci, po odpowiednim przeszkoleniu lub przy udziale opiekuna sprzętu, mogą wypożyczyć i używać tej aparatury również poza budynkami uczelni, w kontekście terenowych badań naukowych. Ten sposób korzystania

z zasobów ma miejsce w ramach realizacji celów prac dyplomowych, indywidualnej pracy oraz praktyk.

System biblioteczno-informacyjny uczelni

Biblioteka Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie wspiera profesjonalny proces naukowo-badawczy i edukacyjny poprzez zaspokajanie oczekiwań i potrzeb tak kadry naukowej, jak i studentów. Zlokalizowana jest na terenie kampusu. Funkcjonuje w nowoczesnym budynku o powierzchni 19 423 m^2, wyposażonym w inteligentne systemy zarządzania instalacjami. Biblioteka rozpoczęła swoją działalność w październiku 2007 roku. w 2023 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego podjął decyzję o włączeniu Biblioteki Uniwersyteckiej UWM w Olsztynie do Ogólnokrajowej Sieci Bibliotecznej. Biblioteka jest dostępna dla użytkowników od poniedziałku do soboty, w godzinach od 8:00 do 20:00. Na jej terenie znajduje się:

- 720 miejsc w czytelniach,
- 113 stanowisk komputerowych,
- 10 stanowisk pracy dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- 8 kabin do pracy indywidualnej, w tym 4 dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- 3 pokoje wyciszeń/pracy dla osób z niepełnosprawnościami,
- 3 sale dydaktyczne (łącznie 130 miejsc),
- salę konferencyjną na 350 miejsc.

Księgozbiór Biblioteki Uniwersyteckiej (według stanu na 1 stycznia 2023 r.) to 1 099 280 woluminów/jednostek (wzrost o 36 651 w stosunku do 2018 r.), z czego 841 147 woluminów to wydawnictwa zwarte, 193 599 woluminów – wydawnictwa ciągłe, a 64 534 – jednostki zbiorów specjalnych. Około ćwierć miliona woluminów pozostaje do dyspozycji użytkowników w wolnym dostępie. Tematyka księgozbioru obejmuje wszystkie kierunki studiów realizowane na Uniwersytecie. Większość księgozbioru udostępniania jest w czytelniach tematycznych (Kolekcje Dziedzinowe), funkcjonuje również duża wypożyczalnia podręczników w wolnym dostępie (Kolekcja Dydaktyczna). Kolekcje tematyczne podzielone są w następujący sposób:

- wydawnictwa z zakresu nauk humanistycznych - Kolekcja Niebieska
- wydawnictwa z zakresu nauk przyrodniczo-technicznych - Kolekcja Zielona
- wydawnictwa z zakresu nauk społecznych - Kolekcja Żółta

Duża część woluminów udostępniana jest z magazynów bibliotecznych. Studenci i pracownicy naukowi mogą korzystać także ze zbiorów bibliotek filialnych oraz Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego „Hosianum", liczącej 275 400 woluminów (162 724 wol. książek, 104 722 wol. czasopism, 332 inkunabuły i 7 622 starych druków). Do dyspozycji pracowników i studentów Uczelni jest też 16 bibliotek zakładowych, których zbiory liczą 28 987 wol. (wyd. zwarte – 21 956 wol., wyd. ciągłe – 4 720 wol., zbiory specjalne – 2 311 jedn.). Czytelnikom Biblioteki Uniwersyteckiej udostępniono również zasoby Działu Informacji Naukowej oraz Sekcji Zbiorów Specjalnych. Dział Informacji Naukowej, poza pośrednictwem i pomocą w dostępie do elektronicznych pełnotekstowych i bibliograficznych baz danych, oferuje bogaty zasób czasopism tradycyjnych w wolnym dostępie, a także udostępnia czasopisma z magazynu, zgodnie z zamówieniami czytelników. Sekcja Zbiorów Specjalnych udostępnia na miejscu wydawnictwa najstarsze (wydane przed 1945 rokiem), wydawnictwa regionalne i bibliologiczne, rozprawy doktorskie na prawach rękopisu, muzykalia i multimedia (np. filmy) oraz pełni zadania Punktu Informacji Normalizacyjnej (oferując dostęp na miejscu do pełnego zasobu polskich norm w formie elektronicznej) i Ośrodka Informacji Patentowej. Specjalistyczny księgozbiór z prawa europejskiego dostępny jest w Sekcji-Centrum Dokumentacji Europejskiej (we wspólnym pomieszczeniu z Kolekcją Nauk Społecznych). Rzadsze pozycje, których Biblioteka Uniwersytecka w swoich zbiorach nie posiada, mogą być sprowadzone za pośrednictwem Wypożyczalni Międzybibliotecznej. Jest także możliwy elektroniczny

dostęp do takich publikacji dzięki usłudze cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej „Academica", realizowany w czytelni Sekcji Zbiorów Specjalnych.

Od 2016 roku zwrot książek możliwy jest całodobowo z wykorzystaniem wrzutni (trezora). System identyfikacji HAN, powiązany z bazą biblioteczną, zapewnia – również przez całą dobę – dostęp zarówno do oferowanych przez Bibliotekę zasobów elektronicznych, jak i do indywidualnych kont użytkowników (składanie zamówień, prolongata wypożyczeń, weryfikacja stanu konta, rozliczenie opłat za nieterminowy zwrot). w marcu 2022 r. w Bibliotece Uniwersyteckiej wdrożono nowoczesny system chmurowy Alma, zapewniający sprawniejsze zarządzanie zasobami nie tylko tradycyjnymi, ale i elektronicznymi, współdziałający z multiwyszukiwarką Primo VE. System ten jest obecnie uważany za najnowocześniejszy na świecie. Został sfinansowany z projektu „Program Rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie". Systemem tym mogą się obecnie pochwalić jedynie cztery książnice uniwersyteckie w Polsce. w gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej czytelnicy mają do dyspozycji 113 stanowisk komputerowych. Wszystkie stanowiska zapewniają dostęp do zasobów Internetu, przy czym 18 z nich posiada dostęp sieciowy wyłącznie do domeny Biblioteki Uniwersyteckiej. Ograniczenia nie obejmują korzystania z katalogu elektronicznego, Biblioteki Cyfrowej UWM oraz zasobów Punktu Informacji Normalizacyjnej. Na terenie budynku czytelnicy mają również możliwość skorzystania z sieci bezprzewodowej (EDUROAM).

Gwarancją aktualności i kompletności księgozbioru jest stałe wspieranie przez Bibliotekę procesu dydaktycznego na wszystkich kierunkach prowadzonych przez Uczelnię. Zbiory elektroniczne Biblioteki to zasoby ogólnodostępne (polskie bibliograficzne bazy danych, biblioteki cyfrowe, e-czasopisma polskie i zagraniczne) oraz zasoby licencjonowane (abstraktowe i pełnotekstowe bazy danych, e-czasopisma, e-książki), prenumerowane przez Bibliotekę, dostępne w komputerowej sieci uczelnianej lub z komputerów domowych. Dostęp do zasobów licencjonowanych mają pracownicy i studenci. Studenci kierunku *turystyka i rekreacja* znajdą potrzebną literaturę przede wszystkim w Kolekcji Dydaktycznej (wypożyczalnia podręczników z wolnym dostępem), w magazynie Biblioteki, w Kolekcji Nauk Społecznych oraz w Kolekcji Nauk Przyrodniczo-Technicznych (specjalistyczne czytelnie z wolnym dostępem), a także w Sekcji Zbiorów Specjalnych. Do dyspozycji pozostaje także bogaty zasób czasopism drukowanych, a także tytuły dostępne w Bibliotece Cyfrowej UWM.

Zasoby wydawnictw zwartych dla Kierunku przedstawia tabela (stan na 30 listopada 2023 r.):

Wydawnictwa zwarte w Bibliotece Uniwersyteckiej na potrzeby kierunku *turystyka i rekreacja*	
Liczba tytułów	12 800
Liczba woluminów	32 645
Kolekcja Dydaktyczna (podręczniki)	9 777
Magazyn Biblioteki	14 952
Kolekcja Nauk Społecznych (czytelnia)	894
Kolekcja Nauk Przyrodniczo-Technicznych (czytelnia)	3424
Sekcja Zbiorów Specjalnych (czytelnia)	1393

Zasób czasopism gromadzonych na potrzeby poszczególnych przedmiotów kierunku *turystyka i rekreacja* wynosi 295 tytułów (w tradycyjnej formie papierowej). Uwzględnić trzeba też bogaty dostęp do tekstów artykułów w ramach baz elektronicznych oraz Biblioteki Cyfrowej UWM (Warmińsko-Mazurskiej Biblioteki Cyfrowej). Od 2018 r. w katalogu online widoczny jest także zasób Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum" (Olsztyn-Redykajny), z którego korzystać mogą studenci wszystkich kierunków Uniwersytetu. Biblioteka Uniwersytecka korzysta z krajowej licencji Ministerstwa Edukacji i Nauki, pozwalającej na swobodne poruszanie się w Wirtualnej Bibliotece Nauki. Bazy abstraktowe i pełnotekstowe dostępne są zarówno w sieci uniwersyteckiej, jak i w dostępie zdalnym z komputerów domowych (za

pośrednictwem systemu identyfikacji HAN). Ofertę Biblioteki wzbogacają elektroniczne platformy książek. Dostęp do baz elektronicznych zapewniają stanowiska komputerowe w Dziale Informacji Naukowej, w poszczególnych kolekcjach dziedzinowych oraz w przestrzeni społecznej Biblioteki. Na terenie Biblioteki Uniwersyteckiej znajdują się dwie sale dydaktyczne wyposażone w sprzęt audiowizualny, pracownia komputerowa na 20 stanowisk oraz sala konferencyjno-wykładowa. Miejscem, chętnie wykorzystywanym przez studentów do nauki i wspólnej pracy, jest antresola Biblioteki, wyposażona w komputery stacjonarne z dostępem do sieci i gniazda z możliwością podłączenia własnych urządzeń. Studenci korzystają także z pokojów do pracy indywidualnej. Funkcjonowanie Biblioteki jest dostosowane do potrzeb edukacji bez barier. Stanowiska dla osób z niepełnosprawnościami znajdują się w Dziale Informacji Naukowej, w kolekcjach dziedzinowych, w Kolekcji Dydaktycznej i w Sekcji Zbiorów Specjalnych. Do dyspozycji jest także specjalistyczne oprogramowanie ułatwiające pracę na komputerze osobom z wadami wzroku i słuchu (NVDA - darmowy czytnik ekranu, Abbyy Fine Reader do konwersji i interpretacji zeskanowanego obrazu). Osoby z niepełnosprawnościami mogą także korzystać z: przenośnych powiększalników tekstu RUBBY XL-HD, słuchawek, skanera, drukarki Braille'a, czytników książek elektronicznych itp. Komfortowy pobyt użytkownika w Bibliotece Uniwersyteckiej UWM zapewnia m.in. przestrzeń do swobodnej nauki indywidualnej i grupowej, samodzielne wypożyczanie książek za pomocą SelfChecków, dostęp do bezpłatnych skanerów i możliwość wydruku oraz płatność elektroniczna (Libsmart Payment). Ponadto w Biblioteka prowadzi działalność kulturalną (Biblioteka Kulturalna, w tym: spotkania Biblioteki Podróżnika, emisje filmowe w ramach usługi Zamów pokaz!, Gamegrinder: kortowski minikonwent gier planszowych).

Komfort w zdalnym korzystaniu z zasobów Biblioteki zapewniają:

- wyszukiwarka naukowa Primo (jednoczesne przeszukiwanie licencjonowanych zasobów elektronicznych Biblioteki i otwartych zasobów naukowych);
- system uwierzytelniania danych zapewniający zdalny dostęp do zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej UWM – HAN (Hidden Automatic Navigator);
- bogate zasoby elektroniczne (polskie i zagraniczne bazy naukowe, książki i czasopisma elektroniczne, Warmińsko-Mazurska Biblioteka Cyfrowa).

W latach 2019-2021 funkcjonowanie Biblioteki było ograniczone ze względu na pandemię COVID-19. Miejsca w przestrzeni społecznej oraz kabiny pracy indywidualnej były niedostępne dla użytkowników. Świadczono jednak usługi zdalne, np. wykonując kopie zamówionych materiałów bibliotecznych (zgodnie z poszanowaniem praw autorskich). Na początku roku akademickiego 2021/2022 przywrócono godziny pracy biblioteki sprzed pandemii (godz. 8:00-20:00, od poniedziałku do soboty) oraz umożliwiono korzystanie z kabin pracy indywidualnej. w mediach społecznościowych oraz poprzez stronę domową Biblioteki Uniwersyteckiej prowadzono kampanie promujące licencjonowane źródła elektroniczne, z których – dzięki systemowi zdalnego dostępu HAN – użytkownicy mogli korzystać z dowolnego miejsca, o ile mieli dostęp do Internetu. Informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych zamieszczono w Część III. Załączniki. Załącznik Nr 2 Wykaz materiałów uzupełniających. Cz. I Punkt 5.

Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

Monitorowanie stanu technicznego bazy lokalowej dokonywane jest na bieżąco przez administratorów budynków. w UWM prowadzony jest okresowy przegląd i ocena jakości infrastruktury dydaktycznej, na podstawie której formułuje się wnioski dotyczące uzupełnienia wyposażenia, planu napraw i remontów posiadanych zasobów oraz nowych inwestycji. w proces oceny zaangażowany jest Wydziałowy Samorząd Studencki. Jednostka w sposób ciągły inwestuje w zakup sprzętu umożliwiającego realizację zadań dydaktycznych, przewidzianych w programie

studiów. Sprzęt jest systematycznie uzupełniany, wymieniany i poddawany okresowym przeglądom. Modernizacja posiadanego oraz zakup nowego sprzętu i aparatury specjalistycznej wykorzystywanej w badaniach naukowych i dydaktyce, pozostaje w kompetencjach kierownictwa katedr i zainteresowanych pracowników badawczo-dydaktycznych jednostek. w Katedrze Turystyki, Rekreacji i Ekologii w latach 2018-2023 na nowe wyposażenie laboratoriów przeznaczono kwotę ponad 100 000zł. Rozwój i doskonalenie infrastruktury objęło:

- uzupełnienie/wymianę aparatury podstawowej dla celów dydaktycznych, w tym do analizy składu ciała, analizy reakcji na bodziec w różnych uwarunkowaniach struktury ruchu człowieka oraz badań nad motorycznością człowieka.
- uzupełnienie wyposażenia Laboratorium Motoryczności Człowieka. Zakupiono nowe czujniki ruchu i rozwinięto system czujników Wiva wraz z zestawem do analizy ruchomości stawów, mocy, skoczności oraz niezbędnym oprogramowaniem. Dokonano również zakupu urządzenia do oceny budowy stopy oraz rozbudowano zakupiony wcześniej zestaw do pomiarów przejawów szybkości (Witty Optt Jump) o urządzenia umożliwiające badanie i trening szybkości reakcji złożonej.
- wymianę komputerów w salach komputerowych 301 i 201.
- rozszerzenie strefy Wi-Fi w budynkach wydziału.

Nad prawidłowym funkcjonowaniem systemów komputerowych oraz sprzętu komputerowego w UWM nadzór sprawuje Regionalne Centrum Informatyczne.

Biblioteka UWM stale dba o aktualność i kompletność księgozbioru co jest kluczowe dla procesu dydaktycznego. Od 2017 r. funkcjonuje w Bibliotece Zespół ds. Kształtowania Księgozbioru, utrzymujący stały kontakt z przedstawicielami wydziałów i koordynujący dobór literatury, m.in. poprzez weryfikację sylabusów. Na Uczelni została powołana Rada Biblioteczna, w której każdy wydział oraz samorząd doktorantów i samorząd studencki mają swoich przedstawicieli. Obecnie Biblioteka UWM udostępnia o 211 206 tytułów książek i 15380 tytułów czasopism elektronicznych więcej niż w 2018r. Studenci mają obecnie do dyspozycji 89 (o 27 więcej niż w roku 2018) polskich i zagranicznych baz – bibliograficznych, abstraktowych i pełnotekstowych. Biblioteka Uniwersytecka korzysta z krajowej licencji Ministerstwa Nauki i Nauki, pozwalającej na swobodne poruszanie się w Wirtualnej Bibliotece Nauki. Bazy abstraktowe i pełnotekstowe dostępne są dla użytkowników zarówno w sieci uniwersyteckiej, jak i w dostępie zdalnym z komputerów domowych (za pośrednictwem systemu identyfikacji HAN). z początkiem roku akademickiego 2021/2022 przywrócono godziny pracy biblioteki sprzed pandemii, czyli godz. 8-20 od poniedziałku do soboty, oraz umożliwiono korzystanie z kabin pracy indywidualnej. w mediach społecznościowych oraz poprzez stronę domową Biblioteki Uniwersyteckiej prowadzono kampanie promujące licencjonowane źródła elektroniczne, z których – dzięki systemowi zdalnego dostępu HAN – użytkownicy mogli korzystać z dowolnego miejsca, o ile mieli dostęp do Internetu. Podczas pandemii świadczono również usługi zdalne, np. wykonując kopie zamówionych materiałów bibliotecznych (zgodnie z poszanowaniem praw autorskich). w 2023 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego podjął decyzję o włączeniu Biblioteki Uniwersyteckiej UWM w Olsztynie do Ogólnokrajowej Sieci Bibliotecznej, co także zwiększa dostępność literatury naukowej dla czytelników.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym na Wydziale Geoinżynierii ma charakter wielopłaszczyznowy i dotyczy różnorodnych aspektów działalności Wydziału. Jest związana zarówno z działalnością naukową, dydaktyczną, projektową jak również promocyjną, wspierającą ofertę kształcenia na Wydziale. Szczególnie istotna jest współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programów studiów. Ważnym elementem jest poznanie ich oczekiwań wobec przyszłych absolwentów. Pozyskiwane od interesariuszy zewnętrznych informacje są wykorzystywane w podejmowanych inicjatywach, umożliwiających rozwój kierunku *turystyka i rekreacja.* Aby zacieśnić współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w 2013 roku powołano Konwent Wydziału. Konwent jest organem wspierającym i promującym Wydział. w jego skład wchodzą przedstawiciele organów państwowych i samorządowych oraz innych instytucji i organizacji spoza Wydziału. Członkami Konwentu mogą być również osoby prywatne. Powoływany jest decyzją Dziekana w systemie kadencyjnym na okres 4 lat. Bieżąca kadencja obejmuje lata 2020-2024, a do głównych kompetencji Konwentu należy:

- podejmowanie czynności służących nawiązaniu i pogłębianiu oraz określeniu priorytetowych obszarów współpracy Wydziału z podmiotami gospodarczymi, organami samorządowymi i państwowymi oraz innymi instytucjami,
- promowanie działań Wydziału w kraju i zagranicą,
- opiniowanie efektów i programów studiów,
- tworzenie rozwiązań umożliwiających zatrudnianie absolwentów Wydziału oraz organizowanie praktyk studenckich i współpraca z podmiotami zewnętrznymi w tym zakresie,
- współpraca w zakresie prowadzenia badań i przedsięwzięć znaczących dla rozwoju Wydziału i regionu Warmii i Mazur,
- wsparcie komercjalizacji wyników badań naukowych, nie zastrzeżonych do kompetencji innych organów.

Posiedzenia Konwentu Wydziału odbywają się raz w roku. z uwagi na szeroką ofertę kształcenia na Wydziale Geoinżynierii organizowane są również spotkania interesariuszy zewnętrznych - członków Konwentu w grupach związanych z kierunkiem studiów.

Ważnym elementem koncepcji kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* jest realizacja programu studiów w oparciu o współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wydział umożliwia studentom podnoszenie kwalifikacji poprzez realizację części zajęć z wykorzystaniem bazy podmiotów gospodarczych oraz instytucji związanych z branżą turystyczną i rekreacyjną np.:

- przy realizacji przedmiotu Odnowa biologiczna wydział korzysta z pomocy AZS COSA w Wilkasach oraz z Centrum Wellness przy Pływalni Uniwersyteckiej UWM w Olsztynie. w prowadzeniu zajęć biorą udział pracownicy tych obiektów, z wykorzystaniem sprzętu i pomieszczeń obydwu podmiotów;
- zajęcia terenowe z przedmiotu Podstawy turystyki realizowane są m. in. Nadleśnictwie Kudypy, Karczmie Warmińskiej w Gietrzwałdzie, Hotelu Anders w Starych Jabłonkach, Urzędzie Miasta w Olsztynie;
- zajęcia terenowe w ramach przedmiotu Turystyka a środowisko naturalne odbywają się na terenie Mazurskiego Parku Krajobrazowego oraz w przedsiębiorstwie Krutynianka;
- zajęcia z przedmiotu Turystyka jeziorowa odbywają się w ekomarinach w Iławie oraz Mrągowie i Giżycku, a także na terenie hoteli Mikołajki i Tiffi w Iławie;
- zajęcia z przedmiotu Turystyka osób niepełnosprawnych realizowane są m.in. w porozumieniu z Federacją Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko – Mazurskiego FOSa w Olsztynie;

- wybrane zajęcia z przedmiotu Gry i zabawy odbywają się w oparciu o zaplecze techniczne PTTK Olsztyn;
- zajęcia terenowe z przedmiotu Enoturystyka mają miejsce na terenie obiektów należących do Winnicy Mazurskiej położonej w Skajbotach koło Barczewa oraz w Kwaśnym Jabłku - eko-siedlisku położonym we Włodowie w dolinie Pasłęki;
- zajęcia terenowe z przedmiotu Wiejska turystyka kulturowa mają miejsce na terenie obiektów należących do Parku Etnograficznym w Olsztynku;
- zajęcia terenowe z przedmiotu Kreowanie wsi tematycznych mają miejsce na terenie obiektów należących do „Garncarskiej Wioski" w Kamionce koło Nidzicy;
- zajęcia terenowe w ramach przedmiotu Pilotaż wycieczek krajowych i zagranicznych, odbywają się w porcie lotniczym Olsztyn-Mazury w Szymanach;
- zajęcia terenowe z przedmiotu Rekreacyjne i sportowe połowy ryb odbywają się na łowisku „Zezuj";
- zajęcia terenowe z przedmiotu Turystyka ekstremalna odbywają się w Parku Rozrywki Aktywnej BARTBO lub w Leśnym Parku Linowym w Olsztynie;
- zajęcia terenowe z przedmiotu Agroturystyka, odbywają się w gospodarstwach agroturystycznych np. Zagroda Edukacyjna Kamez Wawrochy, Gospodarstwa agroturystyczne Lawendowe Pole, Ziołowa Dolina;
- zajęcia terenowe z przedmiotu Plenerowe formy rekreacji co roku odbywają się m.in. w Mazury Golf and Country Club w Naterkach.

Wspólne wyjazdy, w trakcie których studenci mieli możliwość spotkania się z przedstawicielami branży turystycznej, były dobrym sposobem do nawiązania współpracy, wymiany doświadczeń oraz uzyskania wiedzy o potrzebach branży, co może być pomocne w znalezieniu miejsca pracy po zakończeniu studiów.

Współpraca z otoczeniem gospodarczym przejawia się również w organizowaniu pokazów najnowszego sprzętu związanego z turystyką kwalifikowaną. Przykładem takiej inicjatywy w ostatnim roku akademickim 2022/2023 były warsztaty połączone z prezentacją ekwipunku wędkarskiego różnych firm oferowanego przez firmę łowiso.net. Trzykrotnie odbyła się prezentacja sprzętu firm związanych z innowacjami technologicznymi w obszarze zdrowia i turystyki zdrowotnej (Philips, Veolia, Fujifilm, Meden Inmed, Technomex, Medtronic, Mediguard, Energix Polska). Firmy te podczas konferencji „Zdrowe życie na Warmii i Mazurach. Perspektywy wdrożenia turystyki zdrowotnej" zorganizowanych przez UWM, Warmińsko-Mazurską Regionalną Organizację Turystyczna oraz Fundację Instytutu Badań i Edukacji Społecznej prezentowały swój najnowszy sprzęt. Studenci mieli okazję zobaczyć i wypróbować sprzęt do odnowy biologicznej, sprzęt rehabilitacyjny i sprzęt do fizjoterapii, np. Sonicator 740 jednogłowicowy; aparat do terapii skojarzeniowej Sys Stim 241, urządzenie do ćwiczeń kończyn dolnych z oprogramowaniem Leg Tensor; urządzenie do ćwiczeń nadgarstka Capri, platformę balansową z oprogramowaniem Sigma; stół rehabilitacyjny z elektryczną regulacją wysokości Opal, platformę stabilometryczną z oprogramowaniem Alfa, system do miejscowej terapii zimnem lub ciepłem wraz z masażem uciskowym Thermopress, Philips/AED MAX; zaawansowany symulator HAL®. Zagadnienia dotyczące wędkarstwa rekreacyjnego i ekologii realizowane są również przy współpracy z Polskim Związkiem Wędkarskim Oddział w Olsztynie oraz PTTK Olsztyn (np. udział w akcji pt.: ,,Czyste Kortowo", która odbyła się 26.03.2023 r. nad Jeziorem Kortowskim).

Ważnym elementem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest udział w cyklicznych wydarzeniach edukacyjnych, kierowanych do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Pracownicy Wydziału aktywnie uczestniczą m.in.:

- w Olsztyńskich Dniach Nauki i Sztuki organizowanych na terenie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie,
- akcjach promocyjnych, których celem jest przybliżenie potencjalnym kandydatom możliwości jakie daje studiowanie na kierunku *turystyka i rekreacja*.

W ramach współpracy ze szkołami, nauczyciele akademiccy organizują zajęcia (wykłady, warsztaty, zajęcia laboratoryjne) przeznaczone dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z Olsztyna i regionu (przykłady szkół, z którymi Wydział współpracuje: IV Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Olsztynie Zespół Szkół Budowlanych im. Żołnierzy Armii Krajowej w Olsztynie, Zespół Szkół Licealnych im. L. Kruczkowskiego w Morągu, III Liceum Ogólnokształcące im. Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego AK w Łomży, i innych miastach oraz placówkach edukacyjnych regionu). Wydział organizuje również „Dni Otwarte" oraz inne akcje promocyjne, których celem jest przybliżenie potencjalnym kandydatom możliwości, jakie daje studiowanie na kierunku *turystyka i rekreacja*. Katedra Turystyki, Rekreacji i Ekologii administruje stroną na Facebook, przeznaczoną przede wszystkim dla uczniów szkół średnich z regionu, potencjalnych studentów ocenianego kierunku. Strona udostępniana jest także podmiotom zewnętrznym w celu umożliwienia przedstawiania ofert szkoleń oraz ofert dotyczących możliwości zatrudnienia studentów oraz absolwentów kierunku.

W ramach programu ,,Stawiamy na turystykę Warmii i Mazur'', współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, studenci *turystyki i rekreacji* mieli możliwość brania udziału w licznych szkoleniach zawodowych (np. kursie Baristy, Winiarskie ABC - poziom I, Barmańsko- sommelierskim, organizatora imprez okolicznościowych itp.). Natomiast w ramach projektu "Startup Heroes - platforma nowych pomysłów organizowanego w Olsztyńskim Parku Naukowo-Technologiczny studenci brali udział w szkoleniach biznesowych takich jak: „Przygotowanie modelu biznesowego Startup'u (27.11.19) czy też "Jak skutecznie sprzedać swój pomysł inwestorowi" (25.11.19)

Nie mniej istotne inicjatywy wobec studentów we współpracy z Wydziałem podejmuje Biuro Karier UWM w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 3. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym pod nazwą "Profesjonalizacja usług Akademickiego Biura Karier UWM w Olsztynie". Celem programu jest m. in. przeszkolenie studentów, którzy otrzymują profesjonalne wsparcie w formie indywidualnego doradztwa zawodowego, warsztatów grupowych nt. rynku pracy oraz coachingu kariery.

Elementem programu studiów, który również jest ściśle powiązany z otoczeniem gospodarczym są praktyki zawodowe. Program studiów na kierunku *turystyka i rekreacja* przewiduje dwie 3-tygodniowe praktyki na studiach pierwszego stopnia oraz jedną 4-tygodniową praktykę na studiach drugiego stopnia. Wybór miejsca praktyk, ustalenie programu i terminów odbywa się również w uzgodnieniu i z udziałem podmiotów gospodarczych. Studenci mogą realizować praktykę w jednostkach samorządowych, firmach prywatnych i innych podmiotach gospodarczych, realizujących zadania związane z turystyką i rekreacją, zlokalizowanych na terenie naszego kraju i innych państw Unii Europejskiej.

Przykłady tych organizacji:

- przedsiębiorstwa turystyczne zajmujące się bezpośrednio obsługą turystów i przedsiębiorstwa, których działalność jest pośrednio związana z obsługą ruchu turystycznego (np. hotele, biura podróży, instytucje kultury, agencje eventowe),

- instytucje otoczenia rynkowego, które wspierają rozwój społeczno-gospodarczy tj. fundacje, stowarzyszenia, organizacje samorządu zawodowego i gospodarczego (np. instytucje naukowe, agencje rozwoju regionalnego, PTTK, Polskie Zrzeszenie Hoteli itp.),
- instytucjach administracji rządowej na szczeblu krajowym (Ministerstwo Sportu i Turystyki) i regionalnym (wojewoda) oraz Polska Organizacja Turystyczna (POT), Regionalna Organizacja Turystyczna w województwach, Lokalne Organizacje Turystyczne na szczeblu gmin i powiatów (np. informacje turystyczne),
- instytucjach samorządu terytorialnego (samorząd wojewódzki, powiatowy i gminny), które ustawowo realizują zadania publiczne bezpośrednio lub pośrednio związane z gospodarką turystyczną (np. Departament Turystyki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego, domy kultury, ośrodki sportu i rekreacji),
- parki narodowe, krajobrazowe i rezerwaty przyrody np. Mazurski Park Krajobrazowy, Welski Park Krajobrazowy, Rezerwat „Sosny Taborskie", Rezerwat „Bagno Nadrowskie".

Studenci kierunku *turystyka i rekreacja* mają możliwość udziału w licznych zawodach sportowych. Przykładami takich działań jest udział w organizowanych w Warszawie Akademickich Mistrzostwach Polski w ergometrze wioślarskim, gdzie drużyna Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zdobyła zajęła 5. i 7. miejsce (odpowiednio: mężczyźni i kobiety).

Inną formą współpracy z otoczeniem społecznym jest organizowanie i podejmowanie współpracy w zakresie aktywizacji dzieci i młodzieży z Domu Dziecka we Fromborku. Spotkania te służą stworzeniu wzajemnych relacji poprzez zabawę oraz działania charytatywne.

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie jest statutowym członkiem Warmińsko-Mazurskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej. Przedstawiciel Wydziału (z Katedry Turystyki, Rekreacji i Ekologii) bierze udział, na podstawie określonych pełnomocnictw, w zebraniach tego gremium oraz walnych zgromadzeniach wyborczych i sprawozdawczych. w ten sposób środowisko akademickie ma wpływ na tworzenie planów działalności WMROT-u oraz zgłaszanie uwag i pomysłów dotyczących bieżącej działalności organizacji. Pracownicy oraz studenci kierunku *turystyka i rekreacja* biorą udział w wydarzeniach i konferencjach turystycznych organizowanych z inicjatywy Warmińsko-Mazurskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej. Przykładem takiej współpracy był udział studentów i pracowników w konferencji „Zdrowe życie na Warmii i Mazurach. Perspektywy wdrożenia turystyki zdrowotnej" oraz w serii konferencji "Turystyka nas inspiruje".

Efektem bliskiej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest również tematyka prac dyplomowych podejmowana przez studentów, która związana jest z działalnością przedsiębiorstw branży turystycznej. w odpowiedzi na zapotrzebowanie przedsiębiorstw powstały m. in. następujące prace dyplomowe licencjackie:

- Możliwości wykorzystania ogrodu do podnoszenia atrakcyjności gospodarstwa agroturystycznego a oczekiwania turystów.
- Determinanty popytu na rekreację konną.
- Wykorzystanie mediów społecznościowych w promocji gospodarstw agroturystycznych.
- Wykorzystanie Internetu i mediów społecznościowych jako narzędzi marketingowych na przykładzie restauracji McDonald's.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Jednym z priorytetowych zadań, ujętych w strategii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, jest szeroko pojęte umiędzynarodowienie. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na Wydziale Geoinżynierii jest realizowane poprzez wdrażanie następujących działań:

- wymianę kadry i studentów w ramach umów bilateralnych oraz międzynarodowych programów wsparcia;
- prowadzenie międzynarodowych badań
- przygotowanie nauczycieli i studentów do udziału w zajęciach anglojęzycznych;
- promocję programów wymiany międzynarodowej pracowników i studentów;
- aktywne działania marketingowe w zakresie promocji anglojęzycznej oferty kształcenia.

Wymiana kadry prowadzącej kształcenie oraz studentów, organizowana przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, odbywa się na podstawie umów dwustronnych. Uniwersytet sygnował 150 umów naukowo-badawczych oraz 407 umów partnerskich w ramach programu edukacyjnego Erasmus+. Na Wydziale Geoinżynierii funkcjonuje system wymiany międzynarodowej w ramach programu Erasmus+. Aktualnie podpisanych jest 10 umów z partnerami zagranicznymi. Pracownicy korzystają także z innych dostępnych programów (np. POWER) realizowanych na UWM.

W latach 2018-2023 na uczelniach zagranicznych:

- 4 pracowników zrealizowało 3-miesięczne staże naukowe (Uniwersytet Gastona Bergera Saint-Louis, Senegal, Faculty of Fisheries and Protection of Waters, University of South Bohemia in Ceske Budejovice/Vodnany, Czechy; Agriculture Academy of Vytautas Magnus University, Litwa; Eötvös Lóránd University, Institute of Sport Sciences, miasta: Szombathely, Győr, Pecś, Węgry),
- 7 pracowników zrealizowało 3-tygodniowe staże naukowe i naukowo/dydaktyczne (Environmental Microbiology and Biotechnology Lab at the Department for Marine and Environmental Research, Ruđer Bošković Institute in Zagreb, Zagrzeb, Chorwacja; Kulturzentrum Ostpreussen in Ellingen, Ostpreußisches Landesmuseum in Lüneburg, Agriculture Academy of Vytautas Magnus University, Litwa; Prešovská Univerzita v Prešove, Fakulta Sportu, Presov, Słowacja; Eötvös Lóránd University, Institute of Sport Sciences, cities: Szombathely, Győr, Pecś, Wegry, University of Central Missouri, Warrensburg, USA)
- 1 pracownik zrealizował 1-tygodniowy staż naukowo/dydaktyczny (Shanghai Pudong, Chiny)
- 1 pracownik uczestniczył w wyjeździe w ramach Erasmus + (University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine Cluj-Napoca Rumunia),
- 2 pracowników odbyło misje badawcze (Technical University of Iasi, Rumunia).

W latach 2018-2023 w ramach realizacji programu Erasmus +:

- 18 studentów zagranicznych uczestniczyło w zajęciach na Wydziale (Universidad de Vigo, Hiszpania, Universidad Rey Juan Carlos, Hiszpania, Mugla Sitki Kocman University, Turcja, Universidade da Coruna, Hiszpania),
- 19 studentów z Wydziału realizowało zajęcia na zagranicznych uczelniach (University of Dubrovnik, Chorwacja; Universidad Rey Juan Carlos, Hiszpania; Universidad de Vigo, Hiszpania; Polytechnic Institute of Braganca, Portugalia; Mugla Sitki Kocman University, Turcja; Universidade da Coruna, Hiszpania).

Ważną przesłanką, która bezpośrednio wpływa na podjęcie decyzji o uczestniczeniu w programach wymiany międzynarodowej jest znajomość języka angielskiego. Konstrukcja programu studiów na kierunku *turystyka i rekreacja* umożliwia korzystanie z lektoratów języka angielskiego w wymiarze

120 godzin na studiach pierwszego stopnia, co pozwala na uzyskanie kompetencji na poziomie B2 oraz lektoratu języka angielskiego w wymiarze 30 godzin na studiach drugiego stopnia, co pozwala na uzyskanie kompetencji na poziomie B2+. Ważną formą wsparcia językowego studentów Wydziału Geoinżynierii jest prowadzenie w języku angielskim wybranych przedmiotów przez specjalistów zapraszanych z zagranicznych ośrodków naukowych (profesorowie wizytujący). Istotną pomocą w rozwijaniu kompetencji językowych studentów jest zalecane wykorzystywanie w zajęciach dydaktycznych anglojęzycznego piśmiennictwa naukowego, opublikowanego w światowych czasopismach o zasięgu międzynarodowym i wysokim wskaźniku *Impact Factor*. Dotyczy to głównie seminariów, ale także innych zajęć objętych programem studiów. Jednym z warunków pozytywnej oceny pracy dyplomowej jest udział światowego piśmiennictwa, wykorzystanego w przygotowaniu pracy.

Znajomość języka angielskiego wśród kadry badawczo-dydaktycznej, prowadzącej kształcenie na kierunku *turystyka i rekreacja*, pozwala na publikowanie wyników badań w renomowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym, umożliwia współpracę z partnerami zagranicznymi i udział w międzynarodowych gremiach. Wśród najważniejszych opublikowanych w latach 2018-2023 prac naukowych (zał. K4-4) znalazło się 27 publikacji powstałych w efekcie współpracy z naukowcami z innych krajów, w tym 12 w czasopismach za 140 pkt wg listy MEiN.

Udział pracowników Wydziału w zagranicznych stażach, realizowana przez nich międzynarodowa współpraca naukowa, jak również stałe doskonalenie w zakresie języków obcych sprawia, że są oni przygotowani do prowadzenia zajęć w języku angielskim, co jest wykorzystywane na zajęciach realizowanych z obcokrajowcami w ramach programu Erasmus +.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Dostosowania systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Studenci Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie mają dostęp do różnorodnych form wsparcia, oferowanych m.in. przez jednostki ogólnouczelniane i wydziałowe, organizacje Samorządu Studenckiego oraz fundacje działające przy Uczelni. Zasady postępowania w zakresie zapewniania zasobów do nauki oraz środków wsparcia studentom i doktorantom Wydziału w obszarach: dydaktycznym, administracyjnym oraz społecznym, określa wydziałowa procedura.

Uczelnia realizuje projekt pod nazwą „Żagiel możliwości – model dostępności UWM", którego finansowanie uzyskano w konkursie „Uczelnia dostępna", organizowanym przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Celem projektu jest zwiększenie dostępności uczelni dla osób z niepełnosprawnościami poprzez wprowadzenie zmian organizacyjnych, podniesienie świadomości i kompetencji kadry oraz studentów z zakresu niepełnosprawności, a także likwidację barier architektonicznych. w ramach realizacji tego projektu utworzono Uniwersyteckie Centrum Wsparcia (UCW), które jest odpowiedzialne za kompleksową pomoc studentom w trudnych sytuacjach, w tym uwzględniające potrzeby osób z orzeczoną niepełnosprawnością. Do głównych zadań UCW należy: organizacja szerokiego wsparcia specjalistycznego w zakresie psychologicznym, terapeutycznym, interwencji kryzysowej, treningu interpersonalnego oraz socjoterapii. w ramach UCW funkcjonuje Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON) http://www.uwm.edu.pl/bon/node, z którego pomocy może skorzystać każda osoba z niepełnosprawnością (niepełnosprawności fizyczne i zaburzenia psychiczne) lub przewlekle chora, a także pracownicy UWM, chcący poszerzyć swoje umiejętności komunikowania się i postępowania z osobami z niepełnosprawnościami. Do zadań BON

należy m.in.: prowadzenie spraw związanych z funkcjonowaniem w środowisku akademickim studentów z niepełnosprawnością, rozpoznawanie ich potrzeb, organizacja spotkań indywidualnych i grupowych oraz udzielanie indywidualnej pomocy w zakresie prowadzonych studiów. Charakter wsparcia studentów zależy od rodzaju niepełnosprawności, natomiast formy pomocy mają szeroki zakres i obejmują m. in.: bezpośrednią pomoc asystenta, wsparcie studentów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, pomoc psychologa, tłumacza języka migowego lub stenotypisty, porady doradcy zawodowego, zapewnienie transportu na zajęcia dydaktyczne, a także dostępu do zbiorów biblioteki dla osób niedowidzących i niewidomych, organizację zajęć dedykowanych: lektoratów i wychowania fizycznego, dostęp do specjalistycznej pracowni komputerowej, zapewnienie zakwaterowania w akademikach z udogodnieniami dla osób z niepełnosprawnościami. Studenci kierunku *turystyka i rekreacja* mogą również korzystać ze wsparcia Akademickiego Ośrodka Pomocy Psychologicznej i Psychoedukacji „Empatia".

W Uczelni funkcjonuje także Rzecznik ds. Równości Szans, którego głównym zadaniem jest działalność na rzecz równości, poszanowania praw wszystkich członków społeczności akademickiej i wsparcia osób o specyficznych potrzebach w życiu społecznym.

W celu zwiększenia świadomości w zakresie funkcjonowania studentów z dysfunkcjami, BON organizuje liczne szkolenia i warsztaty dla studentów i pracowników UWM oraz publikuje na stronach internetowych informacje i wskazówki jak postępować z osobami z różnymi rodzajami niepełnosprawności https://bon.uwm.edu.pl/wsparcie/

W procesie kształcenia opiekę dydaktyczną w zakresie swoich kompetencji zapewniają:

- nauczyciel akademicki (treści kształcenia, przedmioty, itp.),
- opiekun roku (pomoc w organizacji procesów kształcenia, eliminacja pojawiających się problemów, itp.),
- promotor pracy dyplomowej (pomoc w doborze tematyki oraz w realizacji pracy dyplomowej),
- kierownik jednostki organizacyjnej na Wydziale (wsparcie w procesach kształcenia realizowanych przez jednostkę, realizacja zaliczeń komisyjnych, itp.),
- prodziekan ds. studenckich (pomoc w rozwiązywaniu problemów w procesie kształcenia, przyznawanie warunkowych zaliczeń semestrów, powtarzania semestrów, realizacja egzaminów komisyjnych, itp.),
- samorząd studencki (wsparcie w zakresie wszystkich aspektów procesu kształcenia).

Opiekę naukową zapewniają:

- dziekan i prodziekani w zakresie wsparcia materialnego i logistycznego,
- nauczyciele akademiccy w zakresie prowadzenia wspólnych prac badawczo-rozwojowych oraz udziału w spotkaniach naukowych,
- opiekunowie kół naukowych w zakresie planowania, prowadzenia i upubliczniania wyników badań naukowych,
- promotor pracy dyplomowej w zakresie prowadzenia badań związanych z jej przygotowaniem.

Do organizacji i prowadzenia działań zmierzających do zapewnienia równych szans realizacji programu studiów przez osoby z niepełnosprawnością, powołany został wydziałowy opiekun ds. studentów niepełnosprawnych. Indywidualizacja procesu kształcenia studentów z niepełnosprawnościami polega na zastosowaniu alternatywnych rozwiązań, ułatwiających studiowanie osobom z niepełnosprawnościami. Zastosowane metody uwzględniają stopień i charakter niepełnosprawności studenta oraz specyfikę kierunku studiów. Stosowane rozwiązania alternatywne nie mogą prowadzić do zmniejszenia wymagań merytorycznych wobec studentów

z niepełnosprawnościami. Decyzję o zastosowaniu określonych rozwiązań alternatywnych wobec studenta z niepełnosprawnościami podejmuje prodziekan ds. studenckich na pisemny wniosek studenta po zasięgnięciu opinii kierownika Biura ds. Osób Niepełnosprawnych UWM oraz wydziałowego opiekuna ds. studentów z niepełnosprawnościami.

Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Krajowa i międzynarodowa mobilność studentów.

Głównymi programami mobilności dostępnymi dla studentów Wydziału są: program Erasmus+ i MOST oraz możliwość realizacji praktyk zagranicznych. Wsparcia w tym zakresie udzielają pracownicy Biura ds. Studenckich oraz Biura ds. Współpracy Międzynarodowej UWM a także wydziałowi koordynatorzy programu Erasmus+. Wszelkie informacje dla studentów znajdują się na stronie internetowej wydziału w zakładce studenci http://wg.uwm.edu.pl/erasmus. System mobilności studentów umożliwia odbywanie semestralnych lub rocznych studiów w innym uniwersytecie. Studenci korzystający z różnych programów mobilności utrzymują prawo do stypendium socjalnego oraz stypendium za osiągnięcia naukowe lub sportowe, przyznane przez Rektora. w odniesieniu do praktyk zagranicznych miejsce ich realizacji jest uprzednio weryfikowane przez opiekuna praktyki, zakresie możliwości uzyskania przez studenta wymaganych programem studiów efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Studenci mogą studiować w niżej wymienionych ośrodkach. Okres trwania studiów: 4 - 6 miesięcy, nie więcej niż 12 miesięcy łącznie w ciągu jednego cyklu studiów.

Kraj	Uczelnia	Okres umowy	Język	Okres wysyłania dokumentów do Uczelni	Liczba miejsc
Hiszpania	Universidade da Coruña	W trakcie przedłużania do 2029	Spanish B1	1 czerwca nominacja, 15 czerwca aplikacja/1 listopada nominacja, 15 listopada aplikacja	2
Hiszpania	Universidad Rey Juan Carlos	W trakcie przedłużania do 2029	English B2	15 maja nominacja, 31 maja aplikacja/15 października nominacja, 31 października aplikacja	2
Hiszpania	Universidade de Vigo	W trakcie przedłużania do 2029	English B1	31 maja aplikacja/15 października aplikacja	2
Turcja	Mugla Sitki Kocman University	W trakcie przedłużania do 2029	English B1	30 czerwca aplikacja/30 listopada aplikacja	2
Chorwacja	University of Dubrovnik	W trakcie przedłużania do 2029	English B2	1 czerwca aplikacja/15 listopada aplikacja	4
Portugalia	Polytechnic Institute of Braganca	W trakcie przedłużania do 2029	English B1	15 lipca aplikacja/15 grudnia aplikacja	2

Jednostką podejmującą działania na rzecz przygotowania studentów do wejścia na rynek pracy jest Akademicki Ośrodek Kariery (AOK), w strukturach którego funkcjonuje Biuro Karier UWM (BK), prowadzące działalność edukacyjną, doradczą i informacyjną dla studentów, absolwentów i pracowników UWM na rzecz ich rozwoju zawodowego i osobistego. Do obszarów działalności BK można zaliczyć: poradnictwo zawodowe, poradnictwo z zakresu przedsiębiorczości, diagnozę kompetencji i zarządzanie talentami, coaching kariery, szkolenia i warsztaty rozwijające kompetencje społeczne i zawodowe, organizację i prowadzenie szkoleń przygotowujących studentów do płynnego wyjścia na rynek pracy, udzielanie informacji o ofertach praktyk, staży oraz ofertach pracy, prowadzenie i rozbudowa bazy studentów objętych wsparciem, nawiązywanie i utrzymywanie długofalowych relacji z pracodawcami, współpracę z pracodawcami (realizacja projektów rekrutacyjnych, organizacja spotkań, prezentacji firm na uczelni itp.), tworzenie i weryfikacja bazy danych o pracodawcach - pozyskiwanie ofert staży, praktyk, ofert pracy, prowadzenie dystrybucji poradników firm współpracujących oraz organizacja Targów Pracy, Otwartych Drzwi w Biurze Karier. Doradcy to przede wszystkim doświadczeni specjaliści z zakresu doradztwa i poradnictwa zawodowego, zarządzania kompetencjami oraz budowania planów rozwoju kariery, coachingu kariery, specjaliści z zakresu rozwoju osobistego, trenerzy, specjaliści z zakresu rekrutacji i selekcji oraz specjaliści z zakresu kształtowania postaw przedsiębiorczych.

Aktywność studentów

Do dyspozycji studentów UWM, zarówno w ramach zajęć wychowania fizycznego, jak i dodatkowej aktywności poza programem studiów, jest Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz obiekty sportowe i rekreacyjne mieszczące się w różnych częściach Olsztyna. Rolę głównego ośrodka sportowego uczelni pełni kompleks obiektów sportowych na terenie Kortowa. w ramach sekcji sportowych studenci mogą uprawiać następujące dyscypliny: futsal kobiet i mężczyzn, koszykówka kobiet i mężczyzn, piłka siatkowa kobiet i mężczyzn, piłka ręczna kobiet i mężczyzn, pływanie i ratownictwo wodne, sporty siłowe, narciarstwo i snowboard, tenis stołowy, taniec, ergometr wioślarski i judo. Studenci mogą również korzystać z pływalni uniwersyteckiej. Wsparcie w zakresie rozwoju artystycznego oraz sportowego zapewniają liczne agendy studenckie zrzeszone w Akademickim Centrum Kultury UWM takie jak: Chór Uniwersytecki im. prof. Wiktora Wawrzyczka, Studio Wokalne, Zespół Pieśni i Tańca „Kortowo" Orkiestra Akademicka, grupa teatralna „KloszART", Teatr Studencki CEZAR, Studencka Agencja Fotograficzna „Jamnik", Akademicki Klub Turystyczny, Akademicki Klub Płetwonurków „Skorpena", Akademicki Klub Żeglarski „Szkwał", Akademicki Klub Miłośników Fantastyki „Olifant", Zespołu Sygnalistów Myśliwskich „Artemis", Yacht Klub UWM, Akademicki Klub Łuczników, Uniwersytecka Drużyna „HoneyBadgers" popularyzująca grę znaną z książek o Harrym Potterze. Na uwagę zasługuje Teatr Muzyczny UWM w Olsztynie. Jest to pierwsza w Polsce tego typu organizacja, której celem jest rozwijanie pasji i umiejętności artystycznych studentów, ale która również jest kierowana do wszystkich mieszkańców miasta.

Studenci, którzy chcą zdobyć szerszą wiedzę potrzebną do prowadzenia własnej innowacyjnej działalności gospodarczej oraz rozwijania swoich planów biznesowych lub komercjalizacji projektów naukowo-badawczych mogą uczestniczyć w dwusemestralnym programie „Międzywydziałowa Szkoła Przedsiębiorczości UWM" https://akademiabiznesu.uwm.edu.pl realizowanym przez Akademię Biznesu UWM, działającą na mocy Zarządzenia Nr 48/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dn. 26 maja 2017 r. (zał. K8-1). Obecnie zakończony został proces aplikacji, możliwość aplikowania do kolejnej edycji Akademii Biznesu UWM.

Wydział na bieżąco zamieszcza w gablotach oraz na stronie internetowej informacje związane z ofertami pracy i staży, a także współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu ułatwienia absolwentom wejście na rynek pracy.

System motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych

Na kierunku *turystyka i rekreacja*, podobnie jak na pozostałych kierunkach prowadzonych na Wydziale, wyznaczany jest opiekun roku, którym jest pracownik o dużym doświadczeniu dydaktycznym. Studenci mają zapewnioną opiekę pracowników administracyjnych w dziekanacie oraz możliwość kontaktu z władzami dziekańskimi, a w szczególności z prodziekanem ds. studenckich. Każdy student ma możliwość indywidualnego kontaktu z prowadzącymi zajęcia podczas godzin konsultacji (informacja o konsultacjach jest dostępna w systemie USOS, na tablicach informacyjnych każdej katedry oraz bezpośrednio na drzwiach pokoi pracowników). w kwestiach związanych z organizacją praktyk studenci kontaktują się z opiekunem praktyk, a za sprawy związane z wymianą międzynarodową i wyjazdami zagranicznymi odpowiedzialni są wydziałowi koordynatorzy programu Erasmus+.

Miejscem rozwijania zainteresowań są prężnie działające koła naukowe. Na wydziale działa 19 kół naukowych, w tym 2 związane z *turystyką i rekreacją*. Są to: Studenckie Koło Naukowe Turystyki i Rekreacji ”Voyager” oraz Naukowe Koło Hydrobiologów „OIKOS”. Wsparcie finansowe na prowadzenie badań, publikowanie wyników oraz uczestnictwo w konferencjach i seminariach studenci mogą pozyskiwać, aplikując w kolejnych edycjach „Studenckiego Grantu Rektora”. Członkowie kół naukowych zainteresowani udziałem w konferencjach i seminariach mogą również liczyć na wsparcie finansowe dziekana wydziału oraz kierowników katedr. Dziekan wydziału przeznacza co roku dofinansowanie na działalność kół naukowych – wyjazdy na obozy, dofinansowanie do publikacji, materiały niezbędne do badań itp.

Dziekan, na wniosek studenta, może wyrazić zgodę na studiowanie w trybie indywidualnej organizacji studiów w odniesieniu do studenta:

- realizującego naukę na więcej niż jednym kierunku studiów,
- realizującego studia na więcej niż jednym zakresie w ramach kierunku studiów,
- z niepełnosprawnością,
- szczególnie zaangażowanego w działalność społeczną w środowisku akademickim,
- znajdującego się w trudnej sytuacji uznanej przez dziekana, w porozumieniu z wydziałowym organem Samorządu Studenckiego,
- będącego członkiem sportowej kadry narodowej, rezerwy kadry narodowej lub kadry uniwersyteckiej, bez względu na przynależność klubową,
- odbywającego część studiów w innych uczelniach krajowych lub zagranicznych,
- studentki w ciąży,
- studenta będącego rodzicem,
- przyjętego na studia w ramach procedury potwierdzania efektów uczenia się.

Indywidualna organizacja studiów polega na ustaleniu indywidualnych terminów realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z planu studiów. Zastosowanie indywidualnej organizacji studiów nie prowadzi do przedłużenia terminu ukończenia studiów. Indywidualna organizacja studiów nie zwalnia z obowiązku uczestniczenia i zaliczania przedmiotów i praktyk przewidzianych programem studiów.

Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Informowanie studentów o możliwych formach wsparcia, w tym finansowego, odbywa się poprzez różne kanały komunikacji. Informacje przekazywane są poprzez stronę internetową, w dziekanatach i/lub tablicach ogłoszeń przed dziekanatami, ale również w mediach społecznościowych poprzez stronę na Facebooku, drogę e-mailową z wykorzystaniem systemu USOS oraz na spotkaniach bezpośrednich. Studentom pierwszego roku wszelkie informacje przekazywane są na spotkaniach

organizacyjnych z udziałem prodziekanów, pracowników dziekanatu, opiekunów roku oraz przedstawicieli Samorządu Studenckiego UWM.

Studenci Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego mogą ubiegać się o pomoc materialną w formie:

- stypendium socjalnego,
- stypendium dla osób niepełnosprawnych,
- zapomogi,
- stypendium rektora,
- stypendium ministra za znaczące osiągnięcia naukowe lub artystyczne związane ze studiami, lub znaczące osiągnięcia sportowe.

Stypendium rektora może otrzymać student, który uzyskał wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe lub artystyczne lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym, a także student przyjęty na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, który jest:

- laureatem olimpiady międzynarodowej albo laureatem lub finalistą olimpiady stopnia centralnego, o których mowa w przepisach o systemie oświaty,
- medalistą co najmniej współzawodnictwa sportowego tytuł Mistrza Polski w danym sporcie, o którym mowa w przepisach o sporcie.

Student może również ubiegać się o stypendium finansowane przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz o stypendium za wyniki w nauce lub sporcie finansowane przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą państwową ani samorządową osobą prawną.

Regulamin świadczeń dla studentów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 101/2023 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 20 września 2023 roku (zał. K8-2) określa zasady przyznawania świadczeń, które są przyznawane na wniosek studenta wygenerowany w systemie USOSweb.

Struktura i liczba studentów, którzy otrzymali stypendia na wydziale w ostatnich trzech latach została przedstawiona w tabeli poniżej.

Stypendium socjalne	Stypendium Rektora	Stypendium dla osób z niepełnosprawnościami	Zapomogi
01.01.2021-31.12.2021			
276	198	35	13
01.01.2022-31.12.2022			
200	178	29	8
01.01.2023-30.11.2023			
138	160	27	7

Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności

Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków został opisany w Zarządzeniu Nr 5/2018 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 29 stycznia 2018 roku (zał. K8-3). Zgodnie z procedurą skargi i wnioski mogą być wnoszone pisemnie, za pomocą poczty elektronicznej oraz ustnie do protokołu (wzory protokołów określone są w Zarządzeniu). Studenci otrzymują w dziekanacie, od opiekunów lat lub od dziekana informacje na temat procedury składania skarg.

Proces zapobiegania nieprawidłowościom, które mogą pojawić się czasie studiowania jest wieloetapowy i rozpoczyna się od spotkań studentów pierwszego roku studiów z opiekunem roku. Każdy nauczyciel akademicki na pierwszych zajęciach ma obowiązek przedstawić studentom informacje organizacyjne związane z przedmiotem, ze szczególnym uwzględnieniem obowiązujących w uczelni i na wydziale regulaminów. Informacje o nieprawidłowościach mogą zgłaszać nauczyciele akademiccy, pracownicy dziekanatu oraz studenci. Studenci mogą zgłaszać uwagi również za pośrednictwem Samorządu Studenckiego. w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości podejmowane są działania naprawcze polegające na wskazaniu studentom konsekwencji wynikających z Regulaminu studiów. w sytuacjach rażącego naruszenia norm etycznych sprawa może być skierowana do komisji dyscyplinarnej.

Jednym z elementów systemu zapewniania jakości kształcenia oraz diagnozowania nieprawidłowości występujących w procesie kształcenia jest Zarządzenie Nr 5/2014 Rektora Uniwersytetu Warmińsko - Mazurskiego w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2014 roku. w sprawie określenia zakazanych form zachowania studentów, doktorantów oraz słuchaczy studiów podyplomowych i kursów podczas egzaminów i zaliczeń (zał. K8-4) oraz procedura wydziałowa - WSZJK-O-GN-5 Nieobecności na zaliczeniach i egzaminach (zał. K8-5).

Dziekan i prodziekani mają wyznaczone godziny przyjmowania studentów. Po zapoznaniu się z pismem/podaniem studenta, Dziekan lub odpowiedni prodziekan przedstawia je do rozpatrzenia jednostkom lub osobom odpowiedzialnym za określone zadania. Za rozwiązywanie sytuacji konfliktowych i rozpatrzenie wniosku, w zależności od rodzaju zgłoszenia, odpowiadają: Opiekun roku, Koordynator przedmiotu lub prodziekan ds. studenckich/kształcenia oraz Dziekan. w przypadku niesatysfakcjonującego rozpatrzenia skargi student ma prawo do złożenia pisemnego odwołania do Dziekana (instytucja odwoławcza), który rozpatruje skargę, wniosek lub sytuację konfliktową. w ostatnim pięcioleciu, na Wydziale nie odnotowano przypadków skarg studentów.

Zakres, poziom i skuteczność obsługi administracyjnej

Pracownicy dziekanatów prowadzą obsługę administracyjną studentów z wykorzystaniem aplikacji informatycznej USOS. Studenci obsługiwani są w wyznaczonych godzinach w ramach kontaktów bezpośrednich, telefonicznych i drogą elektroniczną. Dziekanat jest dostępny dla studentów od poniedziałku do piątku (na studiach niestacjonarnych również w soboty).

Do obowiązków pracowników dziekanatu należy przede wszystkim monitorowanie i prowadzenie dokumentacji toku studiów w systemie USOS (Uniwersytecki System Obsługi Studiów), który jest głównym narzędziem, służącym do obsługi studentów. Dzięki systemowi USOSweb każdy student po zalogowaniu się na indywidualne konto ma możliwość monitorowania na bieżąco dostępu do bieżących informacji o realizacji studiów. Powszechnie wykorzystywaną funkcją jest elektroniczny kontakt z dziekanatem pozwalający studentom na składanie podań oraz zdalne zadawanie pytań. Bieżące uwagi i nieprawidłowości w zakresie obsługi administracyjnej, studenci mogą zgłaszać prodziekanowi ds. studenckich lub kierownikowi dziekanatu.

Istotnym elementem doskonalenia procesu obsługi administracyjnej jest stałe podnoszenie kompetencji przez pracowników dziekanatu, którzy uczestniczą w kursach/szkoleniach wewnętrznych organizowanych przez UWM w Olsztynie oraz zewnętrznych.

Szkolenia długoterminowe:

- j. angielski – poziom średniozaawansowany – 4 osoby (B1 – 2 os. B2 – 2 os.),
- Word – poziom średniozaawansowany – 3 osoby,
- Excel – poziom średniozaawansowany – 2 osoby.

Szkolenia krótkoterminowe z zakresu rozwijania kompetencji twardych i miękkich
Kompetencje twarde

- RODO – 12 osób,
- Szkolenia z zakresu przepisów dot. świadczenia pomocy materialnej studentom i doktorantom – 4 osoby,
- Ustawa 2.0 – 11 osób,
- Ewaluacja jakości działalności naukowej – 1 osoba,
- Finansowanie nauki – 1 osoba,
- PRINCE2 – 1 osoba,
- POL-ON 2.0 moduł STUDENCI – 2 osoby,
- Protokół dyplomatyczny – 2 osoby.

Kompetencje miękkie

- Komunikacja interpersonalna – 11 osób,
- Praca w zespole – 10 osób,
- Zarządzanie czasem – 10 osób,
- Obsługa klienta szkoły wyższej – 3 osoby,
- Obsługa klienta zagranicznego – 2 osoby,
- Kreatywne rozwiązywanie problemów – 4 osoby.

Szkolenia organizowane przez Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami

- Pierwsza pomoc przedmedyczna ze szczególnym uwzględnieniem procedur odnoszących się do osób z niepełnosprawnością – 12 osób,
- Asertywna komunikacja, czyli jak efektywnie porozumiewać się ze studentami i współpracownikami (z uwzględnieniem szczególnych potrzeb wynikających z niepełnosprawności) – 4 osoby,
- Asertywna postawa wobec osób z niepełnosprawnością – 8 osób,
- ABC wspierania osób w spektrum autyzmu w UWM w Olsztynie – 4 osoby,
- Formy wsparcia edukacyjnego studentów z zaburzeniami psychicznymi – 1 osoba,
- Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi w uczelni wyższej – 1 osoba,
- Zaburzenia depresyjne – 1 osoba.

Skuteczność obsługi administracyjnej oraz kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia, weryfikowana jest poprzez okresowe oceny pracowników niebędących nauczycielami akademickimi zgodnie z Zarządzeniem Nr 20/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 15 marca 2017 roku ze zm. (zał. K8-6). Dodatkowo, w ocenie pracowników dziekanatu uczestniczą absolwenci, którzy za pomocą anonimowego badania ankietowego zgodnie z Zarządzeniem Nr 50/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dn. 29 maja 2017 roku, ze zm. (zał. K8-7) wyrażają opinię na temat organizacji studiów i pracy dziekanatu. Potwierdzeniem wysokich kompetencji pracowników dziekanatu, jak również ich zaangażowania w skuteczność obsługi studentów na różnych płaszczyznach jest wysoka ocena w badaniach ankietowych prowadzonych przez UWM.

Studenci mają również możliwość kontaktu z władzami dziekańskimi w wyznaczonych godzinach przyjęć podanych na stronie internetowej wydziału http://wg.uwm.edu.pl/wladze . Każdy student ma możliwość indywidualnych konsultacji z prowadzącymi zajęcia podczas, wyznaczonych i podanych do ogólnej wiadomości, godzin konsultacji (informacja na tablicach drzwiach pokoju nauczyciela lub na stronie internetowej Katedry). w okresie obostrzeń wynikających z pandemii SARS-CoV-2, konsultacje z nauczycielami odbywały się zdalnie z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość,

natomiast kontakt z pracownikami dziekanatu odbywał się bezpośrednio po wcześniejszym umówieniu wizyty przez system USOSweb oraz drogą telefoniczną i e-mailową. Dokumenty były przekazywane przez skrzynkę podawczą.

W kwestiach związanych z organizacją praktyk studenci kontaktują się z Pełnomocnikiem ds. praktyk studenckich oraz Opiekunem praktyk. Za sprawy związane z wymianą międzynarodową i wyjazdami zagranicznymi studentów oraz pracowników odpowiedzialny jest wydziałowy Pełnomocnik ds. programu Erasmus+.

Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

W sferze działań podejmowanych na rzecz informowania i edukacji z zakresu bezpieczeństwa dla wszystkich studentów i roku prowadzone jest obowiązkowe szkolenie z zakresu BHP kończące się potwierdzeniem zaliczenia w systemie USOS. Na pierwszych zajęciach laboratoryjnych, praktycznych i terenowych nauczyciele akademiccy omawiają zasady bezpieczeństwa i organizacji pracy podczas realizacji zajęć. Do przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy oraz pomocy studentom będącym ofiarami dyskryminacji i przemocy na Uczelni powołano Rzecznika Praw Studenta (https://russ.uwm.edu.pl/niezbednik-studenta/rzecznik-praw-studenta/) i Rzecznika ds. Równości Szans którzy działają na mocy Zarządzenia Nr 83/2021 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dn. 7 września 2021 roku (zał. K8-8). Dodatkowo na Wydziale decyzją Dziekana został powołany Wydziałowy Opiekun ds. osób z niepełnosprawnościami, którego zadaniem jest pomoc studentom potrzebującym wsparcia. Osobom będącym ofiarami przemocy oferowana jest nieodpłatna pomoc psychologiczna w ramach Ośrodka Pomocy Psychologicznej i Psychoedukacji „Empatia". Ponadto na każdym roczniku studentów powołany jest opiekun, do którego studenci mogą zwracać się z prośbą o pomoc w sytuacjach dyskryminacji lub przemocy.

Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Do zadań Samorządu Studenckiego należy opiniowanie dokumentów dotyczących bezpośrednio studentów, zwłaszcza tych, które zgodnie ze Statutem lub Ustawą wymagają takiej opinii. Zasady funkcjonowania, strukturę organizacyjną oraz uprawnienia Samorządu Studenckiego UWM w Olsztynie precyzuje Regulamin studiów (zał. K0-1). Przedstawiciele Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego (RWSS) są członkami komisji funkcjonujących w strukturach Wydziału takich jak Rada Dziekańska, Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Kierunkowe Zespoły ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, Wydziałowy Zespół ds. Promocji. Ponadto studenci Wydziału uczestniczą w komisjach i zespołach uczelnianych: Komisja Stypendialna, Odwoławcza Komisja Stypendialna, Komisja Dyscyplinarna ds. Studentów, Uczelniana Komisja Wyborcza.

RWSS organizuje szereg wydarzeń o charakterze promocyjnym i kulturalnym takich jak „otrzęsiny", zbiórka darów dla dzieci z domu dziecka we Fromborku, spotkania wigilijne, wybór belfra roku na Wydziale, bale inżynierskie i magisterskie, udział w edycjach Kortowskiego Mikołaja, Kortowiadzie, Dniu Otwartym UWM a w ostatnim okresie w pomoc Ukrainie.

Sposób, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia

System wsparcia oraz motywowania studentów jest monitorowany na bieżąco przez przedstawicieli Rady Wydziałowej Samorządu Studenckiego, uczestniczących w posiedzeniach wydziałowych komisji i zespołów, którzy zgłaszają uwagi i propozycje dotyczące procesu kształcenia. Okresowa ocena systemu wsparcia i motywowania studentów oraz innych aspektów funkcjonowania Wydziału, jest również elementem corocznej analizy przeprowadzanej na podstawie „Karty Samooceny wydziału, zamiejscowej jednostki – filii, jednostki ogólnouczelnianej i szkoły Uniwersytetu Warmińsko-

Mazurskiego w Olsztynie w obszarze dydaktyki" (Zarządzenie Nr 85/2019 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dn. 14 października 2019 roku, zał. K8-9). Na podstawie sporządzonego raportu opracowywane są zalecenia i rekomendacje, które są publikowane na stronie internetowej Uczelni http://www.uwm.edu.pl/uniwersytet/ksztalcenie/wewnetrzny-system-zapewniania-jakosci-ksztalcenia/akty-prawne-i-dokumenty. Dane oraz wnioski w nim zawarte są wykorzystywane w działaniach podejmowanych w ramach funkcjonowania Wewnętrznego System Zapewniania Jakości Kształcenia UWM w Olsztynie. Ponadto, w Uczelni realizowane są cykliczne badania ankietowe, tj. „Jakość realizacji zajęć dydaktycznych" i „Studia z perspektywy absolwenta UWM w Olsztynie. Mają one na celu doskonalenie systemu wsparcia studentów oraz stanowią istotne informacje w zakresie wprowadzania zmian w programach studiów i ofercie edukacyjnej Wydziału.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach

Wydział Geoinżynierii zapewnia dostęp do informacji zgodnie z obowiązującymi przepisami, określonymi w Zarządzeniu Nr 36/2018 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 28 maja 2018 roku, (zał. K9-1) i w Zarządzeniu Nr 72/2018 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 26 września roku, ze zm. (zał. K9-2).
Informacje dotyczące procesu rekrutacji, programów i organizacji studiów, wsparcia studentów itp. są powszechnie dostępne i kandydat na studia/student/pracownik może do nich dotrzeć różnymi kanałami informacyjnymi taki jak:

- strony internetowe prowadzone na poziomie Uczelni, Wydziału, Katedr,
- system informatyczny USOS,
- portale społecznościowe (Facebook; Instagram, Tik-Tok),
- tablice informacyjne w budynkach Wydziału.
- materiały informacyjne udostępniane podczas wydarzeń edukacyjnych, m.in.: Olsztyńskie Dni Nauki i Sztuki, Dzień Otwarty UWM, wizyty w placówkach edukacyjnych, warsztatów prowadzonych na terenie Uczelni

Powszechny dostęp do informacji zapewnia Biuletyn Informacji Publicznej zamieszczony na stronie internetowej Uczelni. Na ww. stronie znajdują się akty prawne dotyczące funkcjonowania Uczelni we wszystkich sferach jej działalności.

Pracownicy dziekanatu udzielają informacji dotyczących bieżących spraw studenckich osobiście, telefonicznie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej. Ponadto Dziekan Wydziału oraz prodziekani przyjmują studentów i pracowników w godzinach swoich dyżurów, a nauczyciele akademiccy w godzinach wyznaczonych konsultacji, o których mają obowiązek poinformować studentów podczas pierwszych zajęć dydaktycznych oraz zamieścić tę informację w USOS. Konsultacje mogą odbywać się również w trybie zdalnym na platformie MS TEAMS. Informacje dotyczące Wydziału, kierunków studiów i badań naukowych są dostępne dla studentów, pracowników oraz innych zainteresowanych osób na stronie internetowej wydziału http://wg.uwm.edu.pl/. Klarowny podział strony pozwala na szybki i skuteczny dostęp do informacji dotyczących potrzeb różnych grup odbiorców (kandydatów na studia, studentów i nauczycieli akademickich).

Rekrutacja:

Dla kandydatów na studia, na stronie głównej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie utworzono odrębną zakładkę Kandydaci, w której znajdują się informacje dotyczące oferty kształcenia, terminy i zasady rekrutacji, kryteria kwalifikacji a także informacje dotyczące opłat i dokumentów dla kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia. Szczegółowe informacje na

temat warunków rekrutacji są dostępne za pośrednictwem głównej strony internetowej UWM w dziale Kandydaci (http://www.uwm.edu.pl/kandydaci i http://rekrutacja.uwm.edu.pl/). Portal rekrutacyjny umożliwia zarejestrowanie się kandydata w systemie rejestracji elektronicznej „IRK" obsługującym proces rekrutacji w UWM (https://irk.uwm.edu.pl/). Na głównej stronie Uniwersytetu w zakładce Kandydaci/Informator ECTS https://informator.uwm.edu.pl/ znajduje się szczegółowa informacja o wszystkich kierunkach. Informacje dotyczące oferty edukacyjnej Wydziału Geoinżynierii oraz rekrutacji kandydatów dostępne są również w formie informatora i kolportowane wśród potencjalnych kandydatów podczas targów, spotkań w szkołach, czy podczas takich imprez jak Dzień Otwarty Uczelni. Na stronie wydziałowej znajdują się informacje i filmy przybliżające kandydatom kierunki prowadzone na Wydziale i zachęcające do studiowania. (http://wg.uwm.edu.pl/kandydaci-rekrutacja/studiuj-turystyke-i-rekreacje)

Kształcenie

Na stronie internetowej Wydziału udostępniane są informacje i dokumenty dotyczące oferty i programów studiów, procesu ich realizacji wraz z efektami uczenia się oraz procedur obowiązujących na Wydziale, zapewniających odpowiednią jakość kształcenia.

Informacje na temat kierunku *turystyka i rekreacja* są dostępne dla wszystkich zainteresowanych pod adresem:http://wg.uwm.edu.pl/kszta%C5%82cenie/kierunki-kszta%C5%82cenia/turystyka-i-rekreacja
Efekty uczenia się dla kierunku *turystyka i rekreacja* są dostępne pod adresem: http://wg.uwm.edu.pl/kszta%C5%82cenie/kierunki-kszta%C5%82cenia/turystyka-i-rekreacja

Studenci

Informacje dotyczące studiowania, w tym obowiązujące regulaminy, plany zajęć, informacje dotyczące praktyk studenckich itp. są dostępne na stronie internetowej wydziału w zakładce przeznaczonej dla studentów (http://wg.uwm.edu.pl/studenci).

Na stronie internetowej są dostępne również:

- programy studiów – http://wg.uwm.edu.pl/ksztalcenie/plany-studiow/turystyka-i-rekreacja
- plan zajęć – studia pierwszego i drugiego stopnia stacjonarne – http://wg.uwm.edu.pl/studenci/plany-zajec/turystyka-i-rekreacja
- Informacje o sylwetce absolwenta – http://wg.uwm.edu.pl/kszta%C5%82cenie/kierunki-kszta%C5%82cenia/turystyka-i-rekreacja

Informacje dotyczące realizowanych przedmiotów można znaleźć w systemie USOS. Dzięki internetowej stronie Wydziału, studenci mają dostęp do informacji dotyczących programów umożliwiających wyjazdy na praktyki i studia zagraniczne (ERASMUS+) lub wyjazdy w ramach krajowego programu mobilności Studentów i Doktorantów (MOST).
Platforma zdalnej edukacji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie stwarza warunki do wykorzystania technologii informacyjnych do nauczania zdalnego (e-learningu) oraz wspomaga nauczanie tradycyjne na wszystkich wydziałach Uniwersytetu. Informacje dotyczące realizowanych przedmiotów można znaleźć również w systemie USOS oraz uczelnianej platformie e-learningowej Moodle, dostępnej pod adresem URL https://moodle.uwm.edu.pl/moodle/. Do systemów USOS i Moodle dostęp mają zarówno pracownicy, jak i studenci.

Dodatkowe przydatne studentom informacje znajdują się w podzakładkach Studenci niepełnosprawni, Koła naukowe i in. Studenci odnajdą informacje o możliwościach podjęcia pracy po ukończeniu studiów oraz dalszego kształcenia na studiach podyplomowych lub w Szkole Doktorskiej.

Dyplomowanie:

W zakładce studenci/Praca dyplomowa pod adresem http://wg.uwm.edu.pl/studenci/praca-dyplomowa można znaleźć pełną informację na temat zasad dyplomowania na studiach pierwszego i drugiego stopnia zaczynając od wyboru tematu pracy dyplomowej poprzez zagadnienia dyplomowe, wzory

stron tytułowych prac dyplomowych aż po informacje związane z przebiegiem procesu dyplomowania:

- tematy prac dyplomowych: http://wg.uwm.edu.pl/studenci/praca-dyplomowa/tematy-prac-dyplomowych/turystyka-i-rekreacja
- zagadnienia na egzamin dyplomowy: http://wg.uwm.edu.pl/studenci/praca-dyplomowa/zagadnienia-na-egzamin-dyplomowy/turystyka-i-rekreacja
- egzamin dyplomowy: http://wg.uwm.edu.pl/studenci/praca-dyplomowa/egzamin-dyplomowy
- informacje dla dyplomantów: http://wg.uwm.edu.pl/studenci/praca-dyplomowa/informacje-dla-dyplomantow.

Na stronie internetowej publikowane są również informacje dotyczące corocznych wyników egzaminu dyplomowego (http://wg.uwm.edu.pl/studenci/praca-dyplomowa/wyniki-egzaminu-dyplomowego) i absolwentów (http://wg.uwm.edu.pl/studenci/praca-dyplomowa/absolwenci), którzy ukończyli studia na Wydziale Geoinżynierii.

Informacje na stronie internetowej Wydziału są aktualizowane na bieżąco. Szczegółowy przegląd wydziałowej strony internetowej jest dokonywany przez rozpoczęciem roku akademickiego. Za merytoryczną weryfikację treści wprowadzanych na stronę internetową odpowiadają wyznaczeni pracownicy dziekanatu. w zależności od potrzeb, na stronie tworzone są nowe pozycje menu z nowymi kategoriami informacji. Studenci, poza możliwością dostępu do strony na swoich urządzeniach (np. laptopy, smartfony), mają możliwość skorzystania z witryny wydziału w pracowniach komputerowych.

Bieżące informacje również można odnaleźć na tablicach umieszczonych przed dziekanatem i w katedrach, przy czym terminy konsultacji nauczycieli akademickich znajdują się w gablotach katedralnych, na drzwiach pokoi pracowników i stronach USOSweb i www. katedr.

Na Wydziale działa Zespół ds. promocji, którego członkowie aktywnie uczestniczą w wydarzeniach ogólnouniwersyteckich, takich jak: Dzień Otwarty UWM, Olsztyńskie Dni Nauki i Sztuki, Salon Maturzystów, pikniki i targi edukacyjne, wizyty w placówkach edukacyjnych oraz warsztaty prowadzone na terenie Uczelni. Wydział prowadzi intensywną działalność popularyzatorsko-promocyjną poprzez organizację spotkań i wykładów w szkołach średnich prezentujących ofertę wydziału. Działania te opisano szerzej w kryterium 6.

Ocena publicznego dostępu do informacji o warunkach kształcenia na Wydziale oraz programie studiów i warunkach jego realizacji jest przedmiotem posiedzeń Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, który zamieszcza swoje wnioski i rekomendacje w Karcie Samooceny Wydziału. w systematycznej aktualizacji informacji, prezentowanych na stronie internetowej, udział biorą administrator i redaktor strony internetowej Wydziału oraz upoważnione osoby nadzorujące strony poszczególnych katedr. Za monitorowanie wydziałowych stron na portalach Facebook i Instagram odpowiada Wydziałowy Zespół ds. promocji oraz Samorząd Studencki.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Na stronie głównej wydziałowej strony internetowej zamieszczona jest zakładka pn. Szybki dostęp (http://wg.uwm.edu.pl/szybki-dostep), w której umieszone są najczęściej odwiedzane zakładki podzakładki takie jak np. Plany zajęć i zjazdów, Centrum dokumentów czy Druki do pobrania. Zakładka umożliwia sprawny i szybki dostęp do najważniejszych i najczęściej wyszukiwanych informacji.
Na uczelni działa system USOSweb, który zawiera informacje o aktualnym planie zajęć oraz miejscu ich realizacji, łącznie ze wskazaniem budynku na mapie. Student znajdzie w nim również informacje o ocenach i zaliczeniach (e-indeks), informacje o przedmiotach, na które jest zapisany (punkty ECTS,

forma zaliczenia, sylabus, dane koordynatora oraz prowadzącego zajęcia). System udostępnia także moduł zbiorowego wysyłania wiadomości przez prowadzącego zajęcia do wszystkich studentów. Dzięki systemowi USOS możliwe jest złożenie podania o przyznanie stypendium (rektorskie, socjalne, zapomogi, projakościowe, doktoranckie) oraz odbiór decyzji administracyjnej. System zawiera także moduł płatności, dzięki któremu student ma dostęp do danych o należnościach naliczonych przez uczelnię oraz do indywidualnego numeru konta bankowego, na które powinien wnosić opłaty.
Uczelnia wykorzystuje system USOSweb do rekrutacji studentów na wyjazdy w ramach umów wymiany międzynarodowej oraz do przyznawania stypendiów na ten cel. Poprzez moduł wymiany międzynarodowej student ma dostęp do informacji o umowach międzynarodowych, podpisanych przez uczelnią oraz do ofert wyjazdów w ramach tychże umów. APD - system obsługuje proces dyplomowania, student ma dostęp do pełnej ścieżki procesu, ma również dostęp do treści recenzji. Biuro Karier - międzyuczelniana baza ofert pracy, staży, praktyk i wolontariatu, w której Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie uczestniczy jako jedna z 6 uczelni w Polsce

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny na kierunku studiów

Reguły prowadzenia polityki jakości kształcenia określa Zarządzenie Nr 10/2023 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 6 lutego 2023 roku Olsztynie (zał. K10-1) Przepisy zarządzenia uwzględniają m. in.

- ofertę usług edukacyjnych (m. in. tworzenie programów studiów dostosowanych do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, przeglądu treści kształcenia w kontekście uwag i sugestii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych),
- organizację kształcenia (m. in. monitorowanie i weryfikację programów studiów w aspekcie ich zgodności z obowiązującymi przepisami a także przepisami dotyczącymi prowadzenia studiów)
- jakości kształcenia (m. in. doskonalenie zasad i kryteriów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, opracowywania, zatwierdzania i monitorowania programów studiów, okresowych ich przeglądów ze szczególnym uwzględnieniem efektów uczenia się)

System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) na Wydziale jest realizowany w oparciu o Zarządzenie Nr 118/2019 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dn. 20 grudnia 2019 roku (zał. K10-2) oraz Decyzję nr 17/2020 Dziekana Wydziału Geoinżynierii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dn. 27 kwietnia 2020 roku w sprawie wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia na wydziale Geoinżynierii (zał. K10-3).

Osobami sprawującymi organizacyjny, merytoryczny i administracyjny nadzór nad kierunkiem *turystyka i rekreacja* są Dziekan i prodziekani oraz Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WZZJK) i Kierunkowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia – kierunek *turystyka i rekreacja* (KZZJK). Zespół wydziałowy współpracuje z Uczelnianym Zespołem ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (UZZJK). Podstawowym założeniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia jest prawidłowy rozwój procesu dydaktycznego, poprzez doskonalenie jakości kształcenia, uwzględniający krajowe i międzynarodowe wzorce i standardy kształcenia.

Zgodnie z założeniami WSZJK, analizie i ocenie są poddawane wszystkie elementy procesu dydaktycznego, od projektowania programów studiów, przez ich wdrażanie, systematyczny monitoring realizacji oraz jego doskonalenie.

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Zasady opracowania programów studiów oraz ich doskonalenia określa Uchwała Nr 428/2023 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 24 listopada 2023 roku w sprawie ustalenia zasad opracowania programów studiów podyplomowych i innych form kształcenia (zał. K10-4). Zmiany w programach studiów są poprzedzone zgłaszaniem uwag i rekomendacji przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, w tym: WZZJK, KZdsZJK, i koordynatorów przedmiotów, Samorząd Studencki, Konwent Wydziału. Zmiany w programach studiów dotyczą wybranych elementów, głównie: efektów uczenia się oraz oferty przedmiotów i ich treści programowych oraz metod ich realizacji. Zasady zmiany oferty kształcenia (tworzenie studiów, poziomów, profili i zakresów kształcenia) określone są w Zarządzeniu Nr 117/2023 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 11 października 2023 roku (zał. K10-5). Projekty zmian są poddawane szczegółowej analizie rynku pracy, przeprowadzonej przez Sekcję Analiz Edukacyjnych i Rynkowych działającą w ramach Biura Analiz Strategicznych. Po uzyskaniu pozytywnej opinii dotyczącej zapotrzebowania rynku pracy na absolwentów projektowanych studiów, podejmowane są działania nad opracowaniem programu, w których uczestniczą interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Wypracowane i zaakceptowane przez WZZJK programy są przedstawiane na posiedzeniu Rady Dziekańskiej do zaopiniowania. Za pośrednictwem Biura ds. Kształcenia, projekty są przedkładane Radzie Edukacyjnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, a po pozytywnym zaopiniowaniu przez Radę, projekt kierowany jest do dalszego procedowania, tj. do zatwierdzenia przez Administratora programów, jeżeli zmiana dotyczyła treści kształcenia i planu studiów lub pod obrady Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie jeżeli zmianie ulegają efekty uczenia się.

Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów

Jakość kształcenia jest systematycznie analizowana zgodnie z procedurą oceny jakości programów studiów i programów studiów określoną w Zarządzeniu Nr 68/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 8 lipca 2020 roku w sprawie procedur oceny jakości programów studiów i programów kształcenia oraz zasad weryfikacji efektów uczenia się (zał. K10-6). Cyklicznym zadaniem, realizowanym przez władze Wydziału przy współpracy WZZJK jest opracowanie szczegółowego raportu – Karta Samooceny Wydziału, zgodnie z Zarządzeniem nr 85/2019 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 14 października 2019 roku (zał. K10-7). Raport dotyczy funkcjonowania na Wydziale Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości kształcenia. Samooceny działalności wydziału dokonuje Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w siedmiu głównych obszarach aktywności dotyczących działań na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia w obszarze:

- polityki kształcenia oraz procedur zapewniania jakości kształcenia,
- doboru i zapewniania jakości kadry dydaktycznej,
- określania kryteriów kwalifikacyjnych, ustalania limitów przyjęć,
- oceny programów studiów - opis sposobów tworzenia, zatwierdzania, weryfikacji i modyfikacji programów studiów (ze szczególnym uwzględnieniem problematyki efektów uczenia się),
- zasad oceniania studentów – zasady oceniania studentów i doktorantów, uwzględniające konieczność publikowania i konsekwentnego stosowania kryteriów, przepisów i procedur,
- zasobów do nauki i wsparcia dla studentów i doktorantów,
- systemów informacyjnych i publikowania informacji.

Wyniki są wykorzystywane do oceny skuteczności działań określonych w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia. Karta samooceny jest przekazywana do Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Na jej podstawie Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Zespół ds. Zarządzania Jakością Kształcenia Biura ds. Kształcenia opracowuje corocznie raport oraz zalecenia i rekomendacje co do optymalizacji/usprawnienia/poprawienia procesu kształcenia na dany rok akademicki, które są publikowane są na stronie internetowej Uczelni, https://uwm.edu.pl/ksztalcenie/system-zapewniania-jakosci-ksztalcenia/zalecenia-i-rekomendacje, a karta samooceny jednostki zamieszczana wydziału publikowana jest stronie internetowej Wydziału http://wg.uwm.edu.pl/kszta%C5%82cenie/system-zapewniania-jako%C5%9Bci-kszta%C5%82cenia/wydzialowy-system-zapewniania-jakosci-2.

Podstawowymi narzędziami kontroli jakości są elektroniczne badania ankietowe określone Zarządzeniem Nr 50/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 29 maja 2017 roku ze zm. w sprawie określenia obszarów procesu dydaktycznego objętych badaniami ankietowymi, wzorów kwestionariusz ankiet oraz procedur przeprowadzania badań ankietowych – tekst ujednolicony (zał. K10-8). Zasady i tryb prowadzenia badań określa uczelniana procedura badania ankietowego „Jakość realizacji zajęć dydaktycznych", stanowiąca załącznik nr 2 do Zarządzenia 65/2022 (zał. K10-9). Każdy nauczyciel, po zakończonym semestrze, ma dostęp do wyników ankiet dotyczących realizowanych przez siebie zajęć dydaktycznych. Roczny raport z jakości realizacji zajęć dydaktycznych jest publikowany na stronie internetowej Wydziału (http://wg.uwm.edu.pl/kszta%C5%82cenie/system-zapewniania -jako%C5%9Bci-kszta%C5%82cenia/wydzialowy-system-zapewniania-jakosci-ksztalcenia).

Wyniki indywidualnych ankiet są opracowywane przez prodziekana ds. kształcenia a następnie przedstawiane na posiedzeniach WZdsZJK. Nauczyciele akademiccy, którzy uzyskali średnią ocen poniżej 3.0 są zobowiązani do pisemnego ustosunkowania się do oceny i uwag zawartych w ankietach. Wydziałowy zespół bierze pod uwagę nie tylko uzyskaną ocenę, ale także komentarze i liczbę wypełnionych ankiet. Wyniki pracy zespołu są przedstawiane dziekanowi. Wyniki wszystkich ankiet udostępniane są kierownikom katedr.

Zarządzenie Nr 50/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 29 maja 2017 roku, ze zm. określa także procedury badań ankietowych dotyczące studiów z perspektywy absolwenta po 6 miesiącach oraz losów zawodowych absolwentów po 3 oraz 5 latach po ukończeniu studiów (zał. K10-8). Analiza szczegółowych wyników uzyskanych na podstawie badania ankietowego pozwala na pozyskanie informacji o losach zawodowych absolwentów oraz opinii na temat wykorzystania i przydatności w karierze zawodowej zdobytej wiedzy, uzyskanych umiejętności i kompetencji, a także pozyskanie informacji na temat zakresów kompetencji, które z perspektywy i doświadczenia zawodowego absolwenta, powinny być rozwijane podczas studiów. Badaniom podlegają również opinie pracodawców o absolwentach, które określa procedura badania ankietowego „Opinia pracodawcy o absolwentach UWM w Olsztynie," stanowiąca załącznik 3a do Zarządzenia 50/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 29 maja 2017 roku ze zm. zał. K10-8). Analiza szczegółowych wyników uzyskanych na podstawie badania ankietowego pozwala poznać opinię środowiska pracodawców na temat oczekiwań względem absolwentów kierunku, dotychczasowych doświadczeń związanych z ich zatrudnieniem, także możliwych form współpracy z Uniwersytetem w zakresie przygotowania absolwenta do podjęcia pracy i związanych z tym doskonaleniem programów studiów.

Na Wydziale, po zakończeniu roku akademickiego, przeprowadza się szczegółową analizę ocen końcowych uzyskanych ze wszystkich egzaminów (z uwzględnieniem zdawalności w poszczególnych terminach) oraz przedmiotów kończących się zaliczeniem (Załącznik do wglądu podczas wizytacji Komisji). Na podstawie przeprowadzonej analizy pozyskiwana jest wiedza na temat zdawalności egzaminów w ramach terminów przewidzianych regulaminem studiów i rozkładu ocen uzyskanych

z egzaminów i zaliczeń końcowych (biorąc pod uwagę trudność poszczególnych przedmiotów oraz inne czynniki).

Ważną formą nadzoru merytorycznego nad realizacją zajęć dydaktycznych są zajęć. Służą one motywowaniu pracowników do dbałości o zapewnienie wysokiej jakości realizacji zajęć, merytoryczną poprawność realizowanych tematów i doskonalenie metod dydaktycznych. Hospitacja zajęć dotyczy następujących elementów: formalnej oceny zajęć, m. in. terminowości realizacji zajęć, przygotowania sali dydaktycznej oraz merytorycznej oceny zajęć, m. in. zgodności treści zajęć z programem nauczania, stosowania aktywizujących metod pracy. Elementem prowadzonej hospitacji są uwagi i zalecenia dla osoby hospitowanej, których wdrożenie umożliwia doskonalenie jakości kształcenia.

Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się

Osiągnięcie efektów uczenia się oceniane jest wieloetapowo - na poziomie realizowanych przedmiotów, praktyk studenckich oraz pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego.
Weryfikacja zakładanych efektów uczenia się prowadzona jest systematycznie. Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odbywa się zgodnie z zasadami, określonymi w sylabusach przedmiotów. Osiągane przez studentów efekty uczenia się są weryfikowane na podstawie realizowanych przez studentów prac etapowych (sprawdziany, kolokwia, zaliczenia i egzaminy) oraz prac dyplomowych. Praca dyplomowa i egzamin dyplomowy są końcowym elementem systemu oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów i realizacji założonych celów kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja*. Praca dyplomowa zostaje poddana testowi antyplagiatowemu za pomocą stosowanego w Uniwersytecie systemu JSA. Procedurę przeprowadza promotor pracy dyplomowej i sporządza protokół oceny oryginalności pracy dyplomowej.

Zakres, formy, udział i wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, na doskonalenie i realizację programu studiów

W doskonalenie programów studiów są zaangażowani interesariuszy wewnętrzni i zewnętrzni. Spośród grupy wewnętrznych interesariuszy, szczególne znaczenie mają studenci, których przedstawiciele uczestniczą na wszystkich etapach procesu tworzenia, realizacji, kontroli i doskonalenia programów studiów. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w doskonaleniu programów studiów odbywa się poprzez: udział przedstawicieli pracodawców w gremiach wydziałowych, Konwent Wydziału, wypowiedzi pracodawców w badaniach ankietowych oraz nieformalnych spotkaniach i konsultacjach z interesariuszami zewnętrznymi. Wydział wprowadził ankietę, w której opiekunowie praktyk w instytucjach i podmiotach gospodarczych, w których studenci odbywają praktykę, są proszeni o wyrażenie opinii o wiedzy, umiejętnościach i kompetencjach studentów oraz o wskazanie mocnych i słabych stron studentów. Systematyczne badania ankietowe prowadzone wśród studentów, absolwentów i pracodawców dostarczają ważnych informacji, które pozwalają podejmować działania naprawcze i doskonalące programy studiów.

Na studiach stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia wprowadzono zmiany w planie studiów, co było efektem autoewaluacji kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* oraz wynikało z propozycji interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych:

	Rok, semestr, stopień	**Nazwa przedmiotu**	**Zmiany w planie studiów - w roku akademickim 2018/2019**	**Zmiany w planie studiów w roku akademickim 2020/2021**
pierwszy stopień	I rok , 2 semestr	Geografia turystyczna		wykład - zmniejszenie liczby godzin z 30h na 15h, ćwiczenia - zmiana formy zajęć oraz liczby godzin z 30h audytoryjnych na 45h komputerowych.
	II rok, 3 semestr	Zarządzanie		ćwiczenia - zmiana formy zajęć z audytoryjnych na projektowe (30h)
		Systemy informacji przestrzennej z elementami kartografii	wykład i ćwiczenia - rezygnacja z wykładów na rzecz większej liczby godzin ćwiczeń komputerowych (ćwiczenia z 20 h zwiększyły się do 30 h)	
	II rok, 4 semestr	Systemy informatyczne w turystyce	wykład i ćwiczenia - rezygnacja z wykładów na rzecz większej liczby godzin ćwiczeń komputerowych (ćwiczenia z 20 h zwiększyły się do 30 h)	
	II rok, 5 semestr,	Mikrobiologia sanitarna w turystyce		ćwiczenia - zwiększenie liczby godzin zajęć laboratoryjnych kosztem audytoryjnych (realizowane są tylko zajęcia laboratoryjne)
		Agroturystyka		ćwiczenia - zmiana formy zajęć z ćwiczeń audytoryjnych 30h na ćwiczenia terenowe 10h oraz projektowe 20h

Pierwszy stopień		Przedmioty do wyboru (bloki profilowe)	ćwiczenia - zmniejszenie liczby godzin zajęć audytoryjnych z 84h do 80h, zmniejszenie liczby zajęć terenowych z 6 h do 4h, wprowadzenie nowej formy zajęć zajęcia projektowe (4h)	ćwiczenia - zmiana formy zajęć z ćwiczeń audytoryjnych i laboratoryjnych na terenowe z 4h na 30h, projektowe z 4h na 30 h, komputerowe – 30 h.
	II rok, 6 semestr,	Przedmioty do wyboru (bloki profilowe)	zmniejszenie liczby zajęć audytoryjnych z 65h do 60h, zwiększenie liczby zajęć terenowych z 10 h do 28h, zmniejszenie liczby ćwiczeń projektowych z 5h do 2h, zmiana oferty przedmiotów do wyboru - wprowadzono nowy przedmiot Zjawiska fykologiczne w turystyce, usunięto z grupy przedmiotów do wyboru przedmiot: Akwakultura w turystyce i rekreacji.	ćwiczenia - zmiana formy zajęć z ćwiczeń audytoryjnych i laboratoryjnych na terenowe (z 28h na 30h), projektowe (z 2h na 30 h), komputerowe (z 0 na 30h), zmiana oferty przedmiotów do wyboru - wprowadzono nowy przedmiot Turystyka w regionie Bliskiego Wschodu. Usunięto z grupy przedmiotów do wyboru przedmioty: Dobrostan zwierząt oraz Środowisko i Etyka.
Drugi stopień	I rok, 1 semestr drugi stopień	Zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym		ćwiczenia - zmiana formy zajęć z ćwiczeń audytoryjnych na projektowe
	II rok, 3 semestr drugi stopień	Planowanie turystyczne		wykład - zmniejszenie liczby godzin z 30h na 15 h, ćwiczenia - zwiększenie liczby godzin zajęć komputerowych z 30 h na 45h
		Przedmioty do wyboru		ćwiczenia - zmiana formy zajęć w każdym module z audytoryjnych na zajęcia projektowe.
	II rok, 4 semestr drugi stopień	Przedmioty do wyboru		ćwiczenia - zmiana formy z audytoryjnych (15h) na terenowe (8h) i projektowe (7 h) w bloku ekologicznym II i bloku zdrowotno-ruchowym II oraz w module społeczno - kulturowym II na 15 h zajęć projektowych.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	**Mocne strony** – uznana pozycja naukowa pracowników Wydziału, potwierdzona dorobkiem publikacyjnym oraz udziałem w krajowych i międzynarodowych gremiach, – współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym wpisująca się w koncepcję i cele kształcenia na kierunku *turystyka i rekreacja* (badania naukowe, ekspertyzy, edukacja), – kompetentna i przyjazna studentom kadra wykorzystująca nowoczesną i stale rozwijaną infrastrukturę naukowo-badawczą i dydaktyczną, – członkostwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w Konsorcjum Naukowo-Technologicznym „Zdrowe życie”.	**Słabe strony** – niewystarczająca wymiana studentów w ramach programów Erasmus+ i MOST, – niska aktywność studentów w procesie doskonalenia jakości kształcenia.
Czynniki zewnętrzne	**Szanse** – wizerunek uczelni jako największego w regionie i prężnego ośrodka naukowo-dydaktycznego, – stałe zapotrzebowanie rynku pracy na specjalistów w zakresie turystyki i rekreacji, – wykorzystanie potencjału naukowego kadry w tworzeniu nowoczesnego i spójnego z realizowanymi badaniami naukowymi programu studiów, – utworzenie nowej inteligentnej specjalizacji „Zdrowe życie” dla województwa warmińsko-mazurskiego i budowa klastra zrzeszającego podmioty zainteresowane rozwojem turystyki zdrowotnej na Warmii i Mazurach	**Zagrożenia** – utrzymujący się niż demograficzny, skutkujący mniejszą liczbą kandydatów na studia, – konkurencja ze strony innych uczelni oferujących kształcenie na kierunku *turystyka i rekreacja,* – preferowanie przez kandydatów na studia dużych ośrodków miejskich.

(Pieczęć uczelni)

…… ……

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki) (podpis Rektora)

……., dnia …….
(miejscowość)

Wykaz załączników

Kryterium 0	
zał. K0-1	Uchwała Senatu Nr 528/2019 z załącznikiem 1 Regulamin studiów (ze zm.)
	Załącznik do Uchwały Nr 528 - Regulamin studiów
zał. K0-2	Sylabusy
zał. K0-3	UCHWAŁA Nr 44 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 18 grudnia 2020 roku w sprawie ustalenia programu studiów kierunku turystyka i rekreacja dla poziomu studiów pierwszego stopnia – licencjackich o profilu ogólnoakademickim
	Załącznik do Uchwały Nr 44 - ustalenie programu studiów - turystyka i rekreacja I stopień A
zał. K0-4	UCHWAŁA Nr 45 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 18 grudnia 2020 roku w sprawie ustalenia programu studiów kierunku turystyka i rekreacja dla poziomu studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim
	Załącznik do Uchwały Nr 45 - ustalenie programu studiów - turystyka i rekreacja II stopień A
Kryterium 1	
zał. K1-1	Strategia rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na lata 2021-2030 (Uchwała Nr 47 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 29.01.2021 roku)
zał. K1-2	Decyzja Nr 8/2021 Dziekana Wydziału Geoinżynierii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 12 kwietnia 2021 roku w sprawie Strategii Rozwoju Wydziału Geoinżynierii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na lata 2021-2030
zał. K1-3	Włączenie wykładowców z zagranicy do prowadzenia wykładów otwartych na Wydziale Geoinżynierii
zał. K1-4	Certyfikowane szkolenia i kursy
Kryterium 2	
zał. K2-1	Zarządzenie Nr 32/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się koronawirusa SARS-CoV-2
zał. K2-2	Zarządzenie Nr 93/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 30.10.2020 r. w sprawie systemów pracy obowiązujących w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie w stanie zagrożenia epidemicznego lub epidemii
zał. K2-3	K o m u n i k a t Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z 21 września 2021 roku w sprawie wytycznych dotyczących organizacji procesu dydaktycznego w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022
zał. K2-4	Procedura z załącznikiem nr 1 WSZJK-O-GN-6 z dnia 22 października 2022 r. -przekładanie zajęć dydaktycznych z załącznikiem Nr 1
zał. K2-5	Zarządzenia Nr 53/2023 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 19 maja 2023 roku w sprawie określenia liczebności grupy studenckiej dla form i rodzajów prowadzonych zajęć dydaktycznych na studiach wyższych oraz w szkole doktorskiej
	Załącznik do Zarządzenia Nr 53/2023 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 19 maja 2023 roku wykaz kierunków eksperymentalnych
zał. K2-6	Zarządzenie Nr 54/2021 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 11.05.2021 r. w sprawie zasad realizacji praktyk studenckich
	Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 54/2021 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 11 maja 2021 roku zasady realizacji praktyk studenckich
zał. K2-7	Decyzja Nr 12/2023 Dziekana Wydziału Geoinżynierii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 27 marca 2023 roku w sprawie regulaminu praktyk zawodowych na Wydziale Geoinżynierii
zał. K2-8	Uchwała Senatu Nr 231 z dnia 28 stycznia 2005 r. w sprawie utworzenia jednostki ogólnouczelnianej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie o nazwie Ośrodek Kultury i Języka Polskiego dla Cudzoziemców

Kryterium 3	
zał. K3-1	UCHWAŁA Nr 226 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 28 czerwca 2022 roku w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji kandydatów na I rok studiów wyższych na rok akademicki 2023/2024
zał. K3-2	UCHWAŁA Nr 285 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 27 stycznia 2023 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr 226 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 28 czerwca 2022 roku w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji kandydatów na I rok studiów wyższych na rok akademicki 2023/2024
zał. K3-3	Zarządzenie 22/2022 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 13.04.2022 roku w sprawie określenia zasad weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się dla osób ubiegających się o przyjęcie na studia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie w ramach przeniesienia z uczelni ukraińskich
zał. K3-4	Uchwała Nr 576 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 20.09.2019 roku w sprawie określenia zasad potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie
zał. K3-5	Zarządzenie Nr 55/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 4 czerwca 2020 roku w sprawie określenia protokołu egzaminu dyplomowego (ze zm.)
	Zarządzenie Nr 3/2021 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 15 stycznia 2021 roku w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 55/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 4 czerwca 2020 roku w sprawie określenia protokołu egzaminu dyplomowego
zał. K3-6	Zarządzenie Nr 35/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 25 kwietnia 2017 roku w sprawie określenia wzorów druków „Arkusz oceny pracy dyplomowej" i załączniki
Kryterium 4	
zał. K4-1	Osoby, które uzyskały tytuł naukowy prowadzący zajęcia na kierunku turystyka i rekreacja 2018-2023
zał. K4-2	Projekty badawcze
zał. K4-3	Ekspertyzy
zał. K4-4	Wykaz najważniejszych publikacji pracowników kształcących na kierunku turystyka i rekreacja. Prace naukowe opublikowane w latach 2018-2023
zał. K4-5	Redakcja czasopism
zał. K4-6	Przykładowe szkolenia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne odbyte przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne w latach 2018-2023
zał. K4-7	Wykaz staży zrealizowanych przez nauczycieli akademickich na kierunku turystyka i rekreacja
zał. K4-8	Wykaz zdobytych uprawnień nauczycieli akademickich
zał. K4-9	Wykaz wspólnych publikacji/inicjatywy zrealizowanych wraz ze studentami
zał. K4-10	Koła naukowe na Wydziale Geoinżynierii
zał. K4-11	Uchwała Nr 223 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 24 listopada 2017 roku w sprawie polityki kadrowej
zał. K4-12	Uchwała Nr 249 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 21 czerwca 2013 roku w sprawie zasad, kryteriów i trybu oceny pracy nauczyciela akademickiego (ze zm.)
	Uchwała Nr 539 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 27 czerwca 2014 roku w sprawie zmian w Uchwale Nr 249 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 21 czerwca 2013 roku w sprawie zasad, kryteriów i trybu oceny pracy nauczyciela akademickiego
zał. K4-13	Uchwały Nr 494/2019 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 21 maja 2019 roku w sprawie Statutu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (ze zm.) i

	załącznik nr 1 do Uchwały Nr 494/2019 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 21 maja 2019 roku w sprawie Statutu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
zał. K4-14	Zarządzenie Nr 100/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 1 grudnia 2020 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu oceny nauczycieli akademickich Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (ze zm.)
	Załączniki do Zarządzenia 100/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 1 grudnia 2020 roku
zał. K4-15	Uchwała Nr 543 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 27 czerwca 2014 roku w sprawie funduszu motywacyjnego nauczycieli akademickich
zał. K4-16	Porozumienie zawarte dnia 8 czerwca 2021 roku między Rektorem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie a przedstawicielami związków zawodowych działających w UWM w Olsztynie w sprawie dodatkowej części wynagrodzeń zasadniczych pracowników Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
	Aneks Nr 1 do porozumienia z dnia 29 czerwca 2023 r.
zał. K4-17	Decyzja Nr 15/2023 Dziekana Wydziału Geoinżynierii Uniwersytetu Warmińsko Mazurskiego w Olsztynie z dnia 25 kwietnia 2023 roku w sprawie powołania Wydziałowego Zespołu ds. dodatkowej części wynagrodzenia zasadniczego pracowników będących nauczycielami akademickimi - tzw. „projakościówka”
zał. K4-18	Zasady przyznawania dodatkowej części wynagrodzenia zasadniczego na Wydziale Geoinżynierii zatwierdzone przez Prorektora
zał. K4-19	Uchwała Nr 717 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 17 czerwca 2011 roku w sprawie Regulaminu zasad podziału i trybu przyznawania nagród Rektora i Załącznik do Uchwały Nr 717 z dnia 17 czerwca 2011 roku Regulamin zasad podziału i trybu przyznawania nagród Rektora i załączniki
zał. K4-20	Zarządzenie Nr 66/2022 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 11 października 2022 r. w sprawie zasad przyznawania nagród Rektora (ze. zm.)
Kryterium 5	
zał. K5-1	Regulamin ćwiczeń trenowych
zał. K5-2	Zajęcia terenowe
Kryterium 8	
zał. K8-1	Zarządzenie Nr 48/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 26 maja 2017 roku w sprawie utworzenia centrum pod nazwą „Akademia Biznesu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie”
zał. K8-2	Zarządzenie Nr 101/2023 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 20 września 2023 roku w sprawie Regulaminu świadczeń dla studentów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i załącznik - Regulamin
zał. K8-3	Zarządzenie Nr 5/2018 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 29 stycznia 2018 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków w UWM w Olsztynie
zał. K8-4	Zarządzenie Nr 5/2014 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zakazanych form zachowania studentów, doktorantów oraz słuchaczy studiów podyplomowych i kursów podczas egzaminów i zaliczeń
zał. K8-5	Procedura WSZJK-O-GN-5 z dnia 22 października 2022 r. Nieobecność na zajęciach i egzaminach
zał. K8-6	Zarządzenie Nr 20/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie Regulaminu przeprowadzania ocen okresowych pracowników niebędących nauczycielami akademickimi Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
zał. K8-7	Zarządzenie Nr 50/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie określenia obszarów procesu dydaktycznego objętych badaniami ankietowymi, wzorów kwestionariuszy ankiet oraz procedur przeprowadzania badań ankietowych

	Zarządzenie Nr 65/2022 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 11 października 2022 roku w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 50/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 29 maja 2017 roku w sprawie określenia obszarów procesu dydaktycznego objętych badaniami ankietowymi, wzorów kwestionariuszy ankiet oraz procedur przeprowadzania badań ankietowych
zał. K8-8	Zarządzenie Nr 83/2021 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 7 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia Procedury przeciwdziałania dyskryminacji, zasad korzystania ze wsparcia Rzecznika ds. Równości Szans oraz zasad działania Komisji ds. Równości Szans w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie
zał. K8-9	Zarządzenie Nr 85/2019 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 14 października 2019 r. w sprawie określenia wzoru druku „Karty samooceny wydziału, zamiejscowej jednostki – filii, jednostki ogólnouczelnianej i szkoły Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w obszarze dydaktyki”
Kryterium 9	
zał. K9-1	Zarządzenie Nr 36/2018 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie w sprawie Polityki Bezpieczeństwa Informacji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
	Załącznik do Zarządzenia Nr 36/2018 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 28 maja 2018 r.
zał. K9-2	Zarządzenie Nr 72/2018 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 26 września 2019 r. w sprawie zmian w Polityce Bezpieczeństwa Informacji UWM w Olsztynie
Kryterium 10	
zał. K10-1	Zarządzenie Nr 10/2023 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie polityki kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie
zał. K10-2	Zarządzenie Nr 118/2019 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie **w** Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w UWM w Olsztynie
zał. K10-3	Decyzja Dziekana Nr 17/2020 Dziekana z dnia 24 września 2020 r. zm. w sprawie powołania WZZJK
zał. K10-4	UCHWAŁA Nr 428 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 24 listopada 2023 roku w sprawie zasad opracowywania programów studiów wyższych oraz programów kształcenia w szkołach doktorskich
zał. K10-5	Zarządzenie Nr 117/2023 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 11 października 2023 roku w sprawie procedury zmiany oferty kształcenia studiów wyższych
	Załącznik Nr 1 Zarządzenia Nr 117/2023 z dnia 11 października 2023 roku Procedura zmiany oferty kształcenia studiów wyższych
zał. K10-6	Zarządzenie Nr 68/2020 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 8 lipca 2020 r. w sprawie procedur oceny jakości programów studiów i programów kształcenia oraz zasad weryfikacji efektów uczenia się
zał. K10-7	Zarządzenie Nr 85/2019 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 14 października 2019 r. w sprawie w sprawie określenia wzoru druku „Karty samooceny wydziału, zamiejscowej jednostki – filii, jednostki ogólnouczelnianej i szkoły Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w obszarze dydaktyki”
zał. K10-8	Zarządzenie Nr 50/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie określenia obszarów procesu dydaktycznego objętych badaniami ankietowymi, wzorów kwestionariuszy ankiet oraz procedur przeprowadzania badań ankietowych
zał. K10-9	Zarządzenie Nr 65/2022 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 11 października 2022 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 50/2017 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie określenia obszarów procesu dydaktycznego objętych badaniami ankietowymi, wzorów kwestionariuszy ankiet oraz procedur przeprowadzania badań ankietowych

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku[1]

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	59	44	-	-
	II	33	36	-	-
	III	42	38	-	-
	IV	-	-	-	-
II stopnia	I	19	14	-	-
	II	29	18	-	-
Razem:		**182**	**150**	**-**	-

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2021	111	62	-	-
	2022	73	32	-	-
	2023	46	21	-	-
II stopnia	2021	27	20	-	-
	2022	31	25	-	-
	2023	19	13	-	-
Razem:		**307**	**173**	**-**	-

[1] Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)[4]

TURYSTYKA i REKREACJA – studia pierwszego stopnia stacjonarne	
Nazwa wskaźnika	**Liczba punktów ECTS/Liczba godzin**
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 punktów ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2157h
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	105,8 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	154,5 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	109 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	60 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	10 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	240 h
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	30 h
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	nie dotyczy
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	nie dotyczy

TURYSTYKA i REKREACJA – studia drugiego stopnia stacjonarne	
Nazwa wskaźnika	**Liczba punktów ECTS/Liczba godzin**
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestrów 120 punktów ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1407 h
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	74,6 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	109,5 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	71 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	46 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	6 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	160 h – 1 miesiąc
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	0
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	nie dotyczy
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	nie dotyczy

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

TURYSTYKA i REKREACJA – studia pierwszego stopnia stacjonarne			
Nazwa zajęć/grupy zajęć	**Forma/formy zajęć**	**Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne**	**Liczba punktów ECTS**
WYMAGANIA OGÓLNE			
Przedsiębiorczość	wykład	15	1
GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH			
Fizjologia człowieka z elementami pierwszej pomocy przedmedycznej	wykład/ćwiczenia	45	4
Ekonomia	wykład/ćwiczenia	45	4,5
Psychologia	wykład	30	2
Ekologia i ochrona środowiska	wykład/ćwiczenia	45	3,5
Historia architektury i sztuki	wykład/ćwiczenia	45	4
Antropomotoryka	wykład/ćwiczenia	30	2
Odnowa biologiczna	wykład/ćwiczenia	30	1
Zarządzanie	wykład/ćwiczenia	45	3,5
Prawo	wykład/ćwiczenia	45	3,5
Dziedzictwo kulturowe	wykład	30	2
GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH			
Podstawy rekreacji i organizacja czasu wolnego	wykład/ćwiczenia	60	5,5
Podstawy turystyki	wykład/ćwiczenia	60	5,5
Podstawy rachunkowości i finansów	wykład/ćwiczenia	30	2
Pływanie z elementami treningu sportowego	ćwiczenia	30	1
Rekreacja ruchowa	wykład/ćwiczenia	30	2
Geografia turystyczna	wykład/ćwiczenia	60	5
Rekreacyjne zagospodarowanie i użytkowanie wód	wykład/ćwiczenia	45	3,5
Krajoznawstwo	wykład/ćwiczenia	45	3,5
Żywienie człowieka	wykład/ćwiczenia	30	2
Ekonomika turystyki i rekreacji	wykład/ćwiczenia	30	2

Gry i zabawy rekreacyjne	ćwiczenia	30	2
Systemy informacji przestrzennej z elementami kartografii	ćwiczenia	30	3
Obsługa ruchu turystycznego	wykład/ćwiczenia	60	5
Geografia społeczno-ekonomiczna	wykład/ćwiczenia	30	2
Hotelarstwo i gastronomia	wykład/ćwiczenia	60	5,5
Organizacja i zarządzanie turystyką i rekreacją	wykład/ćwiczenia	30	2
Ochrona przyrody i bioróżnorodności	wykład/ćwiczenia	30	2,5
Rekreacyjne i sportowe połowy ryb	wykład/ćwiczenia	30	2,5
Pilotaż wycieczek krajowych i zagranicznych	wykład/ćwiczenia	30	2,5
Systemy informatyczne w turystyce i rekreacji	wykład/ćwiczenia	30	2,5
Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne z elementami planowania przestrzennego	wykład/ćwiczenia	60	5
Marketing i analiza rynku usług turystycznych	wykład/ćwiczenia	45	3,5
Biometeorologia w turystyce i rekreacji	wykład/ćwiczenia	30	2
Mikrobiologia sanitarna w turystyce	wykład/ćwiczenia	30	2
Agroturystyka	wykład/ćwiczenia	45	3,5
Technologie żywności	wykład/ćwiczenia	30	3
Przedmiot kierunkowy: blok kulturowo- ruralistyczny (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Wiejska turystyka kulturowa	wykład/ćwiczenia	30	2
Kulturowe szlaki turystyczne	wykład/ćwiczenia	30	2
Kreowanie wsi tematycznych	wykład/ćwiczenia	30	2
Przedmiot kierunkowy: blok promocyjno-marketingowy (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Promocja i media w turystyce i rekreacji	wykład/ćwiczenia	30	2
Turystyka w dokumentach Unii Europejskiej	wykład/ćwiczenia	30	2
Kreowanie i promocja wydarzeń kulturalnych	wykład/ćwiczenia	30	2
Przedmiot kierunkowy: blok sanitarno-środowiskowy (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Elementy epidemiologii w turystyce	wykład/ćwiczenia	30	2
Elementy hydrologii w turystyce	wykład/ćwiczenia	30	2
Guide on Polish nature for foreign torurist	wykład/ćwiczenia	30	2
Bezpieczeństwo sanitarne żywności w turystyce	wykład/ćwiczenia	30	2

Przedmiot kierunkowy: blok kulturowo-turystyczny I (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Kulturowa turystyka miejska i industrialna	wykład/ćwiczenia	30	2
Turystyka morska i przybrzeżna	wykład/ćwiczenia	30	2
Sakroturystyka	wykład/ćwiczenia	30	2
Przedmiot kierunkowy: blok zdrowotno-ruchowy I (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Terapia ruchowa	wykład/ćwiczenia	30	2
Edukacja zdrowotna	wykład/ćwiczenia	30	2
Korekcja wad postawy	wykład/ćwiczenia	30	2
Przedmiot kierunkowy: blok ekologiczno-turystyczny I (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Niebezpieczne organizmy wodne	wykład/ćwiczenia	30	2
Zjawiska fykologiczne w turystyce	wykład/ćwiczenia	30	2
Turystyka ekstremalna	wykład/ćwiczenia	30	2
Seminaria dyplomowe 1	ćwiczenia	30	2
Turystyka i rekreacja osób starszych i niepełnosprawnych	ćwiczenia	30	2,5
Dziedzictwo kulinarne	wykład/ćwiczenia	30	2,5
Przedmiot kierunkowy: blok ekologiczno-edukacyjny (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Ekoturystyka	wykład/ćwiczenia	30	2
Sylwaturystyka	wykład/ćwiczenia	30	2
Edukacja ekologiczna w turystyce	wykład/ćwiczenia	30	2
Przedmiot kierunkowy: blok agroturystyczny (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Zwierzęta w turystyce i rekreacji	wykład/ćwiczenia	30	2
Inwazyjne i obce rośliny w agrokulturze	wykład/ćwiczenia	30	2
Stawowe gospodarstwo agroturystyczne	wykład/ćwiczenia	30	2
Przedmiot kierunkowy: blok rekreacyjno-przyrodniczy (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Zachowania turystyczno-rekreacyjne w przyrodzie	wykład/ćwiczenia	30	2
Turystyka jeziorowa	wykład/ćwiczenia	30	2
Turystyczne szlaki wodne	wykład/ćwiczenia	30	2
Przedmiot kierunkowy: blok kulturowo-turystyczny II (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Turystyka w regionie Bliskiego Wschodu	wykład/ćwiczenia	30	2
Enoturystyka	wykład/ćwiczenia	30	2

Regionalne produkty i marki turystyczne	wykład/ćwiczenia	30	2
Przedmiot kierunkowy: blok zdrowotno-ruchowy II (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Turystyka piesza	wykład/ćwiczenia	30	2
Turystyka i rekreacja konna	wykład/ćwiczenia	30	2
Turystyka rowerowa	wykład/ćwiczenia	30	2
Przedmiot kierunkowy: blok ekologiczno-turystyczny II (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Rośliny ozdobne i lecznicze	wykład/ćwiczenia	30	2
Flora i fauna Polski	wykład/ćwiczenia	30	2
Usługi ekosystemowe	wykład/ćwiczenia	30	2
Seminaria dyplomowe 2	ćwiczenia	30	2
Praca licencjacka	praca dyplomowa	125	10
RAZEM		1905	154,5

TURYSTYKA i REKREACJA – studia drugiego stopnia stacjonarne			
Nazwa zajęć/grupy zajęć	**Forma/formy zajęć**	**Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne**	**Liczba punktów ECTS**
GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH			
Promocja zdrowia	wykład/ćwiczenia	45	3
Psychologia pracy i wypoczynku	wykład/ćwiczenia	30	2
Regiony turystyczne Polski	wykład/ćwiczenia	45	3
Socjologia i pedagogika czasu wolnego	wykład/ćwiczenia	30	2
Historia kultury i religie świata	wykład/ćwiczenia	45	3
Aksjologia turystyki	wykład/ćwiczenia	30	2
Regiony turystyczne świata	wykład/ćwiczenia	45	3
GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH			
Metodologia badań w turystyce	wykład/ćwiczenia	45	2,5
Zespołowe gry rekreacyjne - koszykówka	wykład/ćwiczenia	30	2
Sport i rekreacja ruchowa niepełnosprawnych	wykład/ćwiczenia	30	2
Teoretyczne podstawy aktywności ruchowej	wykład/ćwiczenia	45	3
Turystyka dzieci i młodzieży	wykład/ćwiczenia	30	2

Warsztaty interpersonalne	wykład/ćwiczenia	30	2
Zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym	wykład/ćwiczenia	45	3
Gry rekreacyjne - tenis ziemny	ćwiczenia	30	2
Plenerowe formy rekreacji	ćwiczenia	45	3
Technologia informacyjna i metody statystyczne w turystyce	wykład/ćwiczenia	45	3
Turystyka a środowisko naturalne	wykład/ćwiczenia	45	3
Turystyka ornitologiczna	wykład/ćwiczenia	30	2
Turystyka zrównoważona	wykład/ćwiczenia	30	2
Zespołowe gry rekreacyjne - piłka nożna	ćwiczenia	30	2
Zespołowe gry rekreacyjne - piłka siatkowa	ćwiczenia	30	2
Zrównoważone gospodarowanie wodami	wykład/ćwiczenia	30	2
Funkcja turystyczna i rekreacyjna terenów poprzemysłowych	wykład/ćwiczenia	30	2
Organizacja turystyki w Polsce i na świecie	wykład/ćwiczenia	30	2
Planowanie turystyczne	wykład/ćwiczenia	60	4
Protokół dyplomatyczny	ćwiczenia	30	2
Przyrodnicze produkty turystyczne	wykład/ćwiczenia	30	2
Rekreacyjne zagospodarowanie lasu	wykład/ćwiczenia	30	2
Seminaria dyplomowe 1	ćwiczenia	30	2
Przedmiot do wyboru: blok agroturystyczny (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Pies w hodowli i rekreacji	wykład/ćwiczenia	30	2
Kuchnia survivalowa	wykład/ćwiczenia	30	2
Ogrody wodne	wykład/ćwiczenia	30	2
Przedmiot do wyboru: blok ekologiczny I (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Geoturystyka i geoparki	wykład/ćwiczenia	30	2
Podstawy waloryzacji środowiska	wykład/ćwiczenia	30	2
English in ecotourism	wykład/ćwiczenia	30	2
Przedmiot do wyboru: blok społeczno-kulturowy I (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Geografia i turystyka sakralna	wykład/ćwiczenia	30	2
Ochrona krajobrazu na terenach wiejskich	wykład/ćwiczenia	30	2

Fotografia krajoznawcza	wykład/ćwiczenia	30	2
Przedmiot do wyboru: blok zdrowotno-ruchowy I (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Fitness i rekreacja w wodzie	ćwiczenia	30	2
Pływanie z elementami ratownictwa	ćwiczenia	30	2
Tańce ludowe i towarzyskie	ćwiczenia	30	2
Zachowanie bioróżnorodności	wykład/ćwiczenia	30	2
Seminaria dyplomowe 2	ćwiczenia	30	2
Przedmiot do wyboru: blok ekologiczny II			
Ekologia krajobrazu	wykład/ćwiczenia	30	2
Gatunki obce w przyrodzie	wykład/ćwiczenia	30	2
Metody oceny bioróżnorodności	wykład/ćwiczenia	30	2
Przedmiot do wyboru: blok społeczno-kulturowy II (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Turystyka w regionie Skandynawii	wykład/ćwiczenia	30	2
Prawna ochrona walorów turystycznych	wykład/ćwiczenia	30	2
Walory turystyczne Warmii i Mazur	wykład/ćwiczenia	30	2
Przedmiot do wyboru: blok zdrowotno-ruchowy II (wybierany jest jeden przedmiot z trzech)			
Biologiczne aspekty przyrodolecznictwa i medycyny alternatywnej	wykład/ćwiczenia	30	2
Turystyka podwodna	wykład/ćwiczenia	30	2
Turystyka zdrowotna	wykład/ćwiczenia	30	2
Praca magisterska	praca dyplomowa	200	20
RAZEM		1350	109,5

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych[2]

TURYSTYKA I REKREACJA – studia pierwszego stopnia stacjonarne					
Nazwa programu/zajęć/ grupy zajęć	**Forma realizacji**	**Semestr**	**Forma studiów**	**Język wykładowy**	**Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)**
Guide on Polish nature for foreign torurist	wykład/ćwiczenia	5	stacjonarne	angielski	0

TURYSTYKA I REKREACJA – studia drugiego stopnia stacjonarne					
Nazwa programu/zajęć/ grupy zajęć	**Forma realizacji**	**Semestr**	**Forma studiów**	**Język wykładowy**	**Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)**
English in ecotourism	wykład/ćwiczenia	3	stacjonarne	angielski	0

[2] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru:
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru:
7. Akceptowalnymi formatami są: .doc, .docx, .gif, .png, .jpg (jpeg), .odt, .ods, .pdf, .rtf, .ppt, .pptx, .odp, .txt, .xls, .xlsx, .xml.
8. Nazwy plików nie mogą być dłuższe niż 15 znaków i nie mogą zawierać następujących znaków: ~ "# % & *: < >? / \ { | }&%# (spacje wiodące i końcowe w nazwach plików lub folderów również nie są dozwolone).
9. Pliki lub foldery nie mogą być skompresowane.

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).

6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

Załącznik nr 2
do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej
Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania

poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademiccy są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

UNIWERSYTET
WARMIŃSKO-MAZURSKI
W OLSZTYNIE